

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KALMÁN őrnagy

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, I. KER.,
BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21Megjelenik
minden hó
1-én és 15-énElőfizetési ára:
Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengőTelefon:
1-501-90Postatakarékpénztári
csekk számla:
25.342

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A magyar munkás.

Fuvaros, kőműves, borbély, kertész, egyszerű munkás is ott állt nemrégiben Munkács terén azok között, akik a cseh betörőket annak idején visszaverték s most kitüntetésben részesültek. Amikor azon az emlékezetes hajnalon az orvtámadók fegyverei megszólaltak a békésen alvó város alatt, ezek az emberek nem a laktanya katonalakói voltak, hanem a polgári otthonok szerény és egyszerű csendjében készülődtek aznapi munkájukra, a fuvar, borotválás, házépítés, kertrendeztetés helyett azonban erre a napra más feladatot juttatott nekik a furesa, határszéli magyar sors. És ennek a váratlan feladatnak mindannyian megfeleltek.

Mikor a rádióban hallottuk ezeknek a neveknek és foglalkozásoknak a felsorolását, mikor hallottuk, hogy ezek az egyszerű, nemkatoná-emberek most lépnek oda az asztalhoz, hogy a legmagasabb helyről érkezett kitüntető elismerés jelvényét átvegyék, egész különösen jóleső érzés fogott el bennünket. Mi, katonák ugyanis tudjuk, hogy ha katonáknak kap batorságáért kitüntetést, az önmagától értetődő, természetes valami. Érdem, de a hivatással velejáró érdem, hiszen a katonát fegyveres harcban való helytállás teszi igazán katonává, számára a bátorság megmutatása csak idő és alkalom kérdése lehet.

Ezek az egyszerű polgáremlők azonban akkor, abban a pillanatban, amikor a csehek puszkálni kezdtek, nem voltak katonák a szó szabályzati és ruházati értelmében. Ők így alakilag csak egyszerű polgárok voltak s ha a harc helyett az otthonmaradást, a polgári munka folytatását választották volna, ezért senki nekik szemrehányást nem tenne. Megmaradhattak volna az egyszerű emberek névtelenségének a takarója alatt jámbor polgárnak, aki azt mondja, hogy ahol puskaporszag van, ott csak katonának van keresnivalója.

Ők azonban nem ezt mondták, egyáltalában semmit nem mondtak, nem vártak szavakat és nem tettek fel kérdéseket, hanem amikor a harcazt meg hallották, odarohantak és belevetették magukat a küzdelembe. Megtették ezt azért, mert munkácsiak, mert magyarok, mert — férfiak. Magyar munkásemberek.

Ezért nem értjük hát, ha egy-egy agyonpolitikázott magyar munkás bennünk nem a magyar

testvért, hanem az államhatalom fegyveres erejét látja. Nem értjük ezt, mert aki bennünk ellenfelet, vagy éppen ellenséget lát, az voltaképpen a magyar államiságban, a magyar hazában lát ellenséget. Voltak ebben a két évtizedben idők, talán egész esztendő is, amikor az volt az érzésünk, hogy a magyar munkásság egész tömegei lépnek rá erre a végzetes, öngyilkos útra. Voltak idők, amikor már-már azt kellett hinnünk, hogy ez a megmaradt csonka haza túlságosan kicsi és túlságosan szegény ahhoz, hogy kibírja, átvészelve a feltámadásig ránk mért purgatóriumot. Voltak idők, amikor azt éreztük, hogy a magyar munkásság egész tömegeit földalatti mozgalmak kaparintották meg és ezeket a tömegeket már csak a nagy felszabadulás, az országnagyobbodás, már csak az újra megtöltött gyomor hozza vissza a szédítő meredekről a nemzeti közösségbe, ha ugyan elbirjuk még erre az időre a várakozást.

Aztán elmúltak ezek a legsötétebb idők. Azt tapasztaltuk, hogy nemcsak a bélistás tisztviselő, a főnkrement kereskedő, a megrendeléseket hiába váró kisiparos, a búzáját potomáron elvesztegető gazdaember állja és bírja az éhezést, ruhátlanságot, nyomort, pénztelenséget, a trianoni átok ördögi beteljesülését, hanem állja és bírja ezt a magyar munkás is. Emlékszünk még azokra a kétségbeesett telekre, amikor mindenféle étkeztetési és más segítő akciók tartották melegen az élet parazsát ezekben és ezekben, amikor a mi örseink is kinyitották az étéskamrát, kinyitották a ruhás ládákat, kinyitották a pénztárcáikat és adták két kézzel, ami adható volt. És ezekben a szörnyű időkben dőlt el a magyar munkás nagy erkölcsi harca is nemcsak az ő érdemére és javára, hanem az egész nemzet javára is. Akkor láttuk, hogy a magyar munkás elmegy a szavalókórusig, vallja a szervezkedés politikai igéit, de a föld alá nem bújik. Nemzete ellen nem fordítható. Akkor láttuk, hogy a magyar munkás éhes gyomorral is tartja magyarságát, az emberi méltóságát és élesen elhatárolja, különválasztja, távortartja magát a söpredéktől s mond ugyan keserű szavakat, de a csatornába nem hajlandó lesülyedni, pedig Moszkva akkoriban minden erejével rávetette magát.

A magyar munkás tehát megmaradt magyar. S ha akkor nem vészett el, most már nem kell féltanünk, az idők őt is még közelebb hozzák a nemzeti tűzhelyhez. Ott is a helye, méltó rá, mert a munkácsi fuvaros, borbély, kőműves és kertész megmutatta, hogyha sor kerül rá, a magyar munkás kifárja a mellét a határon.

Néhány szó még február 14-éről.

Március 1-i számunkban emlékeztünk meg ünnepünkről, cikkünk végén azt írtuk: „... a sajtó és a nagyközönség egyaránt meleg figyelemmel vett részt ünnepünk és munkánk értékelésében“. Ezzel szándékoztuk befejezni ezévi beszámolómat, azóta azonban tudomást szereztünk néhány megemlékezésről, amelyeket oly helyeken mondtak el, ahol eddig nem. Egyik egy visszakerült felvidéki községben, másik a debreceni egyetemen, harmadik egy budapesti iskolában történt. Úgy érezzük, hogy a felénk sugárzó megbecsülés e nagyértékű megnyilvánulásait a kötelességek és a becsület útjára szánták az elgondolói, arra az útra, amelyen a közülünk való régiek elindultak s a maiak haladnak.

A rimaszombati szárnyhoz tartozó Bátka községben február 14-én fellebogozott házak, ünneplőruhás, istentiszteletet hallgató lakosság ünnepelelt együtt az örsrel. Szakál János lelkész a szószekekről üdvözölte a csendőrséget, meghatottan eszetelve, mily nehezen várták húsz éven át, hogy szemtől-szemben álljanak a magyar csendőrrel. A község őszinte tiszteletét és ragaszkodását nyilvánította, aminek jele a zsúfolt templom. Ez a nap a második ünnepnapjuk, az első, amidőn magyar katona, csendőr köszöntött feléjük.

A község ragaszkodása jeléül a leánykör himzett nemzeti zászlót adott át az örsnek. A lelkész által

megáldott zászló felírása: *A bátkai leánykör a bátkai csendőrörsnek 1939. II. 14.*

A bátkai örs büszke lesz erre a zászlóra s e büszkeségében mindnyájan részt veszünk.

A debreceni egyetemen most hallatszott szó első ízben ünnepnapunkról és azzal együtt felőlünk. A Debreceni Ujság — Hajdúföld c. lap ezt írja erről február 26-i számában:

Szombaton délben ünnepélyes keretek között tartotta szakasos doktoravató közgyűlését a debreceni Tisza István tudományegyetem tanácsa. Őt jelölték avattak doktorrá, akik közül Budaházy Berta, Rózsa Piroska és Ambrus Lajos az orvostudományok, Farkas Károly a jogtudomány, Schwarz Etel a bölcsészettudományok doktori címét nyerték el. Az ünnepélyes eskütétel és promóció után dr. Bacsó Jenő rektor emelkedett szellemű beszédet intézett az új doktorokhoz, amelyben a következőket mondotta:

— A közeli napokban olvashattuk, hogy február 14-én az egész országban csendőrnapot tartottak. Azt hiszem, ha feltennék a kérdést, a „miértre“, mindenki könnyen megtudna felelni, mert az állami és társadalmi élet egyik alappillére kétségkívül a közbiztonság. Tudvalevő ugyanis, hogy az ember társaslény, ami lényegében azt jelenti, hogy rendeltetését itt a földi életben csak társaságban tudja betölteni. A társas együttélés azonban szükségszerűen az egyesek érdekeinek összeütközését vonja maga után. Ezek az érdekösszeütközések, melyek a legkülönbözőbbek lehetnek, okvetlenül ki egyenlítendőek, sőt lehetőleg megelőzendők. A kiegyenlítést azonban nem bízhatjuk magukra az egyes érdekeltekre, mert az akkor könnyen bosszúvá fajulna, valóságos anarchia, bellum omnium contra omnes állana elő, ami végeredményében a társadalmi, s ennek folytán az állami életet tenné lehetetlenné.

— Éppen ezért az összeütközések megelőzése a közbiztonsági közegek feladata elsősorban. Ezek közé tartozik a m. kir.

A kolonc.

Írta: SZALAY LÁSZLÓ.

Nyári vakációban az ambituson üldögéltünk, reggeli után a tanyán: az édesapám, öreg Szuhay, meg mi kamasz diákgyerekek, testvérek hárman...

Egyszer csak elkezdte a fejét csóválni édesapám és odafordul Szuhayhoz:

— Nézze már azt a vén kutyát a szekér alatt: csupa szőr, meg vér a pofája, megint nyulat fogott reggelire!

— Az, Isten ugye, hogy törné ki a nyavalya!... No de majd adok én neki rögtön, az ökorhajtó ostorral!

A szóbanforgó állat Gyöngyös volt, az egyik tanyaőrző komondorunk, azzal a gyalázatos szokással, hogy meg-megugrott a tanyáról és nyulat fogott magának peccenyének...

Az édesapám szenvedélyes vadász volt és féltékenyen ügyelt a vadállományára, dühösen csapott hát az asztalra:

— Nem ér ennek az ökorhajtó ostor semmit, hanem láncoltasson azonnal koloncot a nyakára!

Szuhay elhülve nézett:

— Koloncot?!... Már mint hogy koloncot?!...

— Azt hát!

A kolonc a kutya szempontjából a legsúlyosabb büntetés. Olyasvalami ez, mint az ember kezére-lábra rakott tíz fontos vasgolyóban végződő bilincs. Mert a kolonc egy könyöknyi hosszú, karvastagságú keményfadorong, mely a közepére erő-

Erdély.

*Büszke bérci: világvén óriások,
Kék tószemeikkel az égre merednek.
Fejük felett, ezüst fellegekből fonva
Napsugárral ékes koszorúk lebegnek.*

*Király mindahány! Ez: várrom-koronával,
Amaz: gyönggyel ékes, mint a szép leányok,
virágot csókoló, fehér tündércsipkés,
harsogó patakok gyöngyöző habjával.*

*Smaragdos völgyekben megbújó falucskák
Édes harangszava messzire elhallik.
Fönn a havasok közt, kristály csengetyűkként
A gulyák kolompja szelíden visszhangzik.*

*Számon kérjük még majd, gyönyörű szép Erdély
Tündér gazdagságod, ősi dicsőséged.
Mienk minden erdőd, minden kis fűszálad,
Szívünk vérével is megbosszulunk Téged!*

Dobó Zsuzsánna.

csendőrség is, mely a kiegyezés utáni idők egyik legkiválóbb intézménye. Ezt bizonyítja az is, hogy a Fomeltóságú Kormányzó Ur február 14-ét csendőrnappá nyilvánította, ezzel is jutalmazva azokat a kiváló érdemeket, melyek a m. kir. csendőrséget s a magyar csendőrt annyira jellemzik. Valóban a magyar csendőr példája a hazaszeretnek, a hűségnek, — megbízhatóságnak, kitartásnak, bátorságnak és kötelességtudásnak. Mello tehát, hogy az év egyik napja a magyar csendőrrel neveztessek el, hogy így nőknek és férfiaknak egyaránt emlékeztetükbe idézzek azokat a kiváló tulajdonságokat, — melyek a legszebb emberi erények közé tartoznak s amelyeket ma, amikor a honvédelmi törvény a nőket is fokozottabban kötelezi nemzetvédelmi feladatokra, nemcsak a férfiaknak, de a nőknek sem szabad figyelmen kívül hagyni, mert nemzetvédelmi szempontból a nőkre jövőben nagy és nehéz feladatok várnak.

— A hazaszeretet, a hűség, megbízhatóság, kitartás, bátorság és kötelességtudás olyan követelmények, melyeket az állam és társadalom mindnyajunktól elvárhat. Eppen ezért kérem önöket, hogy ezeknek tudatától áthatva, foglalták el jövőndő életükben azt a helyet, melyet a Gondviselés számukra kijelöl s hiszem, hogy e legszebb erények birtokában a hazának és társadalomnak egyaránt hasznos munkái lesznek s reményeik, célkitűzéseik bizonyára beteljesednek. Adja Isten, hogy úgy legyen!

A harmadik megemlékezés egy budapesti iskolában volt, az Álmosvezér-téri polgári iskola I. osztályában, ahol Tóth Miklós tanár úrtól azt a feladatot kapták a tanulók, írjanak a magyar csendőrrel. Öt fiú dolgozatát itt közöljük:

A magyar csendőr.

I. Pesten ritkán lehet látni csendőrt. Meg is bámulja a pesti gyermek.

sített láncan egyensúlyozva, a kutya nyakáról lóg le vízszintesen, úgy, hogy amint a kutya lép, előre-nyújtott lába mindig a koloncba ütközik, s ha gyorsabban kapkodja a lábát, vagyis szalad, ezek az ütődések elviselhetetlen fájdalommal járnak, azonkívül az egyensúlyából kilökött kolonc másik vége a kutya orrához, szájához, vagy szeméhez ütődik, — szóval a kolonc lassú koldusmozgásra kényszeríti az azt viselő állatot...

Gyöngyösre hát fölszereltette Szuhay a koloncot... S mikor eltelt néhány nap, mi gyerekek meg öreg Szuhay már azon mesterkedtünk, hogy megkérjük az édesapámat, hogy vétesse le Gyöngyös nyakáról a koloncot, mert eléggé megbűnhődött már, sőt a nyulászásról is bizonyára lemondott, — mikor valami elképesztő dolog történt...

Egy reggel megint az ambituson üldögéltünk, mikor hirtelen az édesapám ingerülten odafordult Szuhayhoz:

— Hát nem tétetted a Gyöngyösre koloncot?

— Dehogyan is nem!... Miért?!

— Azért, mert nézze, most is ott fekszik a szekér alatt és a pofája megint csupa vér és nyúlászór!

— Hujnye az a! Gyerekek: kergessétek csak föl!...

Felkergettük hát, alig tudott odébb vándorolni a nyakán csüngő gyalázatos kolonctól...

Az édesapám elképedve nézte.

— Nem értem! Hát hogy foghat nyulat a nyakán ezzel a szörnyűséges kolonccal?!

Szuhay is csak szörnyűlködni tudott...

II. Falun már jól ismerik. Nagy tekintélyük van. Ha a kakastollas csakójuk megjelenik valahol, hegyreáll a rend. Külső megjelenésük is tetszetős akár lovas-, gyalogos- vagy motoroscsendőrrel találkozunk. A Magy. Kir. Csendőrség most ünnepelte fennállásának 58. évfordulóját. A Kormányzó Ur Ó Fomeltóságá elrendelte, hogy az egész ország halála jeléül február 14-én Csendőrnapot tartson. Az ország szeretettel veszi körül a mi csendőreinket, akik veszben, viharban is mindig megálltak, megállják és megfogják a mi helyüket.

III. A magyar csendőr hazafiasságáról, kötelességtudásáról vegyünk mi is példát.

Rózsa Tibor.

A magyar csendőr.

I. A napokban volt 58 éve, hogy Magyarországon csendőrök vannak. Ezt csendesen megünneplelte az egész ország. Azt az ünneplést meg is érdemelték.

II. Ezek a derék emberek bizony nehéz munkát végeznek. Falun, sokszor tudatlan rosszindulatú emberekkel kell megküzdeniük. Munkájukban nemhogy segítenék, hanem még vissza is tartják őket. Elhagyatott vidékeken üldözik a gonosztevőket, hogy büntetést szabhassanak rájuk. Az a szomorú eset is előfordul, hogy valamelyik csendőrt megölik munkája közben. Hősi halált hal az igazságért, a jó emberek nyugalmáért.

III. Hálával és tisztelettel beszéljünk mindig a magyar csendőrrel, mert nekik köszönhetjük, hogy bátran járhatunk az utcákon és esténként nyugodtan hajthatjuk álomra fejünket.

Zámbor Lajos.

A magyar csendőrség.

I. A magyar csendőrség most ünnepelte 58 éves jubileumát.

II. Ez alatt az ötvennyolc év alatt sok kemény munkája akad a csendőrségnek, melyet vitézséggel és becsülettel el is végzett. A csendőrség mindig tettekesen áll, ha arról van szó, hogy az ország becsületes polgárait meg kell védeni. Haza-

Az édesapánk aztán hozzánk gyerekekhez fordult:

— Ide hallgassatok: ha meglesitek nekem, hogy hogyan fogja meg ez a pimasz állat kolonccal a nyakán a nyulat, hát egy-egy ezüst huszast kaptok tőlem fejenként!...

Csak annyit tudtunk, hogy Gyöngyös mindig korán reggel, napkelte után megy nyulászni. amit a harmattól csatakos szőre is bizonyított. Éjszaka annál kevésbé mehetett, mert éjszaka a nyulak nem alusznak, hanem hancuroznak és legelnek napfelkelteig. Hajnalban kellett hát, hogy lesbe álljunk, hogy megfigyelhessük a másztikus vadászatot...

Úgy rendeztük a dolgot, hogy elkértük az édesapám vadászlátcsövét s azzal hajnalban fölmentünk a padláslépcső ducára s onnét lestük Gyöngyöst a szekerek alól...

Talán a harmadik hajnalon, napkelte után jóval, elővakodott Gyöngyös az udvarra... Meghempergett, nyújtózott, vakarózott, aztán előbb ravaszul széjjelnevezve, hogy nem figyelik-e, átsétált az udvart szegélyező gyepes árkon és nekivágott egy szántásnak...

Csak kinnal, lassan tudott tovahaladni, mert a két első lába minden lépésénél beleütközött a koloncba...

A szántás egy dombon vezetett keresztül, s a látcső az én kezemben volt. Én figyeltem az eb manővrozását, s hangosan közöltem megfigyelésemet az öcséimmel.

— Fölért a szántásra, a dombra! Most meg-

szerepetben, a gyengék védelmezésében niúcsen párja a mi komoly csendőreinknek. Igazi nagy hazaszeretetük nyilatkozott meg akkor is, mikor Horthy Miklós Kormányzó Urunk mellé állva, segítettek az ország talpraállításában. A magyar csendőrség a rendnek és a fegyelemnek a mintaképe. Az or-

A magyar csendőr

I. A magyar csendőr nyugodt bátor és ön-feláldozó.

II. Nem ijed meg a zaját érnnyektől, de meg a máriától sem. Ragaszkodik a törvényhez, az igazsághoz, bizonyos mértékben az életét is feláldozza. Ha valahol megjelenik hivatottas hálójával, akkor ott rögtön helyre áll a rend. A nyomjelenek hevére bilincset rak, de szeretettel néz a becsületesebbek felé. Utgyán a polgárok életére és vagyonára. Sok példát lehetne felhozni a magyar csendőr hőies magatartásáról. Egy esetről én is tudok. Egykor egy betörő egy hárho betört. A már hamafelé igyekvő csendőr ezt észrevette. Egy haruhaliban meghunára macskanemmel figyelte a

szag lakóinak nyugalma nagy részben az ő kezükben van. Mi nemcsak büszkék vagyunk rájuk, hanem szeretjük is őket. Tudjuk, hogy mindig lesz erejük és bátorságuk a gonosz emberek megfékezésére.

Huszár Lajos.

betörőt. De, mikor már vemedelmes munkáját elvégzte, igyekezett, minél hamarabb elhagyni a házat. Létre átugratta a kerítést és nagy iramban futni kezdett, Ekkor a pillanathoz a csendőr uarmakkal nyakba ragadta a menekülőt.

A következő pillanathoz már a bitimást is a keribe rakta.

III. Ennek a csendőrnök a példája irmutatja, hogy ők nem gyávák. Mindnyájukon bünkét vagyunk deit csendőreinkre. A jó Isten segítze meg őket továbbra is becsületes munkájukban!

Hajdú Miklós

a XIV. élmos venim-téri polg. isk. I. A. oszt. tanulója.

állt... Körülnéz!... Most hosszasan figyel egy irányba!... Nyilván nyulat lát a zöld tarlón a völgyben!...

A két öcsém folyton ki akarta kapni kezemből a látésövet, hogy ők is nézelődhessenek, de ellököttem őket...

— Jóságos Isten!... Most a koloncot a szájába fogta és már rohan is előre a völgybe, öles ugrásokkal, mint a fürgeteg!

Most aztán kaptam egy jól fekvő pofont, s egyidejűleg az öcsém kicsavarta kezemből a látésövet...

Ő kezdett konferálni:

— A kolonc a szájában van és nem egyenesen, hanem kört kanyarítva rohan!...

— Képzeld el a kör közepét — hadartam — és ott kell feküdni a nyulnak.

— Igen!... Látom!... Ott kuporog!... De mért nem szalad egyenesen rá?... Miért kerülgeti?...

— Bizonyosan hátulról akarja megkerülni! — mondta a másik öcsém...

— Ördögöket!... Széllel szemben akarja a betyár megközelíteni, mert akkor a szél elviszi a közeledése zaját... Míg ha szél alatt közeledik feléje, akkor a nyul neszt és szimatot fog és elszalad!...

Villámgyors mozdulattal kaptam az öcsém kezéből a látésövet s a következő másodpercben olyan látványban lón részem, amit nem fogok elfelejteni soha...

Gyöngyös olyan hatvan-nyolcvan lépésnyire

lehetett az alvó nyultól, s szájában a kolonccal most már nyilegyenesen rászaladt...

Alig futott azonban tizenöt-húsz lépést, hirtelen lelapult a földre, s mozdulatlanul úgy maradt...

Vajjon mi ez?!

Egy-két perc múlva hirtelen megint föl pattant és szájában a kolonccal ismét rohant tizenöt-húsz lépést és megint lelapult...

Megértettem: csak olyankor rohant, mikor a szél fujt, szélszöndben veszteg maradt... A szél ugyanis elvitte és közömbösítette közeledése zaját...

A harmadik nekifutamodás után már csak hatnyolc lépésnyire volt a nyultól, de meg kellett állnia, mert a szél kihagyott.

Mikor a szél aztán ismét megújult, fölállt és szájában a kolonccal, odaosont a nyulhoz, szinte lábujjhegyen...

A másik szempillantásban kiejtette a szájából a koloncot és egyidejűleg villámgyorsan elkapta a nyul nyakát...

A nyúl fölsivított és fehér farát kétségbeesetten rugdalta a levegőbe...

Mikor az apámnak elmondoztuk az esetet, öreg vadász létére egyik csodálkozásból a másikba esett...

Aztán hosszasan elgondolkozott, majd odaforduult Szuhayhoz:

— Öregem: vétesse le róla azt a koloncot!... Ekkora huncutság kiméletet érdemel!

A magyar esendőr.

I. A vidék őre. A kisvárosokban, falvakban megszokott dolog, hogy a csendőrök mindig kettesével járnak. Végigsétálnak az utcákon. Tisztelettel köszönnek az idős gazdáknak s benéznek a kocsmába, nincs-e valami baj? Érdeklődnek a faluházán is. Szót váltanak a jegyzővel és bíróval.

II. Milyen szép, daliás legények! Büszkeséggel tekintünk rájuk, mikor feszes tartásukkal, kemény lépteikkel elhaladnak a magyar faluk, tanyák utcáin. Kezüik nyugodtan fogja a puskabánszját, fényesre kefélt csizmájuk ragyog a napfényben. Kalapjukon a kakastollat, mint valami lobogót, lengeti a szél. Hányan megfordulnak utánuk, míg el nem tűnnek a keresztútnál.

III. Bizony faluhelyen csak az a pár csendőr tartja fenn a csendet, rendet. De azt aztán szigorúan! Van ám tekintélye a derek csendőrnek! De meg is érdemli! Kötelességüket bármilyen nehéz legyen az, szívesen és derekasan teljesítik. Sokszor életüket is veszélyeztetik, csak hogy megvédelmezzék a jó embereket a gonosztevőktől. Amíg ilyen bátor emberek őrködnek az ország népe fölött, addig ne féltsük (az) ezt a szegényt, szétszaggatott, de immár jobb életre ébredő magyar hazáit!

Kreisz Jakab.

A kis diákoknak azt üzenjük: ne csodálják, hogy itt látják dolgozataikat; mi azokat igen-igen nagyra becsüljük, a jó munka értékelését és értékelni tudását látjuk azokból és azt is, hogy valamennyien jó magyarok, jó hazafiak. Köszönjük meg nekik is a tanár úrnak, hogy ezzel a feladattal közelébb hozta őszinte és bántatlan lelküket a magyar csendőrhöz, mert ezzel egy lépést tett tanár is, tanítvány is Nagy-Magyarország felé, a magyar csendőr mindekelőtt való törekvése felé...

Kövágóórsről is mult számunk nyomdai anyagának lezárása után kaptunk értesítést a csendőrnapi ünnep lefolyásáról. Eszerint az istentiszteleten a teljes előljáróság, a tantestület vezetése alatt az iskolák ifjúsága s a hívők sokasága is megjelent. Dr. Rejőd Tiborc r. k. lelkész, pápai kamarás szentbeszédéből a következő gondolatokat idézzük:

1916 nyárutóján egy gyönyörű vasárnap este pihenni tértek az erdélyi végek lakói. Azon éjjel tört országunkra a délkeleti ellenség s a hadüzenet nélküli támadás azzal kezdődött, hogy a vöröstoronyi csendőrséget rajtaütésszerűen megtámadták és mind egy szálig lemészárolták. Akkor jöttem először tudatára annak, hogy mit jelent magyar csendőrnek lenni. Aldozat az a népert és országot! Azután láttam, miként tartott fel egy egész hadoszlopot néhány, a közelből odarohant csendőrtárs. Feltartotta, míg a határmenti lakosok elmenekülhettek az orvtámadók elől. S alig mult el néhány nap, megjelent a határon az akkori csendőrségi felügyelő, Fery Oszkár. Ugyanaz a legmagasabb rangú csendőr, akit a kommunisták a vérszes háború szeggyenteljes vége után, csak azért, mert a rend embere: magyar csendőr volt, Budapesten legyilkoltak. Ekkor magasztosult fel lelkemben újra a magyar csendőrhivatás. Azóta bennük a rend és a nyugalom biztosítót tisztelem. Hivatásszeretük, törvénytiszteljük, kiváló nevelésük, szigorúsággal párosult emberszeretetük, fegyelmük, puszta megjelenésük, tekintélyt szerez a magyar törvényeknek! S ez azért van, mert keresztény a hitük és magyar a nevelésük. Így tekintsen minden magyar hívő a magyar Csendőrségre s ezért adjunk ma hálát alapításuk 58-ik évfordulóján mindenküknek, az élőknek s azoknak, kik mindenüket feláldozták ennek a népnek s ennek a hazának.

Ki tudta?

A Nap 149,481,000 km-re van a Földtől.

Csempészek között.

Hudra Elemér pénzügyőri főbiztos adatai alapján összeállította: Beöthy Kálmán őrnagy.

Az 1924: XIX. t.-c. (a vámjog szabályozásáról) 1. §-a szerint a magyar állam közgazdaságának más államok közgazdaságával lebonyolított áruforgalma után az állam vámot szedhet. Az állam e kizárólagos jogának gyakorlása alkotja a vámjövédék. A vámjövédék biztonsága érdekében más államokkal csak olyképp szabad áruforgalmat lebonyolítani, hogy a vámigazgatás, illetőleg a vámőrség közegei erről tudomást szerezhessenek.

A 6. §. szerint: A vámtarifa határozza meg, hogy mely árúk behozatala vagy kivitele esetében kell vámot fizetni...

E vámtarifában ma ezren felül van ilyen áru.

Aki kijátssza a törvény fenti rendelkezéseit, csempészt követ el. De csempészt az is, ha bizonyos árukat úgy juttatnak forgalomba, ha kijátsszák az azokra megállapított korlátozásokat vagy éppen tilalmakat. Hamarjában pl. ha valaki mesterséges édesítőszerrel gyárt vagy tűzkövet hoz forgalomba a törvényben meghatározott módozatot megkerülve, vagy ha olyan öngyújtót árul vagy vásárol, amely után a köteles adót nem fizették meg, stb. Később rátérünk ezekre részletesebben is, egyelőre csak a csempészt fogalmát kívántuk egy pillanatra megvilágítani.

Örökös harcra van szó. Az állam harcra az ő jövédelmeit kijátsszani törekvőkkel.

A csempészt részletes ismertetésével — szakszerűen nem foglalkozunk, a harcra az állam részéről résztvevői a vámhivatalok s ezek közegei, illetve a pénzügyőrök. Mi csendőrök csupán a Szolg. Ut. 83. §-ában körvonalazott keretek között veszünk részt a harcban. Ezért ismétljük, nem foglalkozunk szakszerűen a kérdéssel, másrészt meg vagyunk győződve, hogy az alábbiak olvasása után jól belelátunk ebbe a küzdelembe.

Nem írunk másról, csak egy gyűjteményről, nevezük így: a csempész-múzeumról, ahol a bűnjelek százai sorakoznak. Aki teheti, nézze meg.

Ha általánosságban a csempészt kerül szóba, a legtöbb ember szeme csillogni kezd. Diákkori olvasmányok, furfangos és ravasz trükkök, izgalmas csempésztörténetek jutnak eszébe. Járatlan hegyi ösvényen kapaszkodó torzonborz alakot lát az ember, aki időnként aggódva tekint hátra. Szinte halani véli az egyenruhás üldözők csörtetését, talán puskaropogást is és furesa — de így van — rokonszenvével a csempész mellé áll...

Pedig... A csempész — akárcsak a tolvaj, a betörő, vagy a gyilkos — a törvényt, a jogszabályokat sérti meg. Hányan vannak mégis, akik dicsekednek és különös megalégedettséggel, mosollyal beszélnek, ha sikerült kijátsszani a törvényt! Jobb lenne, ha hallgatnának, mert így, hogy az ellenőrző közegek éberségét kijátsszották, az államkincstárnak, tehát az állampolgárok összességének okoztak kárt!

Mindenütt a földön van és lesz csempészt s ez ma a társadalomban úgyszólván — foglalkozás, kenyérkereset.

Önként felmerül az a kérdés, hogy vajjon mi termeli ki ezt a foglalkozási ágat? A felelet erre igen egyszerű: ha valamilyen külföldi árucikket magas védő-, vagy tiltó vámmal sujtanak, a megdrágult árucikk iránt csökken a kereslet és ezért a kínálat is lassan elapad. De mert az üzleti haszonéhség nem szűnik, a határok mentén megkezdődik a portéka lassú beszivárgása, természetesen csempész-úton.

Két világ harcol tehát egymással. Régóta áll ez a harc és sohasem lesz vége. Az állam pénzügyi közigazgatásának e célra is szervezett testülete, a m. kir. pénzügyőrség akkor is állandó harcban áll a kincstár orvellenségeivel, amikor az ország egyébként a béke évtizedeit élvezzi. Joggal mondhatjuk, hogy szolgálata talán legközelebb áll a csendőrségi szolgálathoz, mert mindkét testület tagjai életük folytonos kockázatát mellett végzik terhes szolgálatukat.

Ennek az elkeseredett küzdelemnek, tárgyi bizonyítékainak nagy tömegét őrzi a *m. kir. pénzügyőrség budapesti múzeuma*. A bűnjelek elsősorban oktatási célt szolgálnak ugyan, de a nagyközönség előtt sem teljesen hozzáférhetetlenek, megtekinthetők. A múzeum létezéséről — az illetékeseken kívül — természetesen igen kevesen tudnak, pedig ez a több termet megtöltő gyűjtemény szinte egyedül áll a világon. A csempészet üldözése során megszerzett sok különleges bűnjel mellett ott találjuk a pénzügyőrség több mint 70 éves történetét iratokban, képekben, táblázatokban és tárgyakban. Megtaláljuk itt a pénzügyőrségi szolgálattal összefüggő egyéb dolgokat is, mert a pénzügyőrség szolgálati teendőit nemcsak a csempészet megakadályozása képezi, hanem ott találjuk a pénzügyőrt a szesz- és sörfőzdekben, a kőolajfinomítóknak, a játékkartyagyárakban, a dohányárudákban és az italmérési üzletekben. Tehát mindenütt ott, ahol az állam külön adó, vagy illeték formájában részt kér magának az üzletek forgalmából, ahol tehát mindig meg lehet a visszaélési, megkárosítási lehetőség.

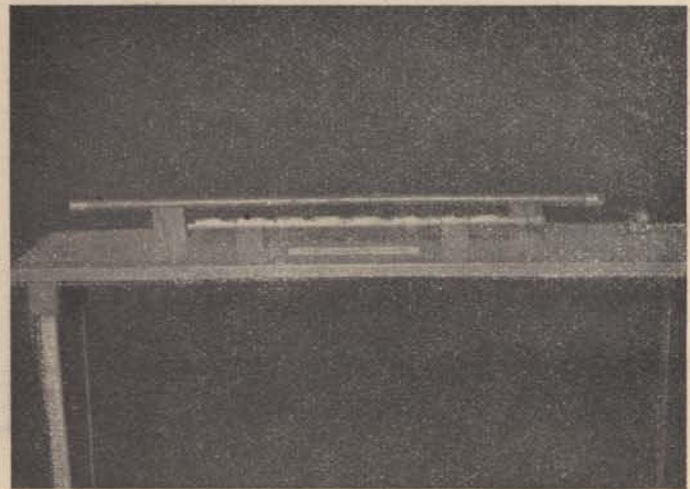
A múzeum 1930. évben alapított és ugyanezen év október hó 4-én a budapesti VIII. ker., Fiumei-út 6. szám alatti pénzügyőrségi laktanya III. emeletén nyílt meg. Különös érdekessége, hogy Európában mindössze csak Párizsban és Berlinben van ehhez hasonló intézmény.

Az alábbiakban néhány csempészeljárást ismer-tetünk, úgy gondolván, hogy azzal a bűn elleni küzdelemben hűséges fegyvertárs, a csendőrség tagjainak figyelmét sikerül teljesebbé tenni erről a bűnözésről. Ha elindulunk körültekinteni, tulajdonképpen csempészek közé megyünk. Eszközeik és eljárásaik módszere vetítődik elénk az elkobzott tárgyakból és abból, ha elmondjuk, hogy az elkobzott tárgy mire való volt s azt miképpen igyekezett a csempész hasznosítani.

Hosszú üvegszekrény tűnik fel a látogató-nak. Ezüstfogantyus, elegáns sétatálca fekszik a szekrény bársonyán; mellette üveg hengerek. A sétatálcanak igen különös története van. Évekkel ezelőtt az egyik határállomáson ugyanis, a vámhivatali segédszolgálatra beosztott pénzügyőrnek

feltűnt, hogy egy gondosan öltözött öregúr állan-dóan ezzel az ezüstgombos, vastag sétatálccával kel át a határon, természetesen határátlépési igazol-vány birtokában. Az öregúr kezéből az útlevél meg-vizsgálása alkalmával egyszer kiesett a sétatálca. Ebben az elejtésben némi része másnak is volt, nemcsak az öregúrnak... Kiderült, hogy a botnak üveghenger a belseje, az pedig arra szolgált, hogy abban kokaint lehessen csempészni. A további vizs-gálatnál az is kiderült, hogy az öregúr egy nemzet-közi banda jólfizetett megbízottja volt. A csempé-szet ily módon három évig folyt, több mint 60 kg kokain került Budapestre.

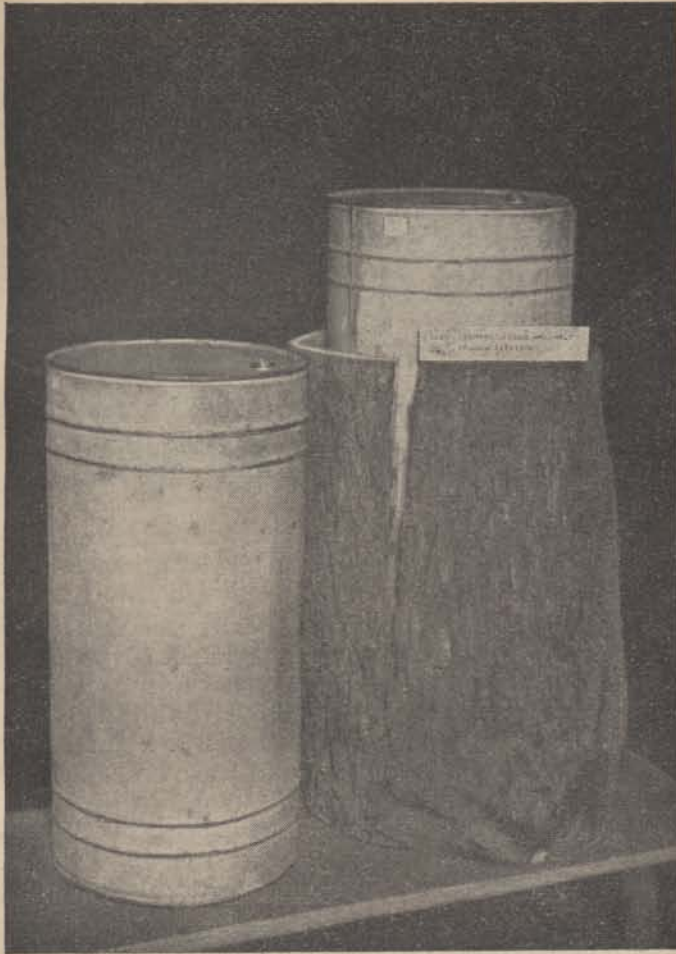
A kokain árát tekintve, a bot egyszeri megtöl-tése mintegy 5000 pengőt eredményezett... Tessék kiszámítani a többit.

A „szeszterem“-ben, a titkos szeszfőző-készülékek mellett, helyet foglalnak a pénzügyőrségi szolgálathoz e vonatkozású segédeszközei, a szeszszűrőgépek kü-lönböző típusai. Ugyancsak ebben a teremben sora-koznak azok a hatalmas fahasábok is, amelyek bel-sejét csempészek kivájták úgy, hogy ez csak burok maradt s a faburok tulajdonképpen egy bádogból készült olyan kannát takart, melybe egyenként 50 liternyi szesz fér el.

Jónéhány évvel ezelőtt, a budapest—józsefvárosi teherpályaudvaron Romániából érkező fahasábokat raktak ki. Rakodás közben az egyik fatönk vélet-lenül elgurult és egy éppen arra haladó, tolató-mozdony elé került. A mozdony ütközője tovább lökte a fadarabot, amely megrepedt és az ott szol-gálatot teljesítő közegek legnagyobb csodálkozá-sára, abból szesz szivárgott ki. A fatönk széthasi-tása után egy bádoghenger esett ki abból. Az egész szállítmány megvizsgálása után derült ki, hogy a fahasábok legnagyobb részében, 47-ben, ilyen henger volt elhelyezve és mindegyik hengerben 50—50 liter 96 fokos tiszta szesz volt.

A szeszt ily módon vámkülföldről akarták tehát Magyarországra csempészni és pedig azért, hogy ezáltal a szesz hektoliterfokaként esedékes 2 P-t megtakarítsák. Egy ilyen hordó után kb. — az akkori viszonyokat véve alapul — 80 P lett volna az illetékes szeszadó. Könnyű tehát kiszámítani, hogy csak ezzel az egyetlen szállítmánnyal, mennyi kárt okoztak az államkincstárnak. Emiatt elrendel-ték, hogy azóta mindennemű vámkülföldről érkező

faszállítmányt csak pénzügyőri állandó felügyelet mellett szabad kirakni, illetve a pályaudvarról elszállítani.

Szeszlepároló készülék előtt állunk meg.

A fennálló törvényes rendelkezések értelmében nem esik adózás alá többek között az a szeszmennyiség, amelyet az iparban — különböző engedélyezett célokra — használnak fel.

Az egyik budapesti festékgyár is engedélyt nyert arra, hogy az ily célra beszerzett szeszt a festékiparban olyan készítményhez használja fel, melyből a folyadék könnyen elpárolog. (Ezt a párologást a szesz segíti elő, így a festék hamar szárad.) Az ilyen ipari célú szeszt természetesen adó nem terhelve, viszont hogy ezzel az olcsóbb ipari szeszszel visszaélés ne történhessen, a szeszt sellak oldattal kell megdenaturálni, az azt feldolgozó gyári üzem telephelyén.

Rájöttek, hogy a gyár a kincstárt megkárosította.

Kiderült, hogy ez a gyár sokkal kevesebb, ily szeszszel kevert festéket állít elő, mint amennyit a részére kiadott engedély szerint, illetve a beszerzett szeszmennyiségből előállításra kellene. A gyártelep most már ilyen szempontból is megfigyelés alá került. Ennek eredményeként találták meg a gyár egyik rejtett zugában az említett, — titkos — azt a szeszlepároló készüléket, amelynek segítségével az előbbieket szerint megdenaturált szeszt ismét renaturálták, vagyis a sellakot belőle úgy vonták ki, hogy

annak eredményeként ismét tiszta szeszt kaptak. Ezt a szeszt viszont a tisztességes keretek között megadózott szeszmennyiséggel szemben jóval alacsonyabb áron hozták forgalomba, meg nem engedett italkészítés céljából.

A festékgyár tulajdonosa ellen megindult az eljárás. A tárgyaláson kiderült, hogy hosszú évek alatt többszáz hektoliter szeszt hozott az illető ily módon tiltott forgalomba. A tulajdonosnak választania kellett, vagy kifizeti a nagyösszegű büntetést, vagy annak megfelelő szabadságvesztés büntetést tölt ki. A harmadik lehetőséget ragadta meg a bűnös: öngyilkos lett.

Ugyancsak ebben a teremben vannak felsorakoztatva azok a különös alakú „páncélok“, melyek bádogból készültek, mintegy négy-hét cm. vastagságú, testre ölthető olyan edények, amelyek szintén szesz csempészetére szolgáltak. Két külön darabból állanak ezek a szoknyaalakú lapos edények és a két részbe összesen tíz liter folyadék fér. Parasztasszonyok a ruha alá csatolták a bádogszoknyákat és így csempészték abban a pálinkát a fővárosba. Akkoriban még nem a székesfővárosi javadalmi őrség, hanem a pénzügyőrség látta el a szolgálatot a budapesti vámhatáron is. A szolgálatban levő pénzügyőrnek feltűnt, hogy az egyik „áldott állapotban“ levő menyecske igen gyakran jön be a fővárosba, a karján kis kosárral és a kosárban csirkével, kacával és hogy eljárásának szabályszerűségét bizonyítsa, az apróság után még a megfelelő vámilletéket is megfizette pontosan és lelkiismeretesen... Egy alkalommal kiderült azonban, hogy az asszony nem „állapota“ miatt termetes, hanem mert páncél veszi körül és hiába volt minden tiltakozás, a laktanyába kísérték, ahol megmótóztatták — természetesen egy másik női személlyel. A motózás eredményeként azután a páncélból ki-

húzták a dugót, a dugó után előkerült a szesz. Amint ilyenkor gyakran lenni szokott, a csempésztársaság többi tagja is előkerült. Valamennyi más-

és más vámsorompónál, de valamennyi szesztől áldott állapotban...

Ki ne ismerné az otthon főzött szeszt? A szeszt, amelyet főzni tilos? De mert tilos, annál jóízűbb... Ki gondol arra, hogy amikor az udvaron ott a főzőüst, rajta nagy mosdó „lavór“, hogy abban is nem ruhát főznek, hanem — szilvát? Ilyen is van itt. Hozzátámasztva hosszú, sárga függönyrúd, mintha a függöny is a katlanban főne, pedig — szeszpára elvezetésére szolgál. Földön volna a helye végének, de nem ott van. A földön egy mázas korsó s a rúd vége abban... odacsöpög a szesz... Vagy egy melléje állított „ártatlan“ vizeshordóba...

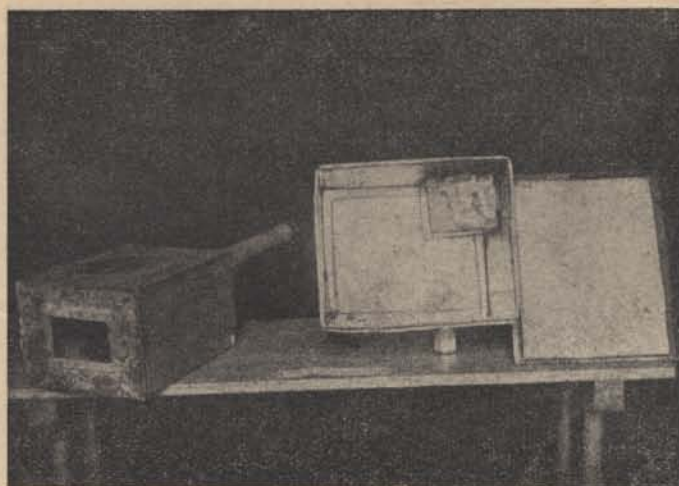
S ha ma bizonyos mennyiségű pálinka otthoni készítése megengedett dolog is, hány ilyen üst főzi az eladásra szánt mennyiséget?

Egy asztalon az öngyújtók serege. Egyik-másik művészi munka. Van egy töltőtoll is itt, de belsejében benzin és tüzkő. Felsővége a tulajdonképpeni szerkezet. Van szivarutánczat: belül öngyújtó. Zsebróra, melynek felhúzója tulajdonképpen gyújtó, kihúzása által dörzsfelületet érint.

Tüzkő... Csempészáru, kedvelt és jól jövedelmez. Hát még a hamisított tüzkő, amely nem más, mint drótdarabocska...

Ismerős, apró fehér lapocskák ezrei kerülnek szemünk elé. A szacharin. Az az édesítő szer, mely a cukornál sokkal nagyobb hatóanyagú, kisebb adagban is. A csempészete nagyon kifizetődik. Könnyen is csempészhető. Néhány tárgy van itt, melyekkel ezt csempészték.

A terem sarkában nagy, négyszögletes bádognaknak hevernek. Mindegyik kannába — a dugónylás alá — annak belső részén egy kis bádognyílást forrasztottak és az ily módon ideszerezelt edényrészbe tejet öntöttek. A kanna többi, természetesen a tejtartó rész ürtartalmának 10-szer nagyobb részében pedig szacharin volt elrejtve. Ha vizsgálat alkalmával a dugót kihúzták, csak a tejet lehetett látni az előbbi kisebb edényben, ami azt a látszatot keltette, mintha az egész edény tejjel lett

volna megtöltve. Egy alkalommal az egyik tejeskanna feneké levált és az egész turpisság napvilágra került. Nagyon drága tej volt akkor a kannában...

A szacharint falun nagyon szívesen veszik. Itt a magyarázata annak, hogy nagyon jól jövedelmező üzlet a csempészete. Azonban éppen azért, mert nagyon keresik, nemcsak csempészik, hanem hamisítják is. Cukor és gipszkeverékből készül a hamisított szacharin. A cukros pépet az előállítók lyukas gumilapra kenik rá és száradás után ezeken a lyukakon keresztül hullanak ki a kis kerek pasztillák. A valódi szacharinból egy ilyen kis pasztilla jókora csésze teát édesít meg, a gipszes cukortól pedig ter-

mésztesen keserű marad a tea. Gyártása olcsó. Jövedelem búsás. Ezzel arányban az állam rengeteg cukoradótól esik el. Beesapódik a vevő is persze.

Ugyanitt van, az egyik szekrényben, egy közepe nagyságú papírdoboz. Tartalma németnyelvű *felírás* szerint elsőrendű mesterséges édesítőszer. A csomag kibontása után kiderül, hogy szacharin helyett száraz borsó csörög a dobozban. Ez is a zug szacharinárosok egyik ismert fogása, ahol nemcsak a kincstárt, de ismét, a vevőt is becsapják. Sok embert csapnak be tehát hamisított címkékkel is. Egy szekrény pl. tele van elkobzott hamis címkékkel.

Sorra kerülnek a dohányvágógépek, amelyek a dohányjövédéki kihágások nyomozása során lefoglalva, évek hosszú során át gyűltek össze. Szinte meg sem lehet számlálni, hogy hányféle és hány darab dohányvágógép van itt. Akad köztük egészen primitív, de van itt egy 100 késes gép, aztán olyan is, amelynek szerkezete szinte vetekedik a dohányjövédék gépeivel, amelyeket elektromos erővel hajtának. A gépek javarésze vidékről került a fővárosba, hiszen a magyar ember mindig szerette a pipát — vagy tán sohse szeretett utána adót fizetni? A szüzdohány mindig szeretett és féltett holmi volt...

Egy angol ujságköteg, a „Daily Mail“ néhány hosszában összehajtott és egymásra rakott példánya tűnik fel. Ha ezeket a példányszámokat széjjelnyitjuk, akkor derül ki, hogy az ujságok egymás-

hoz voltak ragasztva és az így összeragasztott csomagba négyszegletes lyukat vágtak, abba igen drága egyiptomi cigarettát rejtettek el.

Külön figyelmet érdemel egy hamis cigarettagyár lefoglalt árukészlete is. A nagystíliú üzem Budapesten működött és a drága egyiptomi, angol és amerikai cigarettáktól kezdve egészen a magyar dohányjövédék különleges gyártmányáig minden elképzelhető cigarettát hamisított. A természetesen gyöngye minőségű hamis cigaretták meglepően szép kiállításúak és megtévesztésig hasonlítanak a valódiakhoz.

A gyár olyan nagyarányú volt, hogy annak gyártmányai még Amerikába is kikerültek, ott foglaltak le egy ilyen szállítmányt, amelyben nemcsak cigaretták, hanem szivargyártmányok is voltak. Az amerikai hatóságok erről természetesen azonnal értesítették az ottani magyar követséget, ahol az eredeti magyar trabucó megtekintése után nyomban kiderült, hogy nem a m. kir. dohányjövédék trabucójáról, hanem annak hamisítványáról van szó, mely eltekintve attól, hogy minden kétséget kizáróan büntetendő cselekmény, még a magyar dohányjövédék külföldi jóhírnevét is rontotta.

Külön vannak az olyan cigaretták ezrei, amelyeket szintén csempészúton hoztak be vámkülföldről. Ezek mellett a külföldi hamisítványok szintén ezerszámra s végül itt vannak azok a klisék és gépek, amelyekkel a hamis cigarettahüvelyeket gyártották, illetve a kész cigarettákat préselték.

(Futólag megemlítjük, hogy a hamisított cigaretták szekrénye mellett egy a dohányjövédék multját tükröző történelmi gyűjtemény is van. Ebben mindazok a cigaretták és szivarok kaptak helyet, amelyekre — a szakembereken kívül — már bizony sokan nem emlékeznek. Virginia cigaretták, Jenidge, Magyarka, Dráma, Hölg, Szultán stb. húzódnak meg szerényen.)

Az egyik szekrény sarkában porosodik a kommunizmus szomorú emléke: a dohányjegy.

Megtekinthetjük még a hosszú, dohánykutató nyársat, amellyel szalmazsákokban, asztagokban, kazlakban és megrakott koci belsejében kell az elrejtett dohány után kutatni. Ikertestvére a gabonakutató nyárs, mely viszont a háború alatti rekvirálásokra emlékeztet. Belseje annyiban különbözik előbbtől, hogy míg a dohánykutatórúd vasvége üreges, de nyitott volt, amelybe, ha volt dohány az útjában, visszamaradt a dohánytörmelék, addig a gabonakutató üreges vasvége zárószerkezettel volt ellátva, hogy az esetleg belékerült szem el ne peregjen, mialatt napvilágra jön.

Az előbbivel szomszédos terem az okmányok, rendeletek, volt császári pátensek és a szabályzatok gyűjteménye.

Bábukon a pénzügyőrség ruházata, fegyverzete. Ki tudta, hogy volt tengerész pénzügyőrség is?

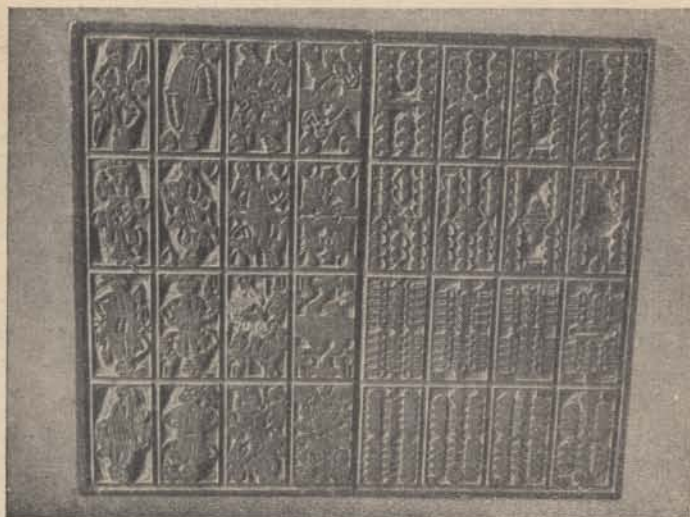
Keserű emléket ébreszt itt az a lapos üveg szekrény, melyben az elszakított területek pénzügyőrségi szerveinek régi hivatalos bélyegzőit gyűjtötték össze, amelyeket a pénzügyőrök menekülésük idején hoztak magukkal. Jelentéktelen kopott kis bélyegzők és mégis mennyi könny és mennyi sóhaj tapadt hozzájuk! Egynek közülük azonban már csak a helye van itt meg, mert az ungvári m. kir. pénzügyőri biztosi kerület hivatalos bélyegzője a napok-

ban visszakerült rendeltetési helyére... Egyszer majd sorra kerül valamennyi...

Menjünk vissza a bűnözők közé.

A kártya és a különféle szerencsejátékok ellenőrzése — többek között — szintén a pénzügyőrség egyik feladatát képezi. A játékkártyák természetesen szintén illeték alá esnek s ezzel kapcsolatban éppen ezért akadnak kártyahamisítók is. Az egyik leplezett hamiskártyagyár kaucuk kliséit ugyancsak a pénzügyőrségi múzeum őrzi. A klisé mellett ott van a jólsikerült hamis kártyacsomag a hamisított felülbélyegzessel.

Feltűnően sok a lefoglalt tiltott szerencsejáték. Egymás mellett sorakoznak a budai hegyek között és a vásárokon annyira ismert „itt a piros, hol a piros” játék lemezei. A másik szekrényben felfedezzük a kuglijátékhoz hasonló birbieset. A hatszögletű bábuk lapjaira pontok vannak festve, mint a játékkockákra. A játékos fogad, hogy a golyóval feldöntött bábu felsőlapjai végeredményben páros, vagy páratlan számot adnak-e és a játék zsebmarkoló főérdekessége abban áll, hogy a játékra leginkább a játékos szokott ráfizetni. (Irtunk róla részletesen. Szerk.)

Nem ismeretlen a pénzdobással működő szerencseautomata sem, mint pl. az úgynevezett Bajzso-automata, ahol 20 fillérest kell bedobni. A pénz labirintusokon gördül végig, a játékosnak pedig közben úgy kell mozgatnia a tölesértartó alakot, hogy a 20 filléres, pályája végén a tölesérbe hulljon. Nyeresi esély természetesen elenyészően csekély, akárcsak testvérgépszerkezeténél: a Turul ügyességi automatánál. Ide ugyan csak két fillért kell bedobni, de a pénzdarabot meg-megszakadó és szabályozható lejtésű síneken kell végig vezetni, ami majdnem teljesen lehetetlen. Ezek az alapjában gyermekes automaták általában ugyanúgy felbőrszítik azonban a játékszenvedélyt, mint a rulett, vagy más hazárdjáték és a kisemberek utolsó fillérjeit nyerik el.

A múzeumból természetesen sok minden hiányzik még, de egy mindössze 8-éves múzeum nem is lehet egészen teljes. Sok olyan érdekes anyag lapang még ma is a városokban és falvakban, amely-

nek a pénzügyőrségi múzeumban volna az illetékes helye. Vannak, akik nem is tudják, hogy az értéktelen lim-lom, amit apjuk, vagy nagyapjuktól örökölték, értékes csempész-eszköz, vagy műzeális értéket képviselő tárgy, amely elsősorban a múzeumot érdekelné. Ha valaki egy-egy beküldött tárggyal gazdagítja a múzeumot, az feltétlenül a cél érdekében cselekszik.

Kevés kivétellel, úgyszólván mindenki ott bujkál az ördög: hogyan és miként lehetne kijátszani a fináncot. El kell komolyodnunk azonban akkor, amikor az évenként beterjesztett statisztikai adatokból megtudjuk, hogy a pénzügyőrség által pl. 1937. évben felfedezett jövedéki kihágási esetek száma — az adócsalásokat is ideszámítva: 56.509 volt. A megrövidítés veszélyének kitett adó és illetékek főösszege pedig 3.477.802 pengőt tett ki! Aki tudatában van annak, hogy milyen kárt okoz az államnak, vagyis az állampolgárok összességének az a dúvadként garázdálkodó csempész, — aki ezt a bűnt úgy tekinti, mint ahogyan kell: államellenesnek, az nem fog mosolyogva beszélni, ha „sikerült” neki néhány pár selyemharisnyát vagy öngyujtót „behozni”. A csempész a maga filléres hasznát nézi és nem az állampolgárok összességének sok-sok pengős kárát!

A múzeum egyik kisebb termében van végül elhelyezve a világháborúban hősi halált halt 264 pénzügyőrnek a Mátyás-utcai pénzügyőrségi lakatanyában felállított emléktáblájának kicsinyített fényképmásolata is, mely azt bizonyítja, hogy a gyakran méltatlanul és indokolatlanul kifigurázott finánc, ha kell, meg is tud halni a hazáért és a hivatásáért.

Nem volt célja ennek a cikknek, hogy minden csempészjelzést, eszközt ismertessen. Csak egy szüntelen harc mozzanataira akart rámutatni. Érdekes volna s olvasmánynak meg izgalom, ha az ismert csempészfortélyokat összegyűjtve adhattuk volna. A dolog természetéből következik, hogy ezt nem lehet. Ha megemlítjük, hogy egy elvetemedett társaság a határon át gyászkocon, koporsóban, melyre a „halott” nevére is rá volt festve, szeszt, kokaint és aranyat akart csempészni, ha megmondjuk, hogy X. Y. a határon átjárt öbéli gyermekével az orvoshoz s a gyermek tulajdonképpen olyan babakészítmény volt, melynek „gyomrá”-ban szacharin volt, ha állítjuk, hogy az autó belső gumija is jó hely bizonyos vegyi cikkek és egyebek „kigurítására”, alig mondtunk feltűnő eseteket. A csempészet az emberre is kiterjed s talán nincs anyag vagy tárgy, amit ne csempésznének, ha azon nyerni lehet. Legközelebb a valuta-csempészekkel foglalkozunk egy cikkben. Meg vagyunk győződve, hogy a magyar csendőr ebben a bűnrengetegben is elvégzi a munkáját, ha nem is tartozik szorosan közvetlen teendői közé. Az időtlen határvonal — inkább, mint bármikor — ezeknek a bűnözőknek az elképzelhető legkedvezőbb útja. A pénzszerzés vágya pedig innnen a határokon, bent az ország területén is sokakat csábít erre a bűnre.

Örskörlet területének kiszámítása.

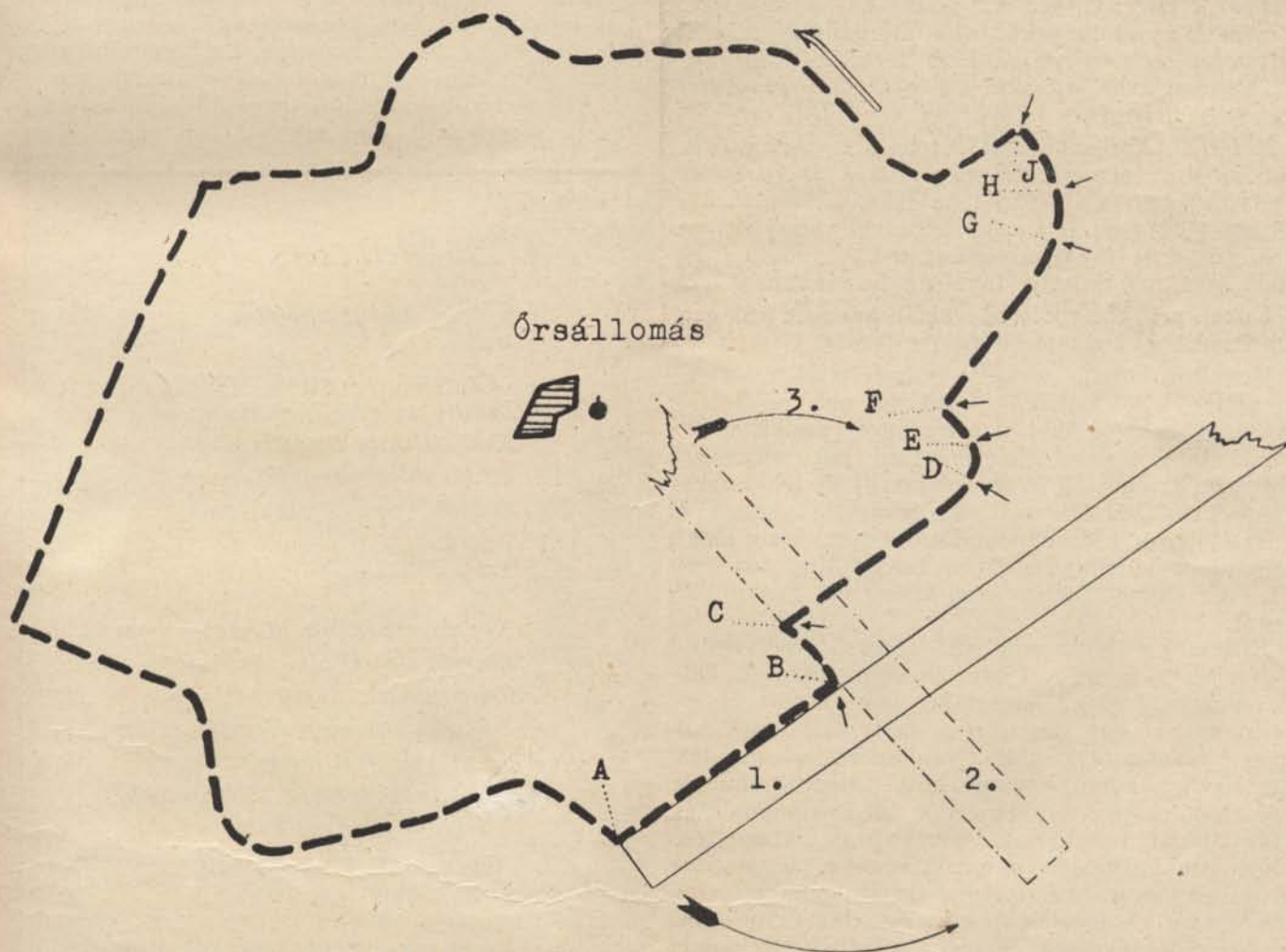
Írta: REVISNYEI REVICZKY ZSIGMOND százados.

Midőn a Felvidék visszakerült területein egy-egy őrs megkezdte működését, működési körletébe utalt községek határainak megállapítása igen sok nehézséget okozott. Térképet sehol se lehetett kapni s ezért nem maradt más hátra, mint szolgálatba indulni a mező-, vagy erdőőrrel, esetleg a községi hajduval, vagy a község határa mentén fekvő tanyák, puszták lakóival a határt lejárni és azt ideiglenes térképen rögzíteni. Amikor kiváló őrsparancsnokaink és járőreink ezt megállapították és a viszonyok kissé rendeződtek is, megkezdődött az örskörlet minden tekintetbeni számbavétele. Igyekezett mielőbb mindenki tisztábbajönni a területtel, amelyért felelős lett. E

számbavétel egyik mozzanata az örskörlet nagyságának kiszámítása volt. Őrsmegetkintéseim során nem egyszer adtam fel azt a kérdést, hogy miként számítjuk ki az örskörlet területét. Válaszképpen minden alkalommal előkerült a régi eljárás: a miliméter, vagy szalmapapíron (oleátán) levő négyzetbeosztás elkészítése, ennek segítségével berajzolások és számítások. Kétségtelen, hogy ez is egy megoldás, de kevésbé pontos és legkevésbé korszerű, eltekintve attól, hogy hosszadalmas is. A csendőrség működési területe sűrűn — mozaikszerűen — egymás mellé helyezett örskörletekből áll, amelyek girbe-görbe, egymásba visszatérő vonalak által bezárt területek. Ezeket felmérni sokkal egyszerűbb az alábbi eljárással, mint a régi módon.

A sok közül ragadjunk ki egy ilyen örskörletet (1. ábra) és nézzük meg, hogyan számítjuk ki ennek területét.

Első teendő, hogy lemérjük az örskörlet kerü-

1. ábra.

Magyarázat:

- 1. = Papirszelet helyzetei.
- 2. = Következő mérés felé.
- 3. = Következő mérés felé.
- A - J. stb. = Forduló pontok.
- = Tű beszúrások helye.
- = Papirszelet fordítási irányai.
- = További mérés irányai.

letét. Ez nem ismeretlen lecke, mert a tereptanból ismerjük az eljárást, mely a kanyargós vonalak pontos lemérésére vonatkozik, de itt is megismétlem annak egyik módját.

Vegyünk elő egyenesre vágott hosszabb papírszeletet (ujszegélyt) és jelöljük meg az örskörlet határán egy pontot, ahonnan a mérést kezdjük. (1. ábra „A” pont.)

Tegyük a papírszelet egyik végét az „A” ponthoz és a papírszelet szegélyét illesszük az örskörlet határvonalára. (1. ábrán a papírszelet 1. helyzetét.)

Vegyünk elő egy tűt és szúrjuk a papír szegélyére, ott, ahol az örskörlet határvonala a papírszegélytől elkanyarodik. (1. ábra „B” pont.) Ezután a papírszeletet a tű hegye körül (mint forgópont körül) fordítsuk addig, amíg annak felső széle az örskörlet határának következő vonalrészéhez nem simul. (1. ábrán a papírszelet 2. helyzete.) Húzzuk ki a tűt és szúrjuk megint arra a helyre, ahol a határvonal eltér. (1. ábra „C” pont.) Ezt a műveletet végezzük folytatólgoosan körbe mindaddig, míg a papírszelet szélével vissza nem térünk a kiindulás „A” pontjához, ott szúrjuk le a tűt a papírszelet szegélyén ismét.

Ezzel a „körbeméréssel” tehát a kanyargós vonal hosszát egy egyenesre átvittük (papírszelet szegélyére), így az örskörlet határának hossza „A”-tól „A”-ig egyenlő lett a papírszelet vége és az utolsó tűszúrás (hangsúlyozom, az „A” pontnál ismételt beszúrás) közötti távolság hosszával.

Következik a kapott egyenes hosszának km.-ben való lemérése. Ez sem nagy mesterség.

Vegyünk körzöbe (vagy papírszeletre) a térkép alsó szélén levő mérléről 5—10 km.-nek megfelelő távolságot és az előbbi papírszeleten, annak végétől az utolsó tűszúrás felé menjünk reá annyiszor, ahányszor az említett két pont között ez lehetséges. Ahányszor a körzöbe vett távolság elhelyezhető a papírszeleten a két végpont között, annyiszor megszorozzuk a körzőnyílás által bezárt km. távolságait. A szorzat adja az örskörlet határának hosszát.

Ritkán kerülünk azonban abba a helyzetbe, hogy a körző nyílása közti távolság maradék nélkül helyezhető el az ismert két pont között, rendszerint marad egy olyan rész, mely a körző által bezárt távolságnál kisebb. Ilyenkor ezt a maradék részt újból a körző hegyei közé vesszük, annak egyik hegyét a térképmérték „0” osztóvonalától jobbra lévő valamelyik kerekszámú kilométerosztóvonalára ültetjük, a másik végét a „0” ponttól balra illesszük rá valamelyik tizedkilométert jelző osztóvonalra. A legelőször körzöbe vett távolságok és a maradéktávolság összege adja a végeredményt.

A további munka sem művészet. Az egyszerű számítás kedvéért állapodjunk meg abban, hogy a papírszelet balsarka és az utolsó tűszúrás közötti távolság, átszámítva a fenti eljárással: 44 km-t ad.

Most a papírszelet hosszának megfelelő hosszúságú zsinetet vegyünk és annak két végét illesszük össze négyzetet alakítva. Ez a terület tehát olyan négyzet területe lesz, melynek minden oldala $44 : 4 = 11$ km., lévén a négyzetnek minden oldala egyenlő. Most következik az utolsó „felvonás.”

A négyzet területének a kiszámítása. Ez a leg-egyszerűbb feladatok közé tartozik. Mindenki tudja, hogy annak területét úgy kapjuk meg, ha az alapot megszorozzuk a magassággal. Tehát szorozzuk! Alap 11 km., magasság szintén 11 km., így tehát $11 \times 11 = 121$.

Az örskörlet területe tehát 121 km². A számítás — ismerjük el — nem volt nehéz, pedig az örskörlet girbe-görbe határára tekintve, azt gondoltuk először, hogy sohse lehet pontosan kiszámítani a terület nagyságát. Most már elmondhatjuk, hogy 121 km²-t tesz ki.

Tehát az örskörlet területét teljes pontossággal úgy számítjuk ki, ha lemérjük annak kerületét, a kapott eredményt elosztjuk 4-el és az eredményét megszorozzuk önön magával. Még egyszerűbb a mérés, ha azt mindjárt a zsineggel végezzük. Ezt pontosan végigfektetjük az örskörlet berajzolt határán olyképen, hogy azt a határ hajlataiban tüvel rögzítjük. Végigmenvén így a határon, annak hosszát megkaptuk. Ezt a hosszúságú zsinetet a térkép mérlén km.-re átszámítjuk. Ezt elosztjuk négyfel s az eredményt önmagával szorozzuk.

Ellenőrizzük az eddigi területkiszámításokat is. Tessék megpróbálni. Jó munkát kapunk.

Március 15.

*Két szó zúgott e napon
Mámorosan és szilajon...
Úgy szárnyalt, mint vértfórraló,
Lángra gyújtó, bőszi riadó, —
Korholt, vádolt, lelkesített,
Lázba ejtett minden szívet,
És dübörgön és viharzón
Átsüvöltött börtönajtón:
Talpra magyar!*

*Két szó szárnyalt, dörgött, csengett;
Ébredj, ébredj alvó nemzet!
Csüggedőket erőssé tett,
Szolgaláncot széjjel tépett,
Szent esküvést hangoztatott:
„Nem, nem leszünk többé rabok!”
Ósi kardot fényesített;
Árpád népe, hol a híred!?
Talpra magyar!*

*Szent vagy, szent vagy: két varázsszó;
Egetrívó, földetrázó!
Nagy Petőfi lángszózatja:
Millióknak akaratja!
Te vagy kincsünk, talizmánunk,
Büszkeségünk, megváltásunk!
Te vezérelsz részbe, harcba,
Te ujjongsz a diadalba, —
Téged hallunk élve-halva;
Talpra magyar!*

Benrovsky

A csendőrlegénység előléptetését szabályozó rendelkezések módosításáról.

Az 1936. évi Csendőrségi zsebkönyvben „Próba-csendőrtől az alhadnagyig“ című közleményben ismertettük az 1935-ben kiadott s a mai napig lényeges változás nélkül érvényben állott, a csendőrlegénység előléptetését szabályozó 18.250/eln. VI-c—1935. számú körrendeletet.

Az azóta elmúlt 4 év tapasztalatai és az időközi szervezési és egyéb változások időszerűvé tették a csendőrlegénység előléptetési rendelkezéseinek néhány vonatkozásban való módosítását. A 6/1939. sz. Cs. K.-ben megjelent 80.361/eln. 20—1939. sz. H. M. körrendelet tartalmazza ezeket a változtatásokat. Cél szerűnek tartjuk az alábbiakban ismertetni:

Legelőször a csendőrlegénységnek a csapat- és a szakaszszolgálatot teljesítő csoportjait rendezte újból, a mai helyzethez idomította. A híradókat mindenféle szempontból a csapatszolgálatot teljesítők közé sorolta. Az irodai szolgálat — elvben — szakaszszolgálat. Ennek megfelelően a véglegesen irodai szolgálatra beosztottak ezentúl szakaszszolgálatosok lesznek. Az egészségügyi altisztek viszonyát is véglegesen rendezte, minden vonatkozásban a szakaszszolgálatot teljesítők csoportjába soroltattak.

Az előzőekben említett elvi jelentőségű módosítások az előléptetési rendelkezések több irányú változtatását is maguk után vonták.

A híradós legénységnek is el kell végezni az őrsparancsnok-iskolát, ha boldogulni akar. Ezen felül, a tiszthelyettesi előléptetés előtt, még híradós őrsparancsnoki vizsgát is le kell tenniük. Az őrsparancsnok-iskolát nem végzett híradós legénység a tiszthelyettesi rendfokozatot csak kivételesen érheti el. Az eddigi rádió-állomásvezetői vizsgát tettek — ha még nem tiszthelyettesek — szintén kötelesek elvégezni az őrsparancsnok-iskolát, — ha az őrsparancsnok-iskolát végzetek részére biztosított előnyökre jogot akarnak szerezni, de természetesen ezeknél elmarad a híradós őrsparancsnoki vizsga letételének kötelezettsége, mert a két vizsga lényegében azonos.

A kivételes tiszthelyettesessé történő előléptetés feltételei enyhébbek lettek. A várakozási idő 24 évről 22-re csökkent, a minősítési feltétel pedig a legmagasabb altiszti rendfokozat, az alhadnagyi előléptetés feltételével lett azonos. A kivételes tiszthelyettesessé előléptethetők száma nem rendszeresített helyekkel, hanem 10%-ban lett meghatározva. Elmaradt a 16 évi őrsszolgálati követelmény is, mert jövőben — az őrsparancsnok-iskolát nem végzett irodai szakaszszolgálatos altiszteken kívül — csak a csapatszolgálatot teljesítő legénység léphet elő kivételesen tiszthelyettesessé. Irodai szakaszszolgálatosként azonban csak az minősíthető át, aki a csapatszolgálat sajátossága következtében szenvedett egészségromlása miatt, a toborzó bizottság által egyszermindenkorra külső közbiztonsági szolgálatra alkalmatlannak találtatott. Visszaminősítésnek nincs helye. Ez a rendelkezés — rendfokozatra való tekintet nélkül — lehetőséget ad a külső szolgálatra alkalmatlanná váltaknak, hogy továbbra is megmaradjanak a csendőrség tényleges állományában, de

a csapatszolgálat elsőbbsége kihangsúlyozása végett az irodai szolgálat szakaszszolgálatná nyilvánított és így az előléptetési feltételük is azokéval lett azonos. Éppen a csapatszolgálat elsőbbségére való tekintettel, kivétel biztosított azok részére, akik hosszú csapatszolgálat után az őrsparancsnok-iskolát elvégezték, de a tiszthelyettesi rendfokozat elérése előtt elszenvedett egészségrontás következtében külső közbiztonsági szolgálatra alkalmatlanná váltak. Ezek éppúgy lépnek elő tiszthelyettesessé, mint a továbbra is csapatszolgálatot teljesítő tanfolyamtársaik, de az alhadnagyi rendfokozatot már csak a többi szakaszszolgálatossal azonos feltételek mellett érhetik el.

A szakaszszolgálatot teljesítők a tiszthelyettesessé történő előléptetésénél 3 csoportba oszthatnak, és pedig: irodai-, számvivő- és egyéb szakaszszolgálatosok csoportjára.

Az irodai szakaszszolgálatosok tiszthelyettesi előléptetéséről már beszéltünk. Csak még annyit fűzünk hozzá, hogy ezek csoportját azért illeti meg az elsőbbség, mert legközelebb állanak a csapathoz.

A számvivők tiszthelyettesessé történő előléptetésénél mellőztetett az eddigi rendszer. Jövőben a várakozási idő nem a törzsőrmesteri rendfokozatban eltöltött évek számához igazodik, hanem — az őrsparancsnok-iskolát végzetekkel szemben alkalmazott elvnek megfelelően — a számvivő altiszti tanfolyam elvégzésének időpontjához és az ott felmutatott tanulmányi eredményhez. A csapatszolgálatnak elsőbbséget biztosít két körülmény: míg az őrsparancsnok-iskolát végzetek — a tanulmányi eredményük szerint — 2—3 év múlva lépnek elő tiszthelyettesessé, addig a számvivő altiszti tanfolyamot végzetek 3—4 év múlva; de amíg az évente felállított őrsparancsnok-iskolába 10—13 (kivételesen 8—9) csendőrségi szolgálati év után kerülhet be az őrmester, addig a 2—4 évenként felállított számvivő altiszti tanfolyamba legalább 13 évi csendőrségi szolgálati év után juthatnak be a törzsőrmesterek.

A szakaszszolgálatos tiszthelyettesek harmadik csoportjába tartoznak az egészségügyi-, fegyverszaki- és patkolómester tiszthelyettesek, tehát azok, akik részére a járőrvezető-iskola elvégzése nem kötelező. Ezek előléptetési feltételei változatlanul ugyanazok, mint eddig.

Az előléptetési rendelkezésben eddig sehol sem volt fellelhető az az egyébként természetes elv, hogy a mellőzésben töltött időt a várakozási időhöz hozzá kell adni. Ez most szabály lett.

A módosítás legfontosabb elvi rendelkezése az, hogy megváltoztatta, helyesebben mondva, enyhítette a minősítés miatti rangfenntartás nélküli mellőzések időtartamát.

Az eddigi rendszer szerint pl. a törzsőrmesteri előléptetés nélkülözhetetlen minősítési előfeltétele volt az előléptetésre való sorakerülést közvetlenül megelőző 3 évről a legutóbb „jó“ fokozatú összminősítés. Azt, aki a közvetlenül megelőző 3 év alatt akár csak egyszer volt „megfelelő“-nek minősítve, mellőzheték 1—3 évig aszerint, hogy a kérdéses „megfelelő“ fokozatú minősítés melyik évre esett.

Az alábbi táblázat szemléltetően vetíti elénk egy 1939. évben törzsőrmesteri előléptetésre sorakerülő őrmester minősítésének, — az egyes fokoza-

toknak a megelőző 3 éven belüli sorrendje lehetősége szerint elképzelhető 8 változatát és az ennek megfelelő rangfenntartás nélküli mellőzés időtartamának eshetőségeit:

A közvetlen megelőző 3 évi min. fokozata			Akkor törm.-re az				H á n y	
1936.	1937.	1938.	1939.	1940.	1941.	1942.	éj. minősítési fokozat hányzók?	évi rangfenntartás után lett törm.?
é v b e n			évben lett volna előléptethető					
jó	jó	jó	törm.
jó	jó	megf.	jó	jó	jó	törm.	.	3
jó	megf.	jó	jó	jó	törm.	.	1	2
megf.	jó	jó	jó	törm.	.	.	.	1
jó	megf.	megf.	jó	jó	jó	törm.	.	3
megf.	jó	megf.	jó	jó	jó	törm.	2	3
megf.	megf.	jó	jó	jó	törm.	.	.	2
megf.	megf.	megf.	jó	jó	jó	törm.	3	3

Természetesen, ha az illetőnek nem sikerült az első mellőzését követő évek alatt állandóan a „jó“ összminősítési fokozatot elnyerni, akkor a mellőzés még sok évvel is megnövekedhetett, dacára annak, hogy minden egyéb előléptetési feltételnek megfelelt.

Az 1939 május 1-ével életbelépő helyesbítés szerint a fenti példa az alábbiak szerint módosul majd:

Ha a közvetlen megelőző min. fokozat			Akkor törm.-re				H á n y	
1936.	1937.	1938.	1939.	1940.	1941.	1942.	éj. minősítési fokozat hányzók?	évi várakozás után lesz törzsörmeister
é v b e n			évben léphet elő					
jó	jó	jó	törm.
jó	jó	megf.	jó	törm.
jó	megf.	jó	jó	törm.	.	.	1	1
megf.	jó	jó	jó	törm.
jó	megf.	megf.	jó	jó	törm.	.	.	.
megf.	jó	megf.	jó	jó	törm.	.	2	2
megf.	megf.	jó	jó	jó	törm.	.	.	.
megf.	megf.	megf.	jó	jó	jó	törm.	3	3

A két táblázat összehasonlításából nem nehéz megállapítani, hogy az új rendszer mennyivel méltányosabb. Természetesen, ha a példában szereplő őrmester a sorakerülés utáni meghosszabbított várakozási év, illetve évek alatt nem tudja megszerezni a legalább „jó“ összminősítést, akkor a mellőzés ideje megfelelően megnövekedne, mert kivételt nem ismerő alapelv, hogy az előléptetést közvetlen megelőző évről legalább az előírt minősítési feltételek között szereplő alsó fokozatnak meg kell lenni.

Az előléptetési rendelkezések I. fejezet 4. pontja tárgyalja a honvédelmi miniszternek azt a jogát, hogy — a belügyminiszterrel egyetértve — az előírt várakozási időt meghosszabbíthatja, illetve megrövidítheti. Ezzel az elvvel függ össze az a rendelkezés, hogy a szaktanfolyamot végzett rangsorolt törzsörmeister — tekintet nélkül az egyébként előírt várakozási időre — tiszthelyettesé léptethető elő a 20 évi esendőrségi szolgálati ideje betöltését követő legközelebbi előléptetési időszakkor, de rangelőtéseit meg nem előzheti. Ezt a módosítást indokolja az, hogy a nem a szaktanfolyam tanulmányi eredménye alapján rangsorolt szakszolgálatos törzsörmeisterek (pl. a fegyverszaki) 13+7=20 összesendőrségi szolgálati év után léptethetők már elő tiszthelyettesé. Ennek a változásnak jelentőségét is példával világítjuk meg:

Pl. feltételezve, hogy az 1938. évben számvivo altiszti tanfolyamot végzetek között:

az 5. rangszámot nyert „kiváló“ összeredményt nyert hallgatónak 17,

a 6. rangszámot nyert „kiváló“ összeredményt nyert hallgatónak 18,

a 7. rangszámot nyert „jó“ összeredményt nyert hallgatónak 20,

a 8. rangszámot nyert „jó“ összeredményt nyert hallgatónak 19, és

a 9. rangszámot nyert „megfelelő“ összeredményt nyert hallgatónak 21 összesendőrségi szolgálati ideje van már. Ez esetben a példában szereplő mind az öt számvivőjelölt törzsörmeister a tanfolyam után 3 évre léphetne elő svz. tiszthelyettesé, bár egyébként a 7-es és a 8-as 3½ évre és a 9-es 4 évre léphetett volna elő.

Ezután az eddig rangsoroltakon felül még a szakszolgálatot teljesítőkké átminősített törzsörmeistereket is rangsorolni kell. A szakszolgálatossá átminősített esendőröket és őrmestereket az előléptetési rendelkezések I. fejezet 9. pontjában meghatározott elvek szerint, csak szükség esetén kell rangsorolni, illetve részükre az őket megillető rangot meghatározni.

A számvivő altiszteket nem az összesendőrségi szolgálati idő alapján, hanem — a 18.250/eln. VI.—c.—1935. sz. körrendelet életbelépte előtti gyakorlatnak megfelelően — a szaktanfolyam elvégzésének időpontja és a tanfolyamon nyert rangszám alapján kell rangsorolni.

Az irodai szakszolgálatossá átminősített őrsparancsnok-iskolát végzett törzsörmeisterek eredeti rangjukat megtartják, azonban — a törzsörmeister (v.) rangjuknak megfelelően — az irodai szakszolgálatosok között külön csoportot képezve kell őket rangsorolni. Ez okszerű folyamánya annak, hogy ők az őrsparancsnok-iskola elvégzése alapján nyert rangszámuk alapján, továbbra is csapatvizsgálatot teljesítő tanfolyam társaikkal egyidőben lépnek elő tiszthelyettesé.

A legénység alkalmazása tekintetében is fontos módosítások történtek. Jövőben a csapatvizsgálatot teljesítőket — mint már előzően említettük — nem a rendfokozatuk, hanem az egészségi állapotuk szerint lehet pl. irodában alkalmazni. A híradós esendőr is áthelyezhető a csapatvizsgálatot teljesítő másik

Őrszemváltás a dán királyi várban. (vitész Liptay alezr. felv.)

csoportjába, ha egészségi állapota miatt híradósnak tovább már nem használható. Eddig csakis irodába volt áthelyezhető. A kivételesen tiszthelyettesé előléptetett sem kell minden esetben irodában alkalmazni, ami sokszor nehéz is volt, mert 24 évi csapatszolgálat után nem mindenki alkalmazható eredményesen irodában. Ez utóbbi rendelkezések sok idő előtti nyugállományba helyezést, illetve végkielégítéssel való elbocsátást fognak megelőzni.

Egészségügyi szakszolgálatra beoszthatók azok is, akik a csendőrséghez való átlépésük előtt már a honvédségnél elvégezték az egészségügyi tanfolyamot; azonban csendőr egészségügyi szakaltesttét csak az minősíthető át, akit a csendőrségnél ilyen szolgálatra valóban véglegesen beosztottak.

A megkülönböztető jelzések jövőben az összes véglegesen és ideiglenesen kinevezett szakasz-, őrs- és különítmény parancsnokot megilletik. Ez a rendelkezés áll összhangban a 19/1935. sz. Cs. K.-ben megjelent 19.615/eln. VI—c. 1935. sz. honvédelmi miniszteri körrendelet V. pontjával.

Az alhadnagyi vizsgára jelentkezhet és vizsgára is bocsátják már azt a szakaszparancsnoknak alkalmas tiszthelyettest is, aki a jelentkezéskor esetleg még nem rendelkezik az alhadnagyi előléptetés előfeltételét képező teljes minősítési feltételekkel, de reményt nyújt arra, hogy azt képes lesz megszerezni. Mivel ennek az alhadnagyi előléptetése még csak feltételezett, azért ez az alhadnagyi vizsga sikeres letétele esetén még csak akkor bizható meg szakaszparancsnoksággal, ha már az alhadnagyi előléptetéshez szükséges minősítési feltételt valóban megszerezte. Ezzel az elővigyázati intézkedéssel lehet elejét venni annak, hogy egy alhadnagyi vizsgát tett és ideiglenes szakaszparancsnoksággal megbízott tiszthelyettest az alhadnagyi előléptetésre való sorrakerülés után, mint mellőzöttet fel kelljen váltani és fogyatékbba kelljen helyezni, mert az illető egy magasabb szolgálati állásból nem lenne már visszahelyezhető egy alacsonyabba.

Az előléptetési rendelkezések csak az előléptetési beadványok szerkesztésére vonatkozó I. fej. 18. pont 1. bekezdésében célzott arra, hogy a legutóbbi minősítés óta beállott előléptetést gátló körülmény az előléptetés akadályát is képezheti. A csendőr-

legénység minősítésére vonatkozó „Cs—5“ jelzésű utasítás is csak a 3. §. 28. pont 24. rovat címszót viselő bekezdésben egy példa keretében mutatott rá ennek lehetőségére. Ezt a bizonytalanságot is eltüntette a most ismertetett módosítás, amennyiben kifejezetten elrendeli, hogy a legutóbbi minősítés óta az előléptetés kizárására mutató hátrányos magartás esetén — egyelőre — rangfenntartással kell mellőzni az ilyen csendőrt és ha valóban méltatlan lett az előléptetéshez megkövetelt fokozatú minősítésre, akkor rangfenntartással történt mellőzés rangfenntartás nélkülivé válik, egyébként visszamenőleges ranggal kell az illetőt előléptetni. Ez utóbbi rendelkezés egyúttal a súlyosabb következménytől való szabadulás lehetőségét is jelenti a tartós megjavulás esetére.

Az előléptetési rendelkezések módosításával egyidejűleg több, vele kapcsolatos rendelkezés is látott napvilágot. Ezek közül csak hármat említünk meg:

Az őrsparancsnok-iskolát nem végzett, de rádió-állomásvezető vizsgát már tett híradós altisztek — átmenetileg — tovább is kinevezhetők híradós őrsparancsnokokká, a már kinevezettek pedig ebben a szolgálati állásukban meghagyhatók.

Az 1938 szeptember 1-ével felállított, de a múlt év őszén beállott feszült külpolitikai viszonyok miatt szünetelő és csak 1939 szeptember 1-én ismét felálló őrsparancsnok-iskolába vezényelték törzsörmeister (v.) rangja, a tanfolyam elvégzése után úgy lesz visszamenőlegesen meghatározva, mintha az őrsparancsnok-iskolát megszakítás nélkül, rendes időben, azaz 1939 június hó végével végezték volna el. Ez a gyakorlatban azt fogja jelenteni, hogy a tiszthelyettesi előléptetésükhöz megkövetelt várakozási idő is egy teljes évvel fog megrövidülni, tehát — a tanulmányi eredményük szerint 1941 V. 1.—1942 V. 1-ig lépnek majd elő tiszthelyettesé. Természetesen velük szemben is alkalmazást nyerhet majd az I. fej. 4. pontjára vonatkozó ama módosítás, hogy a 20. csendőrségi szolgálati évüket követő előléptetési időszakor tiszthelyettesé léptethetők elő, de rangelőtteseiket meg nem előzhetik, mert előléptetés szempontjából az őrsparancsnok-iskola is különleges, tehát szaktanfolyamnak tekinthető. Tekintve, hogy a kérdéses őrsparancsnok-iskolába csak az 1925-ös és ennél idősebb toborzási évfolyamba tartozókat vezényelték, előreláthatóan és előbb említett elv bizonyára többek előnyére majd alkalmazást.

Nem feledkezett meg az ismertetett módosítás a visszacsatolt felvidéki területen visszamaradt és a m. kir. csendőrséghez átvett volt cseh-szlovák csendőrökről sem, mert ezek között is van néhány olyan idősebb korosztályhoz tartozó, akik a magyar viszonylatban már bizonyára régen elvégezték volna a csapatszolgálatot teljesítő részére meghatározott legmagasabb altiszti rendfokozat eléréséhez nélkülözhetetlen őrsparancsnok-iskolát. Ezeknek is módot ad a rendelet arra, hogy utólag jelentkezhessenek az őrsparancsnok-iskolába és ha bekerülnek, ők is törzsörmeisterek (vizsgázottak) lehetnek majd 1940 június végén 1939 július 1-ei ranggal. Ebből az utóbbi rendelkezésből ugyanaz a meleg testvéri együttérzés sugárzik, mint amilyen a Csonka-Magyarország népe fogadta az anyaországhoz visszatért felvidéki testvéreit.

Márciusi ünnep Nagyszalontán.

írta: KARAP FERENC ny. th. (Ráckeve.)

Húsz éve történt, március 15.-én, nagy ünnepünkön. Aki ott volt, az sohse felejtí ...

Március első napjaiban szállotta meg az oláh had Szalonta városát. Tenke község felől jöttek és mikor az úgynevezett vénkerti szőlőkhöz értek, megállottak és gondolkoztak. Nem mertek nyíltan bemenni a városba. Hallották a híret Nagyszalonta városának, tudták, hogy színmagyar nép lakja. Úgy vélték, hogy ebbe a városba bele törhet a foguk, mert a város nem egykönnyen adja meg magát. Talán hallották, hogy a szalontai hajdúk ősi kardja mindig ki van köszörülve, a hajdú lakosságnak pedig helyén a szíve és erős a karja. Ezért itt véres harcokra számítottak, pedig csalódtak!

Mídon Szalonta városának polgárai megtudták, hogy városuk a fél határával beleesik az oláhok által előzetesen önkényüleg kijelölt demarkációs vonalba, kétségbeesetten rohantak mindenüvé a megyére, az országházba, a katonai parancsnoksághoz, a nemzeti tanácshoz és mindenütt segítségért rimádkodtak. Nem felfegyverzett csapatokat kértek, csak ágyút, lőfegyvert, löszert. A többit elintézték volna maguk, mert bíztak önmagukban.

Hiába kértek...

A vénkerti szőlőknél letáborozott oláhok két napig várták a szalontaiak támadását, de amikor meggyőződtek arról, hogy a városban minden esendes, nagy bátorságukban egy ágyúból ijesztésül három lövést adtak le a városra. Egyik lövedék a református templom tornyának délnyugati sarkából egy félméteres darabot kiszakított, de az erős öblös torony meg sem rezgett. A második a templom közelében levő járásbírósi fogda épülete tetejét szakította be, halálra sujtva egy fenytését töltő öreg 66 éves zsidó embert és egy 16 éves oláh fiút. A harmadik lövés a piactér közepére esett, de nem robbant fel.

A három ágyúlövés után megindult a hadsereg...

Március 15.-e előtti napon a város és egyház vezetősége engedélyt kért arra, hogy a másnapi istentiszteleten megemlékezhessenek a nap jelentőségéről.

A kérést nemcsak, hogy elutasították hanem e napra még az istentisztelet megtartását is betiltották azzal az indokolással, hogy a református templomban görögkeleti istentiszteletet tartanak a várost megszálló dicső csapatok részére.

Igy virradt fel a nagy nap Nagyszalonta városára 1919. évben. El voltak keseredve a jó szalontaiak, hogy még a templomukba sem mehetnek el imádkozni. Eszükbe jutott, hogy milyen örömnappja volt ez minden magyarnak és a városnak. Lecsüggesztették a fejüket és hallgattak. A 15.-ére virradó hajnalon mégis történt valami a piactéren. A járókelők a ledöntött Kossuth-szobor talapzatán méteres átmérőjű nagy babérkoszorút találtak. A koszorúra széles, méternyi hosszú piros-fehér-zöld nemzeti színű szalag volt kötve. Az aranyrojtos végű szalagon „Kossuth apánknak, a szalontai rab magyarok“ aranyozott felírás volt olvasható.

A koszorú híre gyorsan elterjedt a városban. Vajjon kik lehettek azok a jó lelkek, akik ezt az örömet meg merték szerezni a szegény magyaroknak? —

Tereptárgy 883 m magasban, Irottkői kilátótorony. (Köszeg mellett.) Az országhatár a torony közepén halad át.

kérdezték egymástól a szalontaiak. — Kik lehettek azok a gyalázatosak, akik ezt a szörnyű merényletet elkövették? — kérdezték az új urak. A koszorút persze azonnal eltávolították és a városháza udvarán elégették.

A dobos hajdúkkal az egész városban kidoboltatták s a város vezetőinek, a papoknak és tanítóknak tudomására adták, hogy ha a koszorút elhelyező tetteiket a lakosság 24 óra alatt a katonai parancsnokságnak ki nem szolgáltatják, négy órai szabad rablást engedélyeznek a megszálló katonaságnak. Ha pedig ez sem vezetne eredményre, akkor rettegjen a város a szörnyű megtorlástól. Ugyanakkor a város legelőkelőbb családjai közül 16 családapát túszerűen őrizetbe vettek és összebilincselve erős gránicsár fedezet mellett bezárolták a nagyváradi várba.

Rettenetes nyomás nehezedett a város lakóira. E nap estéjén érkeztem haza a közeli Orosházáról, hol akkor szolgáltam. Meghallottam a szörnyű hírt, hogy szülővárosomat megszállták az oláhok, ezért szabadságot kértem. Szüleimet akartam meglátogatni, hogy nem történt-e valami bajuk? Megérkezésemkor édesanyám sírva borult a nyakamba. Honn levő, haretteret járt két öcsém és édesapám komoran, lehorgasztott fejjel fogadtak. Ekkor értesültem a történetekről. Vigasztaltam a szüleimet. A két öcsém fogadkozott és készülődött, hogy felrobbantják a

városházán székelő parancsnokságot. Leintettem őket, hogy a lakosságra igen szomorúan végződhet ilyen meggondolatlanságtól tartózkodjanak. Szüleimet előkészítettem a „szabad rablásra”. Megtudtam édesanyámtól, hogy a házuknál 97 korona készpénz van, azután édesapámnak egy öreg kulcsos zsebórája. Meghagytam anyámnak, hogy reggelre süssön egy kemence kenyeret, főzzön meg két sonkát, hozzon le a padlásról szalonnát is, kolbászt is. A friss kenyereket, sonkát, szalonnát, kolbászt rakja fel az asztalra. A pénzüket és az ezüst zsebóráját is tegye oda. Ha jönnek rablásra, kínálja nekik az ennilát. A kis pénzeszkéjüket és a zsebóráját is adja nekik oda. Úgy gondoltam, hogy azoknak más nem kell, ilyen öreg háztól, mint élelem és pénz. Ha kutatni akarnak, engedjék, nehogy ellenszegüljenek nekik, ha pedig ennek dacára bántalmaznák anyánkat, akkor itt leszünk mi is.

Éjjel álmatlanul forgolódtam az ágyamon. Csendőrfejjel gondolkozni kezdtem, mérlegeltem a helyzetemet. Úgy találtam, hogy csendőrmester létem talán szálka lesz a szemükben, hátha elfognak és elvernek vagy elvisznek valahová? Ezért reggel kétségek között mentem egyenruhásan jelentkezni az őrsre. Szigorúan tisztelegtem útközben az oláh katonáknak, akik szabályszerűen viszonzták. Nem szóltak hozzám egy szót sem.

A laktanyába megérkezve, ott találtam mint oláh csendőrorsparancsnokot egy oláh származású volt magyar lovasesendőr bajtársamat, akivel 1913-ban a püspökladányi őrsön együtt szolgáltam. Mély undor fogott el az árulóval szemben, külsőleg azonban nagyon „megörültünk” egymásnak.

Leereszkedő jóindulattal aláírta, lebélyegezte a szabadságolási igazolványomat és megígérte, hogyha a szabad rablás órái bekövetkeznek, ő bennünket „bajtársiasságból” meg fog menteni. Megköszöntem a „szívességét” és hazamentem.

Ez a nap rettegéssel telt el. Kétségbeesetten vártuk a nyomozás eredményét. Mi lesz velünk, mi lesz a városunkkal?

Az ipolykeszi csendőrlaktanya.

Erre azonban mégsem került sor, mert mire a kitűzött 24 óra letelt, a „tettesek” megkerültek. Besúgták őket. A két tettes nem volt más, mint Nagyszalonta egyik legtörzsökösebb családjának, a híres Megyeri-családnak két tagja: Megyeri Ilonka és Megyeri Juliska. Két óvónői vizsgát tett 23 és 21 éves szalontai leány, kik beteges özvegy édesanyjukkal együtt éldegéltek. Ez a két honleány készítette el és csempészte a hajnali órákban a ledöntött Kosuth-szobor talapzatára a koszorút. Legyen áldott a cselekedetük! De mi lesz velük? Ez a kérdés kínzott ezután bennünket.

Igy érkezett el vasárnap. Lelki szorongatásában, bánatában mindenki a templomba sietett. Itt összebújva, suttogva tárgyaltak az emberek. Mikor megkezdődött az istentisztelet, ilyen lélekből talán még sehol sem énekelték a hívek az „Erős várunk nekünk az Isten” kezdetű éneket. Ezután Böszörményi Lajos nagytiszteletű úr, a szalontai eklézsiának legöregebb lelkésze ment fel a szószékre. Meghatódottságában ez az öreg ember elkezdett sírni és zokogva mondta el az imádságot. Azután a könyörgést azért a két szerencsétlen leányért. Kérte az Istent, hogy csodatevő hatalmával szabadítsa ki azokat rettenetes helyzetükből.

Prédikációjában arra kérte a híveket, hogy számoljanak az adott helyzettel, amit az Isten adott reánk büntetésképpen. Az Isten majd el is veszi rólunk ezt a csapást, ha megelégszi szenvedéseinket. Addig csak szenvedjünk.

Istentisztelet után elhagytuk a templomot, de nagy csodálkozásunkra a piactérről elvezető utcák oláh katonasággal voltak elzárva. Senki sem távozhatott a templom környékéről. Egy teljes lovasszázad állt a ledöntött szobor talapzata előtt. Láttuk, hogy a római katolikus templomból a híveket, élükön az öreg plébánossal, szintén katonai kordon kíséri a piacterre.

Midőn a katolikus hívek is közénk értek, a szemben lévő városházáról kiindult a megszálló román katonaság tisztikara, utánuk egy szakasz fellegyverzett granicsár szuronyok között kísért a két Megyeri leányt, kik sáppadtan közeledtek felénk a katonák között. A szobor talapzata előtt a tisztikar felállott, majd a két leánnyal megérkező szakasz gyalogság négyszöget formált. Ekkor trombitaszóval esendet parancsoltak, egy fiatal oláh százados fellépett az odakészített asztal tetejére és csengő szép magyar nyelven, harsány hangon tudomásunkra adta, hogy „Máre Románia” egysége ellen elkövetett durva merénylet ügyében a várost „elfoglaló” katonaság parancsnoka a két „tettet” 50—50 botütésre ítélte, ezt az ítéletet azonnal végre is hajtják. Ezután figyelmeztette a lakosságot, hogy az ítélet végrehajtását a legnagyobb esendben nézze végig és miheztartás végett abból okuljon. Ezután két magastermetű granicsár lépett elő, társai a félig elájult két leányt a hátukra adták s a leányok kezeit a mellükön összefogták. Egy oláh káplár durva kezével a leány felső ruháját a fejükre felhajtotta, azután két őrmester, kezükben egy-egy préselt szíjjal, irtózatos erővel elkezdte ütni a gyenge hátukat. Az első ütésre felsikoltottak, hogy: „Ne hagyjatok bennünket testvérek”, de tovább nem bírták mondani, a fájdalom következtében elájultak.

Az asszonyok feljajdultak az irtózatoss látványra. Egy öreg asszony kiugrott a tömegből, oda-szaladt a parancsnokhoz, előtte térdre rogyott, kezét összekulesolva irgalmat kért. Hiába!

Az emberkínzást a néptömeg tovább nem bírta nézni. Ököbe szorított kezekkel felnyögött, feljajdult, megmozdult előre. Erre a megmozdulásra a szemben álló lovasszázad parancsnoka támadást fuvatott és elsápadt arccal századával belelovagolt a néptömegbe. Mi a roham elől menekültünk, ki merre látott. Édesapámmal tehetetlenségünkben sirva szaladtunk haza a lakásunkra.

Délután megtudtuk, hogy a kisebbik leány: Megyeri Juliska 39, Honka pedig 37 ütést szenvedtek el. Tovább nem verték őket, mert teljesen el voltak alélva. Hátukról teljesen leverték a bőrt, felszántották húsuikat...

Másnap reggel a temetőcsész, ellenőrző körútján, egy sírbolt előtt, fára felakasztott fiatalember hullájára talált. Híradására a városházáról egy bizottság szállott ki. Ez a bizottság és a környékből odasereglett közönség, a felakasztott ember hullájában A. B. szalontai lakóst ismerte fel. Kabátján tüvel felszúrva egy fehér papirost találtak, melyre „Így jár az áruló!” szavak voltak magyarul felírva.

Hányszor volt március 15.-e azóta, hússzor s én azóta e napon, úgy 11 óra felé, leveszem kalapomat, áldom az anyát, kinek ilyen lányai voltak, várom azt a március 15.-ét, midőn újra ott lehetek a szalontai templom szószéke előtt. Onnan — biztos, hogy úgy lesz — elzarándokol a templom népe a vesztőhelyre, ahol két ártatlan magyar leány vére kiesurran. Az lesz az ünnep!!...

Fényképpályázat.

Több a napsütés, több a fény és árnyék, több az élet. A fényképezők serege most indul ki a természetbe, a csendőrnök csak a gépet kell kézbevenni, hisz ő mindig kint jár... Ezt a pályázatunkat — a csendőrelvet mozzanatainak megörökítésén túlmenően — most már kiterjesztjük, az örskörlet műemlékei, az erdőtörvény végrehajtási utasításában védettnek, oltalmazandónak megjelölt területek, történelmi emlékek fényképezésére is. Főszűly azért a csendőrelveten marad, olyan képeket várunk, amelyeket eddig is kaptunk s amelyek egyre szebbé teszik lapunkat. A mi világunkat mi látjuk legjobban, csak általunk fényképezhető jól és hűen. Ma már ilyen képekből olyan gyűjteményünk van, mellyel méltán büszkélkedhetünk. E gyűjteményt szaporítani közös érdek, erre kérjük tulajdonképpen fényképező bajtársainkat.

Akik kezdőknek érzik magukat, ne riadjanak vissza, az elbírálásnál természetesen ezt tekintetbe vesszük. Ezért kísérő soraikban említsék meg e körülményt.

Havonta sorsoljuk ki a legjobb képek beküldőit és értékes, szép emléktárggyal jutalmazzuk őket.

Ki tudja?

Melyek Olaszország afrikai gyarmatai?

EMCÉKEZZÜNK!

Flerik Gábor örsvezető, címz. őrmester, a nagy-szalánci örs parancsnoka, 1899 március 21-én Nagy-szaláncon nemtelen bosszúnak esett áldozatul.

Szűcs István kerékteleki örsbeli csendőrt 1925 március 24-én a veszprémi lőtérén egyik bajtársa, mint jelzőt, véletlenül agyonlőtte.

Koblicska József metesdi örsbeli csendőrt 1910 március 27-én bosszúból hátulról agyonszúrták.

Kamuty Lajos főhadnagy, az ungvári 2. szakasz parancsnoka, a vörös uralom miatti hazafiúi kétségbeesésében 1919 március 27-én Kisvárdán agyonlőtte magát.

Misies Miklós magyarcsérnyei örsbeli csendőrt egy ellenszegülő Tóba községben 1898 március 31-én agyonszúrta.

Boszorkányjárás.

Írta: CSATÓ JÓZSEF törzsőrmester (Méhkerék).

Könyves Kálmán király a boszorkányégetést megtiltotta és kimondotta, hogy boszorkányok nincsenek. Hihetetlen dolognak lászik, hogy ma, a XX. században is akadtak olyanok, kik szentül hisznek a boszorkányok létezésében, szellemek tevékenységében és a hazajáró lélekben.

E babonákkal kapcsolatban szándékozom ismertetni az alább leírt esetet azon szándékkal, hogy ha a csendőr portyázás közben és más szolgálati ténykedés alkalmával nyitott szemmel jár, fülét nem fordítja félre az események elől, sűrűn talál oly eseményekre, melyek elintézésével egy családot, sőt egész községet őriz meg egy ilyen és hasonló naív hiszékenységűtől, mint amilyen a következő esetben is történt.

Az örsállomás egyik családja a község szélén, a temető mellett bérelt lakásban lakott. Egyik reggel a feleség férjének rossz alvásról panaszkodva elmondta, hogy éjszakája rendkívüli volt, mert valami zörejt hallott több esetben a padláson. Kezdetben a férj kinevette, majd pedig többszöri határozott és állandó meséje után hasonló padláson táncolás, ug-rálás és zenélés valódiságát bizonyította. Észleleteiket nap, mint nap, tárgyalgatták és együttesen állították, hogy a padláson bizonyítással boszorkány (bosz-láka) jár.

Kezdetben a nyilvánosság előtt titkolták, később azonban a feleség szomszédasszonyával, szomszéd-asszony rokonával és így tovább szájról-szájra kö-zölve, a boszorkányjárásról a község apraja-nagyja tudomást szerzett.

A lakás közelében — a boszorkány megtekintésére — előbb csak a szomszédok, majd a község minden épkézláb népe összesereglett. Nem sok akadt közöttük, ki a lakásba be mert volna menni. Ha mégis került, aki be akart menni, az öregasszonyok lebeszél-ték és azzal térítették el szándékától, hogy aki a boszorkányt háborgatja, előző helyét elhagyva, annak lakását keresi fel. Nagynehezen akadt, aki bement, de nem hallott semmi neszt. A házbeliek magyaráz-ták, hogy idegen megjelenése a boszorkányra zava-rólag hat.

A kíváncsiságok között értelmiségi osztálybeli is volt, aki felment a padlásra és úgy akarta meg-

nyugtanni a kétkedőket a boszorkány valótlanságáról. Hasztalan volt minden fáradozása és kísérlete, mert sem a házbelleket, sem pedig az odasereglett népet nem tudta eredeti észleleteiktől és megrögzött hiszékenységtől eltéríteni.

Az öregasszonyok közt akadt jósló is, bőven. Mondogatták, hogy valamelyik elhalt rokon a hazajáró lélek, boszorkány képiében. Az egyik jósló felvette, hogy ha jó vacsorával ellátják a boszorkányt, azután eltűnik és többet nem tér vissza, mert éheznek. Másik jósló megjegyezte, jó is volna az, csak tudnánk, ki a boszorkány? A kupaktanács úgy döntött, hogy több edénybe kell ételmet készíteni és valamelyik boszorkánygyanus fejféja mellé kell elhelyezni és amely fejfa mellől az étel hiányozni fog, az a boszorkány.

A férj a kupaktanács határozatához szegődött, míg a feleség azt javasolta, hogy a község görögkeleti esperesét kell elhívni, mint hogyan azt elődeik is tették ily alkalommal s a szertartás befejezése után a boszorkányjárás megszűnik. A feleség pártja győzött. Az esperes eleget tett a meghívásnak, azonban a boszorkány nem távozott el, továbbra is a padláson maradt. Nyugalmuk ezután sem volt. Most már előbbi határozatukhoz szegődtek. Elkészítettek négy személyre való ételmet. A boszorkánynak vélt halott fejféja mellé helyezték, azonban az ételt másnap — meglepetésükre — érintetlenül találták. Még pár éjjel megismételték ezt s miután eredményt nem értek el, kísérleteiket félbehagyták.

A kupaktanács tagjai ismét összeültek és most már úgy döntöttek, hogy mivel a padláson egy boszorkány jár, egy személyre kell ételmet készíteni és a padlás azon helyére kell tenni, ahol jár. Ez a kísérlet is kudarcba fulladt, a boszorkány pedig ugyanolyan módon végezte munkáját tovább. Hiába való volt minden kísérlet, eredménye nem lett.

Most már a házbellek lakásuk elhagyásának gondolatával foglalkoztak. Ez nem ment könnyen, mert még a rokonok sem fogadták be őket, mert féltek attól, hogy velük együtt szállásra megy a boszorkány is. Más nem tehetek, várták sorsuk jobbfordulását. Nappal lakásuk ajtaját bűtorarabokkal eltorlaszolták. Ablakaikat lesötétítették. A szobába ástót, kapát, lapátot és vasvillát raktak. Ezek tetejére a konyhaseprűbe evővillát, kanalat és késeket szurkáltak s mindezeket a földbe vágott fejsze nyelére keresztbe rakták. A boszorkányt ilyen módszerrel sem tudták elvadítani.

Minden módszerükből kifogyva, tanáestalanság közben érkezett meg az örs egyik járőre (én nem voltam tagja). Nyomban szemébe tűnt a szokatlan módon felhalmozott tárgyak különös elhelyezése. Érdeklődésére a férj elmondotta az egész történetét és az eddigi tett óvintézkedések egész sorozatát, mi alatt a család többi tagja lélegzetviesszafojtva hallgatott és szemükből az öröm fénye sugárzott a karkastollra. Állították, hogy csak egy éjszakát szándékoznak még a lakásban tölteni, többet nem. Kimerültek testileg és lelkileg egyaránt, félelmükben már aludni sem tudnak. Nem segít rajtuk senki! Mit tegyenek, hogy helyzetükből szabaduljanak?

A mondottak és látottak után a járőr meggyőződött arról, hogy a házbellek hiszékenységekben és képzelődésükben túlméntek a szokásos határon. Ezért a férjnek meghagyta, hogy a felhalmozott tárgyakat tüntesse el és térjenek nyugalomra. Ők

a lakás közelében tartózkodnak és ha a boszorkány jelentkeznék, közölje a járőrrel. A férj kisvártatva kiáltott, hogy: Csendőr urak, itt a boszorkány! A járőr azonban akkor sem hallott semmiféle zörejt, amidőn azt a házbellek határozottan állították. Most már a járőr látta, hogy a házbellek képzelődése és rémlátása tetőfokra ért. A házbelleket most már erélyesen, de jóakarattal megértésre intette. Az összevissza tárgyakat azonnal eltávolíttatta a lakásból. Megmagyarázta házbelleknek, hogy boszorkányok nincsenek. Képzelődésükkel azonnal hagyjanak fel, mert ilyen híresztelésekkel és állításokkal a lakosság nyugalma megzavarni nem szabad. Ha ezt ezután is folytatnák, abból bajuk lehet.

A járőr intézkedésére a férj kéréssel megjegyezte: Ha a mi nyugalmunk nyugtalan lesz, az nem baj, csak a lakosság nyugalma? Járőr nem alkudott, hanem ennyit mondott: Legyenek nyugodtan, bizzanak a járőr jóakarattal intézkedésében, különben is az éjszakát közelükben tölti. A határozott és bizalomteljes intézkedésben a házbellek megnyugodva töltötték az éjszakát és a boszorkány sem jelent meg, hogy zavarja őket.

Hogy a járőr tett intézkedése a házbellekre mily hatással volt, bizonyítja az, hogy a boszorkányra többé nem is gondoltak.

A boszorkányjárás megszűnését tudomásul vevő kupaktanács tagjai most már megelégedéssel tárgyalták, amerre csak jártak, hogy a boszorkányjárás megszüntetésében a csendőrijárőr tagjait illeti meg a babér. Ehhez csatlakozott az egész község lakossága is.

Különös sors.

Irtó: ÖREG CSENDŐR.

Hogy az Istennek sok mindenféle csodabogara van, azt már régóta tudom. De hogy én egy különös ember vagyok, arra csak a napokban jöttem rá. Ennek bebizonyítására felsorakoztatom az alábbi adataimat.

Kezdem azzal, hogy ha 1878 szeptember 29-én meg nem születtem volna, sohase következett volna be a boszniai okkupáció. De bekövetkezett, mert be kellett következnie. Az igaz, hogy az én születésem után három nap múlva, de ennyi idő kellett ahhoz, hogy a megfelelő előkészületek megtörténjenek, mivel akkor nem volt még se táviró, se telefon, de még repülőgép sem.

Második adatom az, hogy mielőtt én megszülettem volna, volt nekem egy bátyám, aki nem várta be az én megszületésem, hanem előbb meghalt. Ennek a bátyámnak aztán — egyéb örökség hiányában — rám maradt nemesak a vezetéknéve, de a keresztnéve is. Ebből aztán az származott, hogy tízéves koromban, a bátyám helyett, katonai sorozóbizottság elé állítottak engemet. A hadkiegészítő parancsnokság később ugyan reperálta a dolgot, de akkor az már csak annyit ért, mint tél közepén a kánikulai szalmakalap, mert a későbbi sorsomat eldöntötte örökre. Nem lehettem katona? Annyi baj legyen! Elmentem esendőrinasnak. Én rajtam ugyan ki nem fog a hadkiegészítő parancsnokság.

Csak édesanyám volt megrökönyödve. Kétségbeesetten tördölte a kezeit felém.

— Jaj, Istenem, én édes fiam! Mi lesz belőled, ha ilyen fiatalon agyonlőnek a betyárok?!

Szegény feje azt hitte, hogy a csendőrinás is portyázni jár, mint a csendőr, hogy kitanulhassa a csendőrmesterséget. Pedig ha csak egy kicsit is gondolkodott volna, rögtön kitalálhatta volna, hogy havi egy forint ötven krajcár fizetés ellenében én reám legfeljebb csak a csizmapucolást bizzák.

Harmadik adatom az, hogy mikor sorköteles lettem és sorozóbizottság elé kerültem, arra kértem a jó Istent, hogy — ne legyek katona. Kiszolgáltam én már a három évet a csendőrségnél, bár igaz, hogy csak mint csendőrinás, de becsülettel. De, ha mégis katona lennék, ne közös hadseregbeli gyalogos legyek, hanem huszár. És ha már huszár leszek, ne közös huszár legyek, hanem honvédhuszár. Kék atillás, fehérprémes mentés és sárgapitykés huszár. Hadd pukadjanak a közösök! A jó Isten meghallgatta a könyörgésemet, csakugyan honvédhuszár lettem. Rangomat felvittem egészen a tizedességig. Nem valami nagy rang, de én azzal a ranggal is megvoltam elégedve. Ennél nagyobb rangot talán el se bírtam volna abban az időben.

Szolgálati időm letelt. Most már mit csináljak? Ott maradjak? Visszamenjek a civil életbe? Nem megyek én! Ha már egyszer katona is voltam, meg csendőrinás is, de bolond lennék, ha civil lennék!

Csendőr lettem!

Letettem az altiszti vizsgát is. Ekkor meg egyre azon törtem a fejem, hogy hogyan szabadulhatnék meg a portyázástól? A széltől, az esőtől, a csatakos sártól, a hótól, a fergetegtől? Meg az örökké kimaradni akaró alárendelt csendőreimtől, akik előbb-utóbb bajt hoznak a nyakamra?

Igy lettem számvivő altiszt. Megnősültem. Szeptember hónapban volt az esküvőm. És abban a hónapban 29-én lettem 29 éves, a feleségem meg 18-án 18 éves.

A fiam 1908 nyarán született. Erre kitört a Balkán háború és tartott mindaddig, amíg csak a fiamat be nem irattam az elemi iskolába. De ennek meg az lett a következménye, hogy a világháború is kitört.

Negyvenedik évemhez értem, vagyis életem delét aranyozta be a nap. Emiatt vége lett a háborúnak, de kitört a forradalom. Talán még ma is tartana, ha a fiamat középiskolába nem irattam volna.

Nehezen vártam, hogy ötven éves legyek. Kiváncsi voltam arra, hogy ötvenedik évem vajjon minő változást hoz az életembe. Az is bekövetkezett. Asszony nélkül maradtam, azóta mind a ketten meg vagyunk elégedve egymással is, az élettél is.

Az idén töltöttem be a hatvanadik évemet. Ajándékkal senki sem lepett meg, pedig ugyancsak rám fért volna valami csinos és értékes ajándék. De azért mégis kaptam ajándékot — nem az emberektől, hanem az isteni Gondviseléstől.

Visszatért a magyar Felvidék!

Lehet-e ennél szebb ajándék? Lehet-e ennél értékesebb, drágább és kedvesebb ajándék magyar embernek? Tizenkétezer négyzetkilométer magyar föld egymillió magyar lakossal!

Most már csak azt várom, hogy a hetvenedik évemet minél előbb megérjem, mert ezután biztos vagyok abban is, hogy akkorra visszakerül a Bánát is, a Bácska is, Erdély is.

Amíg nem késő...

Írta: MÉSZÁROS MIHALY törzsőrmester
(Nyíregyháza).

A napokban olvastam egy ujságcikket: „Hegyen-völgyön lakodalom“ volt a címe. Arról volt benne szó, hogy egy földesúr egyik tanyáján, a tanyagazda fia és a kondás leánya egymásnak ígérkezvén, lakodalmat tartottak.

Mint ilyen alkalomkor szokás, a földesurat meghívták násznagynak, ki érdeklődött a menyasszonynál, hogy jó volna-e neki egy rend jobbfejta ruha nászajándékkul? A leány szemérmesen felelte, hogy van neki vagy 14 öltözéke.

Megtudta aztán a földesúr azt is, hogy ezek a ruhák nem holmi rózsaszínű kázmérből ráncba-szedett bokorugró ruhák, hanem városi műselyem, térdig libegő kisasszonyi ruhák, amik alá „kombiné“ dukál, legalább is „zsorzsetből“. A ruhák kiegészítője a testszínű hosszú harisnya és a kivágott lakkcipő. Mindezek tetejébe télikabát „szörmezettel“. A földesúr legalább 20 pár hócipőt is látott a tanyai lakodolmon. A további megállapítás szerint a legények sem maradtak el a kortól. Szürke „zakóban“ és hetyke félcipőben táncoltak.

E cikk olvasása eszembe juttatta, hogy a kultúra eme „vívmányai“ a m. kir. csendőrség tagjai felett sem vonultak el nyomtalanul. Erről óhajtok egy kicsit elmélkedni, a tapasztalatokat és látottakat leírni.

Mi vidéken születünk, ott is nevelkedtünk. A szülői háznál egyszerű nevelésben részesültünk. Öltözködésben a cifrázkodást nem ismertük.

Azt mondják, hogy a hosszú évekig tartott világháború a megmaradt emberekből minden takarékosagra való hajlamot kiölt és mindenki a minden cifraságot magára öltő és mindent egyszerre felélni kívánó élvezetek árjába vetette magát. Mindenki csak a mának él, a holnappal már nem törődik senki. Ha a háború befejezése óta eltelt időre visszapillantunk, azt látjuk, hogy nem egészen áll ez, mert milliók küzdenek a napi falatért, de vannak sokan még ma is, akik életmódjukban nem ismerik az egészséges határt. E súlyos betegség a csendőrlegénységet sem kímélte meg egészen.

A földesúr által a tanyai világban is felfedezett, térdig libegő ruhákat egészen a szörmebundáig, némely csendőrasszonyokon is fel lehet találni.

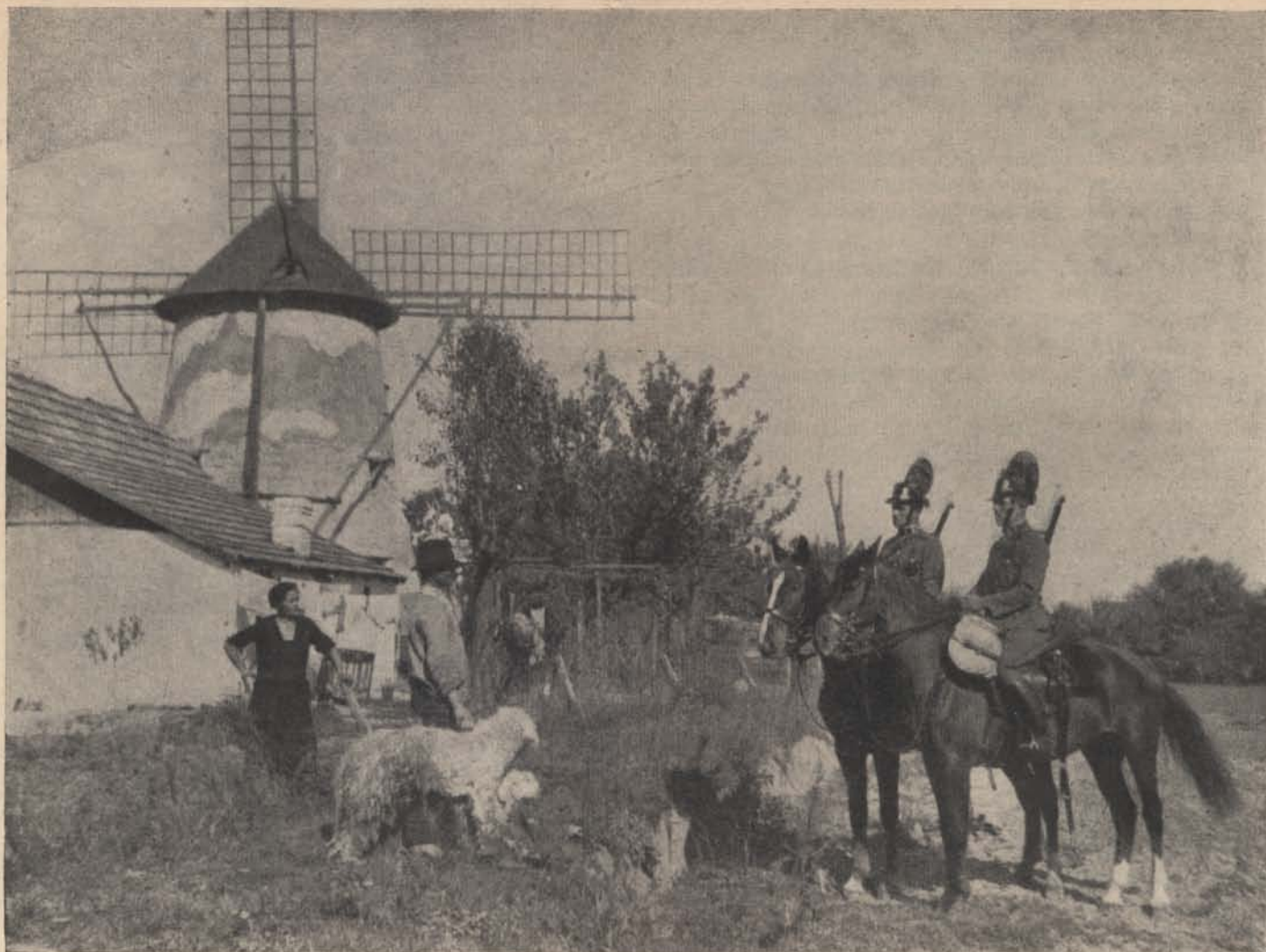
Pedig ha tudnák, hogy túlnyomó részük izléstelen öltözködésével milyen látványt nyújt, pirulva menekülnének vissza az őket megillető, természetükre sokkal jobban illő, egyszerű, de izléses öltözködéshez.

Aki nyitott szemmel jár az utcán, a vele szembe jövőről meg tudja állapítani, lett légyen rajta bármilyen divatos ruha és miagyéb, hogy körülbelül melyik társadalmi osztályhoz tartozik. A lépés,

Adakozz a Honvédelmi Alapra!

Erős hadsereg, erős nemzet!

Minden fillérrel erősebbek vagyunk!

Reviczky szds. felv.

testtartás, kéz- és fejmozdulatok stb. hamisítatlan képét adják az illető hovatarozandóságának. Igazi enünket semmiféle ruha el nem takarhatja.

Láttam esendőrasszonyt, kinek férje szolgálatánál fogva úgy el volt foglalva a laktanyában, hogy az ebédet be kellett vinni részére. Szörmebundában, hósiszmában vitte az ebédet az ételhordóban. Le sem ült az örsön. Meg nem engedte volna magát csókolni, mert a púdernek ártott volna. Sietve távozott, mert a férjét körülvevő levegő nagyon is különbözött a róla áradó finom illattól. Különben is az utcán akarja magát bemutatni, de ételhordó nélkül.

Láttam aztán egy másikat, aki az ő egyszerű, falusi, de izléses öltözetében, falusi kosarában hozta az ebédet. Szeretetteljes csókváltás után férje elé rakta az ebédet, mellé ült, ő is evett egy-egy falatot, mert így jobban esik. Az ebéd elfogyasztása után szépen összepakolt és egyenesen hazament, mert még sok javítani való ruha várt reá. Őt az utca szeme nem érdekelte. Sajnos, ez az utóbbi típus erősen fogyatkozik.

Láttam aztán olyan esendőrt, aki a hozzá látogatába jött szerényöltezetű szüleivel szégyelt az utcán együtt menni, hanem tisztos távolban előre küldte, vagy maga után hagyta őket, nehogy valami ismerős meglássa velük. De olyat is láttam, aki töpördött, fejkendő édesanyját karonfogva vitte magá-

val. Megvetés jár az elsőnek, felmagasztalás a másodiknak.

Talán még nem késő. A tizenkettedik órában szálljunk magunkba, a hiúság és nagyravágyás ördögét gyűrjük le és térjünk vissza a mi ősi, szerény, takarékos életmódunk folytatásához, akként nevelve gyermekeinket is.

Ha takarékos életet élünk, eleget teszünk úgy családunk, mint hazánk iránt tartozó kötelességünknek is és mindenki részéről tiszteletet és megbecsülést vívunk ki magunknak.

Ha pedig a legtakarékosabb életmód folytatása dacára az isteni gondviselés kifürkészhetetlen akaratára csapással sújt bennünket, ne csüggedjünk, mert mindannyian nagyon jól tudjuk, hogy ott lebeg felettünk az a hatalmas kéz, amely hónunk alá nyúlva, atyai jósággal segít át bennünket a megpróbáltatások útján is.

Gondoljunk még arra is, hogy hány százezren vannak hozzánk hasonló és nagyobb műveltségű egyének, akik a mi jövedelmünknek egy töredékével is boldogan megelégednének, csak olyan biztosan hozzájutnának, mint mi.

Akik pedig önmagukat meggyőzni nem tudják, elrettentő példaként lebegjen szemük előtt ama szerencsétlen társaik sorsa, akik a testület kötelékéből elbocsáttattak. Sorsukról jobb nem is beszélni.

Fiam!

Fent, felvidéki hegyek alján
Csöndes katonatemető.
Pihen ott magyar, muzska, német,
Felettük cifra s szürke kő.
Az egyiknél hosszan megállok,
Pedig nincs rajta semmi más
A szegényes kis fejfa lapján,
Csak ez az egy szavas írás:
Fiam!

Elhagytam rég a siri kertet,
De ez az elárvult kereszt
Nekem be gyakran néma éjjel
Egy bús mesét mesélni kezd.
Nem bírok tőle szabadulni,
A fejfa képe megjelen
S fülemben cseng az egyszerű szó,
Hány éjjel és hány reggelen...
Fiam!

A harctérről kis házikóba
Be bús hírrel jött a levél.
Sötét betűi egybe folytak:
Egyetlen fia már nem él!
Hallom, amint a vén anyóka
Szívéből feltör jajszáva
És visszhangzotta ezt az egy szót
A fagyos, csöndes éjszaka:
Fiam!

És múltak, múltak egyre évek
És mindig halkabb lesz a hang.
Már nem vadúl tör fel szívéből
E szó, lágy már, mint estharang.
Csak térdre hull, kezét kulcsolva
És száll imája szeliden:
Jó Istenem, ó, hadd nyugodjam
Már én is ott, hol rég pihen
Fiam!

De a föld, mely fiát takarta,
A magyarnak nem volt szabad.
Csak sóhaja, mi oda szállott,
Pedig szíve majd megszakadt.
Csak felhő, szellő vitte arra,
Mit ajka sokszor rebegett,
Mivel milliószor felkereste
Imában a magas eget:
Fiam!

És évek múltak. Az anyónak
Fohásza most már teljesült,
A nagy kálváriának útját
Nem járja árván, egyedül,
Most ott pihen már fia mellett,
Elérte, mit úgy kért szíve,
A kettős hanton sírja szellő
S madár így zeng, ha száll ide:
Fiam!

Feleki Sándor.

Portyázás.

Határvédő hősök kitüntetéséről hallottunk rádióközvetítést. Ezek a munkácsi magyarok nem sokat lekelóriáztak, amikor a puskaropogást meghallották, hanem belevetették magukat a tűzbe. Helyzetmegítélésük és elhatározásuk körülbelül ez lehetett: a város alatt puskaropogás van, a várost tehát megtámadták. Nosza, oda kell sietni, puskát kell szerezni és aki ellenség, azt le kell löni, el kell zavarni. És eszerint cselekedtek s hogy helyesen cselekedtek, azt az eredmény mutatja.

A harc persze azért nem ilyen egészen egyszerű valami, de a példa azt bizonyítja, hogy az alapelve mégis minden harcnak és győzelemnek nem más, mint a harcélvség, a lendület. Ha ez nincs meg a katonában, akkor kár a nyomdafestékért a szabályzatokra, mert a szabályzatoknak már csak az lehet a célja és feladata, hogy a harcélvséget és lendületet szerves rendszerbe, ésszerű eljárási módokba foglalja. Láttuk a világháborúban is, hogy szerb bandák, kiképzetlen, de elszánt, harcélvsó emberek sokszor mekkora eredményt értek el és kiképzett, de meggyőződségnélkül, lendület és harcélvség nélkül tűzbedobott cseh ezredek hogyan omlottak össze gyenge támadások nyomása alatt is.

Már pedig ha a harcélvség, a lendület szükséges valahol, akkor a mi szolgálatunkban csakugyan szükséges. Áll ez nemcsak a fegyverrel megoldandó, hanem minden más feladatra is. Számunkra már az igazoltatás is harc és harc a szolgálati fellépésünk valamennyi mozzanata, egészen a fegyverhasználatig. Minél lendületesebb a csendőr, annál gyorsabban és biztosabban jut a célhoz. Maga az utasítás, aminek a paragrafusait a fejében hordozza, helyette nem csinál meg semmit, a cselekvés a csendőrre s ha mégannyira tudja is a paragrafust, de a cselekvésben körülményeskedik, okoskodik, bizonytalankodik és tétovázik, akkor a legbutább csavargó is túljár az eszén, az agyafúrt bűnöző pedig úgy hagyja faképnél mind a szellemi, mind a fizikai harcban, ahogyan éppen akarja.

Amint tehát a tűzharc alapelmének el kell fogadnunk azt az egyszerű tételt, hogy ahol puska szól, oda kell sietni és a győzelemig vagy a halálig lövöldözni kell — vigyázva persze arra, hogy ne a bajtársat lőjük, hanem az ellenséget, — éppen úgy a közbiztonsági harc minden fajtájában és részletében is ez az egyszerű, természetes cselekvési ösztön adja meg minden eredménynek a rugóját. Ezért van az, hogy sok csendőr elméletben nagyszerűen tudja a szabályokat, a valóságban mégis lépten-nyomon megüti a bokáját. A másik pedig, akinek a szellemi képességei nincsenek annyira berendezve az emlékezetbentartásra, a valóságban minden feladatát nagyszerűen oldja meg. Mert az egyik a döntő pillanatokban is leckét mond, a másik pedig cselekszik s a kettő között van akkora különbség, mint a cethal, meg a szunyog között.

Vigyázzunk tehát arra, hogy a szabályok, az eljárási módok, azok részletei meg ne bénítsák karunkat és agyunkat, amikor cselekedni kell. Bizzuk csak magunkat bátran az ösztönünkre, az soha nem csal, különösen ha olyan kiváló eljárási képzettségünk is van hozzá, amelyet a csendőrség ad. Ez a kettő a gyakorlatban egybeolvad s akkor már ne

nagyon firtassuk, hogy ebből a lendítőerőből mennyi a született ösztön és mennyi a megtanult, begyakorlott, besúlykolt tudás. Akinél ez a kettő külön utakon jár, mindig balkezes marad.

Mindezt az előljáróink számtalanszor elmondják és tanítják, de a munkácsi polgáremberek hajnali kirohanása olyan pompás példa ezeknek igazolására, hogy nem árt, ha mi is leírjuk.

Egy picike kötőjel is bejutott hát a világtörténelembe. Mikor a pozsonyi rádiót hallgatjuk, észre kell vennünk, hogy a bemondó feltűnő, éles szünetet tart a két szó között, amikor Cseh-Szlovákiáról beszél. Szinte az az érzésünk, hogy a bemondó stopperórát tart a kezében s amikor azt mondja: Cseh, akkor ránéz az órára, kínos pontossággal bizonyos másodpercekig visszatartja a lélekzetét s aztán mondja: — Szlovákia. Vagy amint a kézigránátnál csináljuk: Cseh —, akkor számolni kezdünk: huszonegy, huszonkettő stb, no most jöhet: — Szlovákia. Mintha csak azt mondaná a bemondó, hogy tartunk néhány másodperces néma-szünetet csehek és szlovákok között annak az időnek emlékezetére, amikor még a csehszlovák szó egybeolvadt, mint a vízfolyás. Ez csak legújabbán van így, bizonyos őszi események óta.

Mennyi minden van egy ilyen kis kötőjeleske, ilyen másodperces szünetecske mögött! Micsoda beteg állam lehetett az és micsoda beteg állam még ma is az, ahol ilyen büvésszultatványokkal kell embermilliók érzékenységét, nemzeti ösztönét kielégíteni. Hát a szlovákok boldogsága most már csak azon múlik, hogy ezt a kötőjelet ilyen némaszünetekkel hangsúlyozzuk? Ez a kis szünet, vagy kitarítás, vagy minck nevezzük, most már megoldotta az alkotmányjogi és gyakorlati cseh-szlovák kérdést? Hát a ruszinok hol vannak, oda mekkora kötőjel szükséges?

Tagadhatatlanul világtörténelem ez egy kanál vízben, azaz inkább egy kötőjelben. Világtörténelem, de annyira tragikomikus, vagy már egészen komikus formában, hogy el kell tenni ezeknek a nagyidőknek furcsaság-émlékgyűjteményébe. Világtörténelem és mégis színház, nevetséges alkotmányosdi, kacagtató s mivel embermilliók sorsáról van szó, mégis megrendítő játék csupán. Kétségbeesett, görcsös cseh ragaszkodás a régi nagyság álmaihoz és kétségbeesett, fogcsikorgató, kihívó s mégis gyermekesen naív erőlködés a tótok részéről, hogy nemzetük szabad mivoltát legalább hát ilyen kötőjelesdivel hangsúlyozzák. Kicsit borsot törjenek a csehek orra alá, amikor a rádiót hallgatva, azon tűnődnek, meddig jöhetnek-mehetnek még ütlevél nélkül át a Kárpátokon?

Mi megértjük a szlovákoknak ezt a kötőjelháborúját és szívből kívánjuk nekik, hogy ezek a némaszünetek cseh és szlovák között növekedjenek. Minél hosszabbra. Nyúlják, nőjön ez a kötőjel akkora távolságra, amekkorára a Föld a Naptól van. Hogy amikor valaki azt mondja: cseh, a végtelenségig várjuk utána a másik szót: szlovák, ami soha nem következik majd a cseh után. Mert hogy a szlovákok ezt a mostani szünetecskét így gondolják s a jövőben így akarják és így csinálják, annak máris számos jelét látjuk. Pedig csak hónapok teltek el ős óta, hát mi lesz itt nem kétszáz év múlva, hanem a következő ősre már? ...

Egy kis cseléd lány vérét adta egy asszonynak, hogy a szülésben elgyengült beteget megmentse az életnek. Azért hozta ezt az áldozatot, mert az ő anyja a tizenkettedik gyermek születésekor halt meg s akkor szerzetesóródott a család, azóta is otthontalan a sok testvér.

Milyen nagy erő hát a család! Micsoda bástya, mekkora hatalom és milyen simogató fészkek, hogy az ízt soha elfelejteni nem lehet. És mégis hány családban verik egymás fejét, tépik egymás haját házastársak, testvérek, hogy a sógornőkről, menyekről és anyósokról, meg vőkről ne is beszéljünk. Ezzel is úgy van az ember, hogy csak azt tudja, azaz tudná megbecsülni, ami volt, ami nincs és ami aztán már soha többé nem is lesz. Hány ember fütyül a rokonságra, mondván: nekem az a rokonom, aki jó hozzám, ha ez megvan, akkor közömbös, hogy megvan e a vérségi kötelék, vagy nincs.

Családi patáliák, békétlenségek, irigységek és anyagi érvadások tetteseik és részesei okosan tennék, ha felfigyelnének arra a megrendítő fájdalomra, ami ennek a cseléd lánynak a véráldozatából kicsendül. Ennek a leánynak a szemében ez a kicsorgó vér olyan szent áldozat lehetett, mint őseinknek valaha a vérszerződés, mert egyszerű kis cseléd lányok nem nézhetik a vératömlesztést józan, tudós orvosi szemmel, nekik ez valami misztikus, az életet magát jelentő ceremónia és önfeláldozás. Ha tehát ez a lány ezzel a mohó buzgalomával és rajongó áhitatával ajánlotta a vérét, ehhez a lelkében erős rugó működött: az elvesztett család soha nem szűnő fájdalma. Okulhatnak rajta azok a szerencsések és boldogok, akik számára még nem vezett el.

A másik, ami ennél a véráldozatnál szép és megemlézésre méltó: a vératömlesztésért járó díjat a felvidéki magyar házakra ajánlotta fel a kis cseléd, ez a tizegynehány éves magyar lányka. Hallotta, hogy a felvidéki magyarok sokat küzdenek, hát ő is segítenie rajtuk, amennyire már tud. Pénze különben nincs neki, hát odaadja a pénzreváltott vérét.

Olvastunk már a történelemben sokat arról, hogy válságos időkben mindenki a nemzet oltárára teszi aranyát, gyémántját, drága ékszerét. Ez a kis cseléd most a vérrel öntözte meg a nemzet oltárát, aranyánál és gyémántjánál is többet adott. Régi idők hasonló tetteit legendaként olvassuk és azt hisszük, legendák csak voltak, de a huszadik században már nincsenek és többé nem is lesznek, mert a huszadik század a realitások, a technika, a számítógépek valóságok százada.

Ne felejtjük azonban, hogy Edison félszázadnál több idővel ezelőtt találta fel a világító villanyt, de hány tanya és falu van még ma is, ahová Edison találmánya máig sem jutott ki! És ha ki is jut majd, a legenda nem fog tőle meghalni. A legenda örökéletű, mert az emberben nemcsak a csúnya, hanem a szép is ugyancsak örökéletű. Hősök, áldozathozók mindig voltak, ma is vannak és mindig lesznek, amíg ember él a földön. Mert ha egyszer a legenda mégis meghalna, akkor már nem emberek, hanem gépek járnak a földön.

Maholnap becsukhatják a budapesti Pasteur intézetet. Nemrégiben még sorszámmal kellett ahhoz, hogy veszettség elleni kezelést kapjon valaki, ma pedig jóformán üres a ház, mert néhány év óta megelőző oltást kapnak a kutyák. Mikor a földművelésügyi

miniszter úr ezt kötelezővé tette, mert gott nemcsak minden kutya, hanem a legtöbb kutyagazda is, mert az oltásért fizetni kell, sokan meg az ebekskét is sajnálták a szürkálások miatt. A tanyasi kuvaszok, komondorok összetételése és beoltása pedig sokszor valóságos cirkusz volt. Most aztán itt az eredmény: alig van veszettség. Nemcsak a kutyáknál, hanem a nemesebb állatállományban is, mert kevesebb a veszett ebmarás. Természetesen kisebb lett ez a félelmetes veszedelem az emberre nézve is.

Amíg azonban ide eljutottunk, tömördek ellen-szenget kellett leküzdeni és így vagyunk sok mással is. Tífuszoltáshoz, trachomakezeléshez karhatalom-mal kell az embereket odatuszkolni, de akármilyen más közérdekű dologról van szó, nehéz megmozgatni a tömeget. A magyar hajlamos arra, hogy csak a maga mesgyéjéig gondol. Amikor a mi bakáink meghódított területen vonultak végig, kiki lőtt magának egy disznót, kikanyarított belőle egy darabot, a többi ellökte. Éppígy megvolt mindegyiknek a maga külön kakasa, kacsája. A századkonyhán remek vacsora jött, de az nem kellett, hanem kiki megfőzte és megsütötte a maga külön zsákmányát s ha komisz, fűslös, ízetlen és nyers volt is a paprikás, csak azért is megette, mert hát ez kell a magyarnak: kiki a magáét.

Tudományosan úgy hívják ezt, hogy a kollektív érzés hiánya, mi azonban nem kertetünk ilyen tudományos füst mögött, hanem nevén nevezzük a gyereket: nyakasság és az egyéni függetlenség túlzott tisztelése és követelése ez.

Ideje, hogy leszokjunk erről. Amikor ilyen közös, általános egészségügyi, vagy más természetű ügyről van szó, igyekezzünk meggyőzni a magyart, hogy a rendszerben, egyöntetűségben, egyidejűségben, összetartásban sok az erő. Annyi, hogy ha a virtussal párosítjuk, kiforgatjuk vele sarkából, ha nem is az egész világot, de azt a világot minden bizonynyal, ameddig a magyar szemnek el kell látnia. Beszélgetés közben szó kerül ilyesmire és az okos szóra azért csak hallgat a magyar. Igaz, hogy nem mutatja, de a fejében csak megmarad a bogár. Mostanában sok esik a szövetkezeti mozgalom kiépítéséről például, ennek a sorskérdésnek az elindulásához pedig először az kell, hogy ne tíz süldőből kanyarítsanak tizen tíz sonkaszeletet, hanem vigyenek a közös konyhára egyet s akkor nem is tizen, de huszan jóllaknak belőle.

Cimbalmot hangolt a cigány s valaki megkérdezte tőle, hogy mennyit gyakorolt, amíg olyan remekül megtanulta a hangszerrel kezelni. Azt mondta, hogy amióta megszületett, mindig csak gyakorol. Meg is van elégedve a sorával, csak az fáj neki, hogy nem tud írni, meg olvasni. Mikor megkérdezték tőle, hát miért nem tanul meg, azt felelte, hogy — sokat kéne gyakorolni, ahhoz meg nincs türelme.

Hát így vagyunk vele: amihez kedvünk van, abból a sok is kevés, amihez nincs kedv és hajlam, abból a kevés is sok. Ott vagyunk most már a képes-

sévizsgálatnál. Ne becsüljük le ezeket a korszerű, új törekvéseket. És ha a gyermekünket nem is vizsgáljuk képessévizsgálatra, a szemünk azért járjon és nézzen figyelmesen: mihez van a gyerekeknek kedve, hajlama? Számítalan sors megmentője vagy elrontója az, hogy a szülő gondolt-e erre s ha igen, jól megérezte-e a gyermek pályahajlamát. Persze, amelyik gyermek papírcsónakot gyárt, azt még nem kell kinevezni a jövő legnagyobb mérnökének. Mélyebben, komolyabban kell ezzel foglalkozni. Aki nem sajnálja rá a fáradságot, eljut az eredményhez. Ez az útja annak, hogy ne legyen mindenkinek a fiából írnok vagy tanító, hogy aztán életfogytiglan keveselje a fizetést.

A gazdasági, ipari, kereskedelmi pályák és lehetőségek mind tágabb kaput fognak nyitni a fiainknak, érdemes hát a gyerek figyelésénél ezekre is gondolni. Egész bizonyos, hogy a villanszereléshez sajtáruláshoz, csirkekelletéshez sok gyereknek sokkal több a hajlama, mint az iktatáshoz. Hát akkor minek iktasson szegény hetvenesztendős koráig?

Aki figyelemmel kíséri azokat a részlethíreket, amiket a francia földre menekült vörös spanyolokról itt is, ott is olvasni, ezt az eredményt szűri le: fegyver, minden hadiszer és létszám is lett volna bőven az ellenállásra, de valami hiányzott...

Ez a valami, a kaiona. Nekik csak létszámuk volt, de nem katonájuk. A fegyveres embert a nemzeti érzés teszi katonává. Enélkül a csapat csak horda lehet. Hogy ezek a hordák mit összeraboltak spanyol földön, hogy hatvanezer gyermeket lemészároltak, hogy azonban futni is tudnak, mikor szorul a kapca, azt most már az események világosan megmutatták.

Mi kezdettől fogva biztosak voltunk benne, hogy a spanyolok háborúskodásában csak a nemzeti eszme győzhet. Segítséget mindkét fél kapott s kérdés, ki merne vállalkozni annak eldöntésére, hogy melyik oldalon volt a busásabb támogatás. Azon-e, amiről annyit beszélt és írt a világsajtó, vagy azon, amelyikről annyit hallgatott a világsajtó. Ez a jólnevelt, szerepét mindig hibátlanul szajkózó úgynevezett világsajtó. Ne mondja hát senki, hogy Franco nem maga győzött, azonban voltaképpen nem is Franco győzött, hanem az örökké élő emberi ösztön: a nemzeti érzés vitte el most is a pálmát. Kár volna, ha ennek az igazságnak újabb, korszakokra szóló és döntő diadala mellettszó nélkül elmennék.

BÚTOR- ÉS TEXTILKERESKEDELMI RT.

BUDAPEST, VI. KER., LISZT FERENC-TÉR 5. SZ.

EGY HELYEN — EGY SZÁMLÁN

teljes lakberendezések, egyes bútorok, kárpitozott bútorok, szőnyegek, kelengyék, 6-tól 24 hónapig terjedő részletfizetés.

ÁRJEGYZÉKET DÍJTALANUL KÜLDÜNK.

MEGJELENT 1939 ÉVI FŐARJEGYZÉKÜNK! K É R J E. B É R M E N T V E M E G K Ü L D J Ü K

Mezőgazdák
Magja
indig
inőség

K Ö Z P O N T:
BUDAPEST, V. KERÜLET,
ALKOTMÁNY-U. 29. SZÁM.
Telep: Nyugati p. u. XX. r.

K I R E N D E L T S É G E K:
Debrecen - Győr - Lepsény - Nyíregyháza - Szolnok - Szombathely.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
TELEFON: *1-273-88, 1-112-86.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Emberölés kiderítése.

írta: **TURCSÁNYI MIHÁLY** tiszthelyettes (Pécs).
(Nyomozta: Szekeres Lajos alhadnagy irányítása mellett a 4. nyomozó alosztály támogatásával, az ozorai őrsg legénysége.)

1938 augusztus 4-én az ozorai őrsgparancsnokság a 4. nyomozó alosztályparancsnokságot arról értesítette, hogy a Felsőnyék községhez tartozó Gubarepuszta határában egy ismeretlen női hullát találtak. A hullán több szúrástól eredő, vérző seb látható és karja ki van törve.

A nyomozó alosztályparancsnokság az őrsg támogatására engem, Molnár Lajos csendőr, helyszínelővel együtt, nyomban kivezényelt. A helyszínre a délutáni órákban érkeztünk meg, hol akkor már jelen volt Szekeres András alhadnagy, szakasparancsnok, az ozorai őrsg egy járőrével.

A helyszínen a következőket állapítottuk meg:

A hullát Felsőnyék községhez tartozó Gubarepuszta határában, egy fasor mentén, a fasor közepétáján találták. A fasortól északra buzatarló, délre pedig borsóvetés van. A hulla a tarló felőli részen, fejjel a fasor felé, alsótestén teljesen lemeztelenítve, jobbkarján feküdt. Felsőtestén egy fekete színű blúz és egy fehér ing volt. A hulla feje alatt, a szájából kifolyt, alvadt vér lázzott. Szája bal végétől

a balfüle irányában, tehát felfelé, egy keskeny vércsik húzódtott, jeléül, hogy az áldozat a halál beállta előtt, a baloldalán feküdt. Ez a körülmény arra mutatott, hogy a halál a tettes eltávozása után következett be. A hulla jobbkarja, a váll alatt, el van törve. Jobboldalán 5 helyen késszúrástól eredő vérző seb, a derék bal háti részén pedig ujjaktól eredő erős horzsolási nyomok láthatók, balfüle mellett és a homlok közepe táján pedig ütéstől eredő, kissé véraláfutásos dudorok vannak.

A hulla mellett fekszik: a hullától nyugatra, egy egész és egy kétrészre hasított, kék-festő szoknya, 2 drb mákoskalács, 1 drb kenyér, 1 rozsdás, fanyelű csukható zsebkés, ennek a végén véryomok láthatók, 25—30 szem kajszinbarack, kisebb szappandarabtüredékek és egy fehér papírzacskó, mellette egy 10×24 cm. nagyságú, piszkos, fehér rongy.

A helyszínen és környékén, a száraz talajon, egyéb nyomokat nem sikerült felfedeznünk.

A helyszínen megjelent emberektől megtudtuk, hogy az áldozat özv. Veres* Ferencné csavargó kol-dusnő, kinek egy férjes leánya él K. pusztán.

Az áldozatot, a helyszínelés befejezése után be-szállítottuk a felsőnyéki községi halottasházba, hol azt a közben kihívott törvényszéki vizsgálóbizottság felboncoltatta.

A boncolóbizottság az áldozaton a következő sérüléseket találta:

Három kisebb, valószínűleg ökölcsapástól eredő dudor a bal homlokrészen. Öt, szúrástól eredő, vérző seb a bal mellen és a hasi részen. A szúrások közül négy alig 2 milliméter mély, egy pedig a hasüregebe

* A nevet megváltoztattuk. (Szerk.)

Debrecen:

MEGBÍZHATÓ! KÉNYELMES! ELŐNYÖS

„TAKARÉKOSSÁG“

R. - T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

110 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget,
1 helyen jeleni fizetési kötelezettséget, a
havonta megújuló továbbvásárlás jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁR-
LÁSI UTALVÁNYOKAT KÉSZ-
SÉGGEL NYUJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U. 6.

IRÓGÉP

MARKOVITS

MÉRNÖK SZAKÜZLETÉBEN
DEBRECEN, PIAC-UTCA 58.

Javítás, karbantartás, kollék.
Continental írógépek
kizárólagos kizetkőpviselete.
Telefon: 24-02.

A PONTOSSÁG CSENDŐRERÉNYI!

Kiváló minőségű ezüst-, arany
ÖRÖK ÉKSZEREK
Ajándéktárgyak nagy választékban!
Póstai szétküldés! • Méltányos árak!

SRETTÉR JÁNOS

Órásésékszerész
DEBRECEN, BATHYÁNY-U. 13.
Kedvező részletre is!

Arany-Ezüst

ÉKSZERT, ÓRÁT, Ajándéktárgyat, OPTIKAI

cikkeket megbízható minőségben, olcsón vásároljunk

A m. kir. csendőrség
tagjainak kedvező
fizetési feltételek.

Varga Imre cégnél
Kaposvár, Teleki-utca 10. sz.

KERÉKPÁR, ÍRÓGÉP, RÁDIÓ, FOTÓ cikkek
olcsó áron, kedvező fizetési feltételekkel

SZABÓ ANTAL

sportüzletében,
NAGYKANIZSA, FŐ-ÚT 5.

Az összes rendszerű új és újjáépített

IRÓGÉPEK
állandóan raktáron

A m. kir. csendőrség szállítója
KEDVEZŐ RÉSZLET FIZETÉS

KERTÉSZ IMRE

TURUL ÍRÓGÉPVÁLLALATA

MISKOLC, Széchenyi-u. 56.

hatolt. Jobb felsőkarja és mindkét oldalán 3—3 oldalbordája eltörött.

Az áldozat halálát — a bizottság megállapítása szerint — belső elvérzés következtében előállt szívbénulás okozta.

Erőszakos közöszülésre mutató nyomok az áldozaton és ruházatán nem voltak.

Az áldozat boncolása közben az volt a benyomásunk, hogy a tettes kivételesen erős és kegyetlenségre hajló egyén lehetett. Erre vallott a sok szúrás, ökölesapás és az áldozat csontjainak összetörése. De ezt a feltevésünket érthetetlenül tette az a körülmény, hogy a szúrások közül csupán egy hatolt a hasüregbe, a többi inkább azt mutatta, hogy a tettes azokat félszegen és nem komoly ölési célzattal ejtette az áldozaton. Ezt tisztázandó, megkérdeztük a boncoló orvosokat, kiktől azt a felvilágosítást kaptuk, hogy az áldozat csontjainak összetörése nem vall feltétlenül erős tettesre, mert az áldozat életsebb (70 éves) nő, csontjai túl korhadtak, elmeszesedtek, s így könnyen törnek.

A boncolóbizottság eltávoztása után a nyomozásban résztvevő járőrökkel együtt, megbeszélésre összeültünk, melynek során közöttünk a következő nézet alakult ki:

Az áldozatot:

1. valamelyik hozzátartozója tette el láb alól;
2. kéjgyilkosságnak, vagy kéjgyilkosság kísérletének esett áldozatul;

3. bosszúból, vagy erős felindulásban ölték meg, s a tettes a sok szúrással és ütéssel, gyilkossággal párosult rablásnak akarta feltüntetni a cselekményt.

Egyéb feltevéseket nem tudtunk felállítani, mert az állandóan kóborló koldusasszony — amint azt közben megállapítottuk — magáról nagyon keveset beszélt, pénzzel vagy egyéb értékkel bíró tárggyal nem rendelkezett. Így rablásra a legkevésbé gondoltunk.

Hogy feltevéseinkre és a cselekmény tisztázására adatokat szerezzünk, elsősorban is az áldozat hozzátartozóit kérdeztük ki.

Az áldozat hozzátartozóinak kikérdezése nem hozott eredményt, de tisztáztuk azt, hogy nem azok közül került ki a tettes. A boncolás adatai szerint ugyanis a cselekményt augusztus 4-én 14—16 óra közötti időben követhették el, a hozzátartozók pedig erre az időre, sőt az ezt megelőző és utána következő

időre is, kétségtelenül elfogadható alibit igazoltak. Még arra sem gondolhattunk, hogy valamelyikük felbujtóként figyelembe jöhet, mert békés, nyugodt cseléd-emberek, akiknek a kisebb gondja is nagyobb, minthogy koldulásra hajlamos édesanyjukat — kit egy-egy alkalommal fél napig sem tudtak lakásukon visszatartani — eltegyék láb alól. De a cselekmény elkövetési módja és körülményei is a hozzátartozók ártatlansága mellett bizonyítottak.

Az áldozat leánya közölte a járőrrel, hogy anyja a cselekmény elkövetése előtt 4 nappal járt náluk. Ekkor a kis csomagjában egy új csontfésű is volt. Ezt a fésűt sem a helyszínen, sem közelében nem találtuk.

Ezek után azt igyekeztünk megállapítani, hogy az áldozat, miután leányától eltávozott, hol fordult meg, kikkel, hol beszélt és kik látták utoljára. Ez kissé nehéz feladatnak ígérkezett, mert a helyszíntől kilométeres körzetben lakott hely nem volt, sőt még emberek sem tartózkodtak a közelben. Így nem tudhattuk, hogy az áldozat mely irányból jött a helyszínre. Az egyik járőrnek mégis sikerült megállapítani, hogy az áldozat a cselekmény elkövetésének napján, 12 óra körüli időben H.-pusztán járt, egy kútnál vizet ivott és elindult abba az irányba, hol később halva találták. Egyebet azonban, nevezetesen, hogy a pusztára mely irányból érkezett az áldozat, nem tudtuk.

Puhatolás közben arról értesültünk, hogy a cselekmény elkövetése idejében egy cigány-társaság telepedett le a helyszíntől alig egy kilométerre, melynek öt férfi tagja fúrósínálás és hárfázás céljából, sorra járta a környező községeket és pusztákat.

Ezek közül, nézetünk szerint, kikerülhetett a tettes.

Egy másik értesülés szerint G.-pusztáról, melynek határában az áldozatot megtalálták, a ragadós száj- és körömfájás továbbterjedésének megakadályozására egy ór volt kiállítva. Az örnek, a pusztagazda állítása szerint, a cselekmény elkövetése idejében éppen a helyszín közelében kellett tartózkodnia. Tettesként ez az ember is figyelembe jöhetett annál inkább is, mert az út, melyen az asszonyt megölték, tilos út volt, s ennek az útnak a forgalmát is ez az ör volt hivatva ellenőrizni, ki a tilos úton közlekedőkkel szemben gorombáskodni szokott.

Az ör rövid időb belül megbízható tanukkal igazolta, hogy a cselekmény elkövetése idejében nem tartózkodott a helyszín közelében.

Ezek után tehát a cigányok felkutatására fektettük a főszűrt annak az elvnek a fenntartásával, hogy „mindenki gyanús, aki él”, mert olyan egyént, kit a bűncselekmény elkövetésével határozott adatok alapján gyanúsíthattunk volna, nem találtunk. A cigányokat is csak azért igyekeztünk kézrekeri-

ÓRA, ÉKSZERNEMŰ, AJÁNDEKTÁRGYAK

»KRONOSZ«

óra- és ékszerkereskedelmi r. t.

BUDAPEST, IV., ESKÜ-ÚT 3. SZ.

RÉSZLETFIZETÉSI KEDVEZMÉNY!

Katonai térképek, szolgálati könyvek

GRILL GERGELY R. Rt.-nál
Budapest, V. ker., Dorottya-utca 3. sz.

FORBÁTH
Patria svájci mesterművű óra 4 kg. súlyban,
HUNGARIA és RHEINMETALL

hordozható irógépek tökéletes kivitelben messzemenő jóállással.

FORBÁTH és RÉVÉSZ
Budapest, V. Bálvány-u. 26. Tel.: 110-219
A m. kir. esendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

teni, mert általános csendőri tapasztalat szerint, ha valahol bűncselekményt követtek el, s ott, abban az időben cigányok is jártak, azokat és ténykedésüket sohasem szabad figyelmen kívül hagyni.

Hogy a tettes kilétét és egyéniségét illetően valamilyen szilárd meggyőződés alakuljon ki bennünk, visszamentünk az eltemetetlen áldozathoz és sérüléseit — különösen a szúrásokat és ütéseket — újból alaposan szemügyre vettük. A sérüléseket annyira enyhéknek találtuk, hogy felnőtt férfire, mint komoly tettesre, nem gondolhattunk. Asszony mint tettes szintén nem jöhetett számításba, mert ez nem meztelenítette volna le az áldozatot.

Az áldozat lemeztelenítéséből és enyhe sérüléseiből arra kellett következtetnünk, hogy a cselekményt vagy fiatalkorú, akinek még nem volt alkalma meztelen női testet látni, vagy beteges hajlamú ember követte el. Ezért most már a nyomozást ebben a legvalószínűbbnek vélt irányban kezdjük meg.

Szekeres alhadnagy az akkor rendelkezésre álló járőröket azzal a parancsal indította útba, hogy a környező községekben és pusztákon kutassanak beteges hajlamú egyének után és érdeklődjenek az iránt is, hogy idegeneket, különösen fiatalokat, nem láttak-e ott átvonulni. Engem pedig maga mellé rendelt azzal a megokolással, hogy a nyomozás folyamán esetleg felmerülő nézetek megvitatásánál együtt legyünk, s ha neki valamilyen közbejövő, halaszthatatlan ügy miatt, a nyomozás színhelyéről távoznia kellene, a járőrök állandó jelentései alapján, a nyomozást irányítsam.

A nyomozás székhelyéül Magyarkeszi községet választottuk.

Magyarkeszi községben, érdeklődésünkre, az egyik gazdálkodó elmondta, hogy a cselekmény elkövetése körüli napokban a községi kanásznál tartózkodott egy 14—15 év körüli gyermek, kit ő nem ismer. A gyermekről azonban semmit sem tud.

Szekeres alhadnaggal nyomban felkerestük a községi kanászt, ki elmondta, hogy a cselekmény előtti napokban (július 29-én) egy 15 év körüli gyermek megjelent a lakásán és kérte, hogy fogadja fel bojtárnak. Ő azonban a gyermeket elutasította. Néhány nap múlva (augusztus 2-án) a fiú ismét megjelent nála és éjjeli szállást kért. A fiú — kiről csak annyit tud, hogy N-i lakos, másnap 10 óra tájban a lakásáról eltávozott.

Azt állította, hogy a gyermek, idejéhez mérten, fejlett és erős volt.

Tekintettel arra, hogy a gyermek nagyon beleillett az elképzelésünkbe, minden igyekezettel kuttattunk kiléte és holtartózkodása után. Rövid idő

alatt megállapítottuk, hogy a keresett: P. József, N-i lakos, aki atyja házából, a cselekmény előtti napokban azzal távozott el, hogy valahol elszegődik. Szüleitől megtudtuk, hogy a gyermek vagy Ozorán a nagyanynánál, vagy Nagykönyiban a sógoránál tartózkodik.

Szekeres alhadnagy a gyermek felkutatására és H-i pusztára való kísérésére telefonon nyomban parancsot adott az ozorai őrsnek. Egy járőrt pedig, ugyancsak a fenti parancsal, Nagykönyira útba indított. Mi pedig a közben kézrekerült cigányok kiérkezését folytattuk.

A cigányok tagadták, hogy a bűncselekményt ők követték el. Alibijüket két megbízható tanu igazolta azzal, hogy a cigányok a cselekmény elkövetésének napján, reggeltől estig együtt tanyáztak egy völgy-katlanban, közülük onnan, egész nap senki nem távozott el. Így a cigányokat, miután személyadataikat feljegyeztük, szabadon engedték. Eközben Nagykönyiből megérkezett a járőr és jelentette, hogy P.-t nem találta meg.

Szekeres alhadnagy, hogy P. kézrekerítése esetleg újabb intézkedést tehessen, telefonon ismét felhívta az ozorai őrsöt, honnan azt jelentették, hogy P. egy járőrrel már útban van H. pusztá felé. Mi, mint ahogy ilyenkor lenni szokott, nyugtalanul vártuk P.-t. Amikor megláttuk a járőr mellett hetykén lépkedő „gyanusítottunkat“, aki alig 130 cm magas, sovány vézna kis emberke volt, szomorú mosollyal néztünk egymásra, mert „erős fejlett“ valakit vártunk...

P. sírva mondta el, hogy 1938 augusztus 3-án — tehát a bűncselekmény elkövetésének napján — 12 óra körüli időben távozott el Magyarkesziből, hol az éjjelt a községi kanásznál töltötte. Útja G.-puszta közelében, a borsó földön keresztül vezetett, melynek szélén az áldozatot megölték. A borsóföldön 16 óra körüli időben haladt át, mert közben több helyen megpihent.

A P. által előadott ama körülmény, hogy pontosan abban az időben járt a cselekmény színhelyének közelében, amikor — a boncoló bizottság megállapítása szerint — az áldozatot megölték, némi erőt adott a gyanúnknak. Ruháján vérfoltokat és testén sérüléseket nem találtunk. Tanut nem tudtunk előkeríteni, így éreztük, hogy kizárólag a gyanúsított beismerésére vagyunk utalva. Azonban a gyermek sírt és sírva védekezett. Elhatároztam, hogy

MERCEDES ÍRÓGÉP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

Bemutató terem:
V., Nádor-utca 15.

ÍRÓGÉP BEHOZATALI RT.
Budapest, V., Nádor-u. 24.

ÍRÓGÉP

(WANDERER—CONTINENTAL)
ALKATRÉSZ, KELEK, TÖLTŐTOLL, IMÁKÖNYV STB.

DUKESZ PAPIRKERESKEDÉSBEN
égt. ZALÁN FERENC
SZOMBATHELY FŐTÉR

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel!

KARDBOJT

Kardnikkezelést, aranyozást,
ezüstözést olcsón végzök.

ÉS MÁS FELSZERELÉSI CIKKJEIT
SZERZŐSÉGEK BE KÖZVETLEN

PERLIK JÁNOS
CSENDŐRSÉGI ÉS KATONAI FELSZERELÉSI ÜZEMTŐL
PESTSZENTIMRE. (Postafiók)

a gyermek érzésvilágára és lelkére más módon próbálok hatni.

Szépen kérdeztem tőle:

— Mondd meg, fiacskám, merre mentél, hiszen nem akarunk mi neked semmi rosszat, csak légy őszinte.

A gyermek erre azt felelte:

— Arra a kukoricás mellett.

— Kit láttál magad előtt menni? — kérdeztem.

— Egy asszonyt! — volt a felelet.

— Hol érted utól ezt az asszonyt?

— Ott a fásor mellett!

— Mit mondtál neki, mikor utolérted?

— Kérdeztem, hová megy vén kódis? Erre gombáskodni kezdett velem és én fellöktem.

Ezután már több okom volt a gyermek bűnösségét feltételezni. Kérdés-kérdést követett, a gyermek még megpróbált védekezni, azonban hamarosan beismerte a cselekmény elkövetését és azzal kapcsolatban a következőket adta elő:

Amikor az asszonyt fellökte, rátérdelt a mellére és ököllel egynehányszor fejbesujtotta. Közben az asszonymak védekezésül felemelt karját hátracsavarta, azután lerángatta róla a szoknyákat. Kikutatta az asszony batyuját és abból egy csontfésűt magához vett. Eltávozása előtt egy fanyelű zsebkéssel többször oldalba szúrta azért, mert az asszony, miután a földre lökte és rátérdelt, nem akart a kérdéseire felelni. Amikor az asszonytól eltávozott, az még élt.

Az áldozattól elvett fésűt Ozorán lakó nagymamájának adta át. Nyomban Ozorára mentünk, hogy a

bűneljűl szolgáló fésűt előkerítsük. A gyanúsított nagymamája a fésűt a járőrnek nyomban átadta azzal, hogy az unokájától kapta. A fésűt az áldozat leányának megmutattuk, ki azt édesanyja tulajdonának felismerte. Ugyanekkor közölte még a járőrrel, hogy emlékezete szerint, anyja batyujában egy kék festőkötény is volt s azt sem találja az áldozat körül visszamaradt ruhák között. Erre a gyanúsított beismerte, hogy a kötényt is ő vitte el és azt Ozorán lakó sógornőjének ajándékozta. Rövid időn belül ez a kötény is előkerült.

Így, miután a cselekmény teljesen tisztázódott, a gyanúsítottat átadtuk a székszárdi kir. törvényszék fiataalkorúak bíróságának. A bíróság a fiatalkorú tettest jogerősen 4 évi javító-nevelésre ítélte.

A leírt eset érdekes, nem mindennapos bűncselekmény és érdekes a nyomozása is. Sokszor lehet hallani a nyomozásoknál, hogy erről, vagy arról a nyomozás tárgyát képező bűncselekmény elkövetése nem tételezhető fel. Ez nem helyes okoskodás. Sohasem tudni, hogy az ember belsejében, a külső álarca mögött, mi rejlik. Ilyen szempontból a bűnözés terén úgyszólván nincsenek lehetetlenségek. Erről a 14 éves vézna, de lelkileg romlott gyermekről sem lehetett volna elképzelni, hogy hidegvérűen megöljön egy szerencsétlen vén koldusasszonyt.

A leírt nyomozásnál az éles megfigyelést, a megfigyelésből vont helyes következtetést és az arra épített feltevést kell kiemelni, továbbá rá kell mutatni a bűnöző gyermek helyes kikérdezési módjára is.

től

ig

*mindent vásárolhat meg
bizható minőségben, legkedve-
zőbb fizetési feltételek mellett*

a TRIBON

RT. - NÁL

BUDAPEST ÜLLŐI UT 14

49 ÉV ÓTA

FENNÁLLÓ CÉG

MÁRER

UTÓDA

EGYENRUHÁZATI
INTÉZETE

BUDAPEST

VIII., BAROSS-TÉR 9. SZ.

TELEFON: 139-528

*Mindennemű egyenruházati és felsze-
lési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.*

Szakképzett egyenruhaszabóság

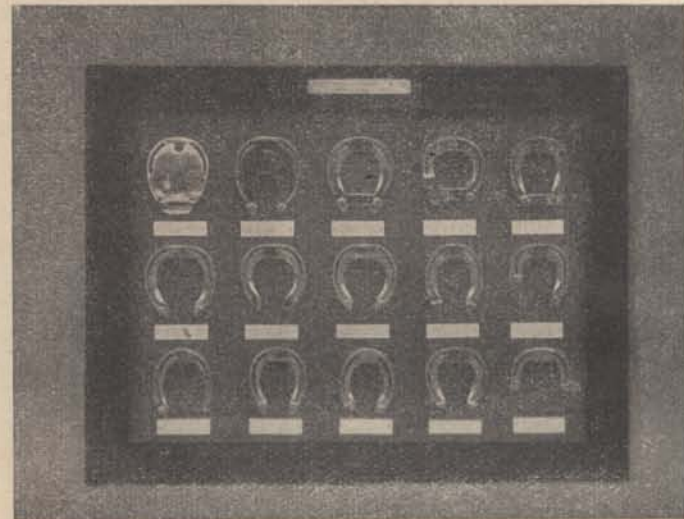
Dicséretet. A debreceni VI. csendőrkerület parancsnoka dicsérő okirattal látta el: *Kocsis Bertalan* tiszthelyettest, aki mint őrsparancsnok a felszabadult Felvidék törvényes rendjének megalapozásában, az örskörlete közbiztonságának megszilárdításában, az állam- és a nemzetellenes események felderítésében fáradságot nem ismerő szorgalommal és kötelességtudással igen jó eredménnyel működött közre. *Enyedi László* tiszthelyettest, aki mint nyomozó Munkácsen és környékén a cseh uralom alatt magyar nemzetellenes tevékenységet kifejtő egyének megállításánál és az ukrán mozgalom felderítésében kiváló szorgalommal, fáradságot nem ismerő buzgalommal és igen jó eredménnyel működött közre.

Halálos baleset. A bussai őrs állományaiba tartozó *Haraszi Imre* csendőr február 26-án a bussaj orvos autójával mint alkalmi utas utazott Ludányról Bussára. Útközben az autó felborult és *Haraszi* csendőr olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy másnap a balassagyarmati kórházban sérüléseibe belehalt.

Műsoros est a budapesti csendőraltiszti társalgóban. Március 25-én a budapesti csendőr altiszti társalgó műsoros estét rendez. A társalgó a műsoros estre külön meghívót fog szétküldeni.

Emléktábla-avatás. A volt cs. és kir. Hódmezővásárhelyi 4-es huszárok f. évi március hó 19-én, a világháborúban hősi-halált halt bajtársaik emlékét táblával örökítik meg kegyeletük jeléül. Az ünnep délelőtt 10 órakor istentisztelettel kezdődik a hódmezővásárhelyi református újtemplomban, utána a templom külső falán a református vallásúak emléktábla avatása és annak megkoszorúzása. Onnan az ezredbajtársak átvonulnak a római kath. templomba, ahol 11 órakor szentmisét hallgatnak, mise után ott a római kath. vallású hőseinknek szintén a templom külső falán emléktáblával örökítik meg emléküket. Szeretnénk, ha együtt lenne az Isten házában az a nagy család, amelynek tagjai napról-napra fogynak, az emlékezések szent napján boldog örömmel látják viszont egymást azok az egykori bajtársak, akik a világháborúban egymás mellett harcolva nétek szembe százszor a halállal. Erre kérjük a m. kir. csendőrség kötelékében szolgálatot teljesítő volt 4-es huszár bajtársainkat Ha a szolgálat megengedi! Gondoljanak arra, hogy ott kezdték meg élet-hivatásukat, Szenteljen egy napot arra, hogy közöttünk legyen e szent hivatásban. Hogy tisztelgünk őseink emléke előtt. A Szent mise utáni ebéden a mult szép emlékeinek szentelhetünk néhány percet. *vitéz Pálffy István.*

Érdekes tanfolyam vizsgázott február 26-án a kiskunhalasi lovas tanosztályánál. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a belügyminiszter úrral egyetértőleg 1938 szeptember hó 1-vel kezdődőleg a kiskunhalasi lovas tanosztálynál Önkéntes Polgári Patkolókovácsképző tanfolyamot állított fel. A tanfolyam minden vásár- és ünnepnap 7—13 h-ig tartott, melyből 1 óra elméleti és 5 óra gyakorlati oktatás volt a patkolás körébe vágó ismeretekből. Az önként jelentkező és erre alkalmas polgári kovácsmestereket és segédeket volt hivatva e tanfolyam jó patkolókovácsokká kiképezni. A tanfolyamra 19 hallgató iratkozott be, melyek közül a záróvizsgát 15-en tették le sikerrel. A hallgatókat elméleti oktatásban *dr. Rónai Sándor* állatorvos képezte ki, gyakorlati kiképzésüket *Kalmár János* patkoló alhadnagy és *Szabó Imre* patkoló tiszthelyettes irányították. A vizsgán megjelent *dr. Halasi Károly* 2. osztályú főtörzsállatorvos, a honvéd állatorvosi tisztikar főnöke, mint elnök. A vizsgálóbizottságban résztvettek a tanfolyam oktatóin kívül *dr. Mikecz Béla* főtörzsállatorvos és *dr. Villányi Leó* városi állatorvos. Jelen voltak mint vendégek: *Huba Ferenc* alezredes, a lovas tanosztályparancsnoka, *Medveczky Károly* gazdasági főtanácsos, *Jászay Miklós* gazdasági felügyelő, *Benedek József* a gazdasági szakiskola igazgatója, *Babó Benő* földbirtokos és *Kiss Illés* a kiskunhalasi ipartestület elnöke. Legjobb eredménnyel *Paprika Benő* kiskunhalasi kovácsmester végezte a tanfolyamot. A hallgatók díszes kivitelű bizonyítványokat kaptak, melyeket *dr. Halasi Károly* főtörzsállatorvos osztott szét közöttük.

A tanfolyam hallgatói minta-patkológyűjteményt készítettek.

Nyiregyháza:

VÁSÁROLJUNK!

kiváló minőségű Szabolcs m. legnagyobb keresztény cég raktárában

Ó r á t MAYER ISTVÁN

arany-ézszt órák és ékszerész, aranyérmes

Ékszer mester-nél. Törv. hites szakértő

ézszt és a'pacea, dísz **NYIREGYHÁZA**

és ajándéktárgyakat **Kedvező Hízetési feltételek.**

VÁSÁROLJUNK!

BÚTORT LEGJOBBAN az évtizedek óta közismert

BOG-MIL

bútorházban VI., VILMOS CSÁSZÁR-
ÚT 43. vásárolhat (Báthory-utcával szemköst).

Hálószobák, ebédlők és kombinált bútorok nagy
választékban. — Olcsó árak! — Kívánatra fizetési kedvezmény

BÚTORAI
SZAKEMBERTŐL VÁSÁROLJA
Nyiregyháza, Vay Ádám-u. 4

SUHANESZ L.

Kárpitos és bútor-
tároló csarnoka

Aranyéremmel
többszörösen ki-
tűntetve.

A közigazgatási tanfolyam hallgatói március hó 9-én a m. kir. csendőrség nyomozóosztályparancsnok-ságánál tettek látogatást, ahol a következő előadásokat hallgatták meg: *vitéz Sellyey alezr.*: A csendőrség szociális tevékenysége, *vitéz Ridegh alezr.*: A csendőrség nyomozóalakulatainak szervezete és feladata, *vitéz Kudar őrgy.*: A törzsalosztály szervezete és feladata, *Kontra őrgy.*: A közlekedési csendőrség szervezete. Megtekintették a helyszínelő gépkocsit s egy bűnselekmény helyszínelését, a csendőrségi hírközpontot és nyilvántartót, a bűnügyi és fényképészeti laboratóriumot és a híradó szerveket.

A Pázmány Péter tudományegyetem büntetőjogi szemináriumán f. hó 8-án igen nagyszerű, érdekes előadást tartott *vitéz Kudar Lajos* őrnagy, a büntetéseket üldözési rendszereiről. Előadását következő számunkban közöljük.

Járőrvezetői iskola elvégzés. A szombathelyi III. kerületben: Fejes József, Molnár Pál, Horváth Pál, Csizmazia Endre és Nagy Antal csendőrök, Polgár Jenő őrmester, Lendvai György, Vörös Kálmán, Lengyel Lajos, Komáromy Géza, Kele János, Szöllősi Antal, Telek József és Pál Ferenc csendőrök; a kassai VIII. kerületben: Tóth József VII. csendőr, Bíró Imre őrmester, Jánosi Ferenc csendőr és Balázs Gábor csendőr a járőrvezetői iskolát 1939 január 26-án a pestszenterzsébeti csendőr gyalogtanulmányánál elvégezték.

Csendőrségi Közlöny 6. szám. Honvédelmi miniszteri rendeletek. Athelyezés azonnali hatállyal: Sásdy László őrnagy Szentésre, Hartay Rezső százados Kassára. Állandó nyugdíjállományba helyezés: Both András budapesti I. kerületbeli tiszthelyettes, Horváth László székesfehérvári II., Millei István szombathelyi III., Keeskés Ferenc I. pécsi, IV. kerületbeli alhadnagyok, Vörös Ferenc szombathelyi III. és Pénzes Lajos I. debreceni VI. kerületbeli tiszthelyettesek, Várakozási intézményekkel szabadságoltak: Kárpáti Antal szombathelyi III. és Botos Benjámin debreceni VI. kerületbeli tiszthelyetteseket. Névváltoztatások: Gutyna János próbaesendőr családi nevét „Gimesi“-re, Hudák János próbaesendőr családi nevét „Hernádi“-ra, Zálek István próbaesendőr családi nevét „Zalavári“-ra, Krivánszky Pál László próbaesendőr családi nevét „Kiskuti“-ra, Passinger József Lajos próbaesendőr családi nevét „Várszegi“-re, Kekk József próbaesendőr családi nevét „Koppányi“-ra változtatta át. Szabályrendeletek. Az 1938. XV. t.-cikk végrehajtásáról szóló 4350/1938. M. E. számú rendelet kiegészítése. — „Egészségápolás“ tantárgy felvétele a járőrvezető-iskola tantervébe és dr. Darányi: „Hogyan óvjuk meg egészségünket“ című könyv tanségdíjletként való rendszeresítése. — A m. kir. csendőrlégénység előléptetésére vonatkozó rendelkezések helyesbítése és ezzel kapcsolatos egyéb rendelkezések. — „Cs. 8/a.“ jelzésű szolgálati könyv helyesbítése. Esköriban szenvető csendőr legénységi egyének ügyeinek szabályozása. — Csendőrségi csekkszámok jegyzékének kiadása. — Az Országos Társadalombiztosító Intézet keretében a betegségi segélyezési jogosultságnak munkaadói igazolvánnyal igazolásáról szóló 255.100/1933. B. M. számú rendelet módosítása. — Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területeken működő pénzügyigazgatóságok alá tartozó hivatalok, stb. területi beosztása. — Tiszakeresztur és Tiszaujlak községek törvénykezési beosztása.

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cífraságok helyett a magunk levelezőlapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

A csendőrségi jutalmazási alakra felajánlott jutalékok. A budapesti I. kerület állományából: Kovács Ferenc őrmester és Szilárd Imre csendőr együtt 23 P 58 f, Bertók János csendőr 4 P 39 f, Kátai György törzsrőrmester és Szatmári Ferenc őrmester együtt 8 P 75 f, Váradi József tiszthelyettes, Siroki József törzsrőrmester és Ribai András csendőr együtt 23 P 86 f, Gaál Pál tiszthelyettes, Balogh Sándor törzsrőrmester v. és Kovács Béla próbaesendőr együtt 59 P 62 f, Antal Imre törzsrőrmester v. 7 P 46 f, Tamás István csendőr 7 P 46 f, Kátai György csendőr 3 P 73 f, Szatmári Ferenc őrmester 3 P 73 f, Bakó László csendőr és Fülöp Béla csendőr együtt 2 P 96 f, Gerencsér Imre tiszthelyettes 5 P 07 f, Szomorú Mihály csendőr és Fekete József törzsrőrmester 4 P 96 f, Sebők András tiszthelyettes 2 P 22 f, Gyarmati Imre tiszthelyettes, Závodi Gyula törzsrőrmester, Borbély János törzsrőrmester és Madarász Péter csendőr együtt 29 P 80 f, Deak János csendőr és Tar Imre csendőr együtt 2 P 40 f, Kohári István őrmester, Kertész József, Jászai István és Bertók János csendőrök együtt 28 P 72 f; a székesfehérvári II. kerület állományából: Mészáros István tiszthelyettes 2 P 50 f, Tamási János csendőr 2 P 50 f, Lendvai Lajos őrmester 1 P 50 f, Németh Dezső próbaesendőr 1 P 50 f, Herezeg István tiszthelyettes 4 P 97 f, Zalka János csendőr 4 P 97 f, Varga István tiszthelyettes 9 P 31 f; a szombathelyi III. kerület állományából: Csordás Pál tiszthelyettes 12 P 40 f, Gyurka József törzsrőrmester 24 P 80 f, Berényi Lajos tiszthelyettes 49 P 70 f, Szalai György csendőr 8 P 71 f, Rédeci Sándor tiszthelyettes 2 P 47 f, Csaba Ferenc őrmester 2 P 47 f, Tassányi József tiszthelyettes 12 P 42 f, Horváth József XVI. őrmester 12 P 43 f, Halmos István II. törzsrőrmester 12 P 42 f, Fekete Ferenc csendőr 12 P 43 f, Szabó János alhadnagy 3 P 31 f, Kardos János törzsrőrmester 3 P 32 f, Illés Ferenc őrmester 3 P 31 f, Palotai János törzsrőrmester 37 f, Várföldi József csendőr 37 f; a pécsi IV. kerület állományából: Kovács János őrmester 2 P 50 f, Simon László csendőr 2 P 50 f, Fülöp István tiszthelyettes 16 P, Antal József törzsrőrmester 16 P, Bagi Balázs törzsrőrmester 16 P, Sallai Ferenc törzsrőrmester 16 P, Tari Kálmán törzsrőrmester 2 P 50 f, Szigetvári József csendőr 2 P 50 f, Percz János őrmester 9 P 94 f, Jánkai István csendőr 9 P 94 f, Prokai József tiszthelyettes 11 f, Farkas György őrmester 11 f, Surányi József csendőr 2 P 48 f, Horváth István VII. őrmester 7 P 45 f, Kálmán József csendőr 7 P 45 f; a szegedi V. kerület állományából: Abonyi Sándor törzsrőrmester 1 P 34 f, Madarász György törzsrőrmester és Tölgyesi István

nem luxus!

BÉLYEGZŐK,

VÉSNÖKI MUNKÁK, ZOMÁNTÁBLÁK
KOVÁCS LAJOS
A M. KIR. CSENDŐRSÉG SZÁLLÍTÓJA

MAGYAR MUNKA
BUDAPEST, VII.,
KÁROLY-KRT. 7.
TELEFON: 136-200

csendőr együtt 5 P, Papp Lajos törzsörmeister és Fazekas Andras csendőr együtt 14 P 72 f, Bognár László törzsörmeister 1 P 63 f, Pálincás József örmeister 1 P 63 f, Berki Kadman törzsörmeister 1 P 27 f, Molnár András örmeister 1 P 27 f, Mónus Pál törzsörmeister 75 f, Libetényi Gyula örmeister 75 f, Diószegi József tiszthelyettes 9 P 60 f, Földházi Vilmos csendőr 9 P 60 f; *a debreceni VI. kerület állományából*: Szabó Károly II. tiszthelyettes 3 P 10 f, Szegedi Imre tiszthelyettes 93 f, Hargitai Gyula tiszthelyettes 11 P 19 f, Gödri Zsigmond törzsörmeister 2 P 99 f, Vass György törzsörmeister 1 P 19 f, Csúcs Pál törzsörmeister 1 P 17 f, Bartha Bertalan törzsörmeister 3 P 10 f, Vida Antal törzsörmeister 93 f, Monostori Mihály örmeister 11 P 19 f, Pásztor Béla örmeister 83 f, Szondi György csendőr 83 f, Vass Sándor csendőr 3 P 43 f, Györi Sándor csendőr 3 P 43 f, Németh István csendőr 2 P 99 f, Boldog József alhadnagy 1 P 03 f, Kemény Gyula tiszthelyettes 28 f, Szabó András III. tiszthelyettes 1 P 03 f, Kerti György törzsörmeister 1 P 04 f, Korom Lajos törzsörmeister 48 f, Fogarasi László törzsörmeister 63 f, Csorba Mihály törzsörmeister 1 P 03 f, Batori Lajos törzsörmeister 1 P 03 f, Kovács János II. törzsörmeister 1 P 45 f, Balogh Áron törzsörmeister 1 P 48 f, Szilágyi István törzsörmeister 31 f, Elek Pál törzsörmeister 31 f, Gönczi Antal örmeister 1 P 03 f, Lakatos Miklós örmeister 1 P 03 f, Császi Lajos örmeister 1 P 03 f, Császi Lajos örmeister 31 f, Kovács Sándor III. örmeister 31 f, Boesi Imre csendőr 48 f, Török Bertalan csendőr 63 f; *a miskolci VII. kerület állományából*: Tokár György törzsörmeister 4 P 48 f, Szegedi Endre csendőr 4 P 48 f, Jobbágyi Kálmán tiszthelyettes 1 P 06 f, Sipeki Gábor csendőr 1 P 06 f, Juhász András törzsörmeister 9 P 21 f, Csörtán András törzsörmeister 9 P 21 f, L. Kovács István csendőr 41 f, Gál Lajos csendőr 41 f, Horváth Sándor örmeister 4 P 86 f, Polgár László csendőr 7 P 21 f, Végvári György csendőr 7 P 21 f tettenérei és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamenynyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alap javára. A felajánlott összeget a belügyminiszter úr elfogadta.

Eladó: Domokos János nyugállományú törzsörmeister tulajdonát képező Pestszenterzsébet, Virág Benedek-utca 27. sz. alatt lévő 247 négyzetméter kertben épült 4 szoba, konyha, élelőkamra és több mellékhelyiségből álló ingatlan. Felvilágosítást nyújt Domokos János nyugállományú törzsörmeister Új-hartyán.

Munkaalkalom. Ny. áll. altiszt, aki németül tud, alkalmazást kaphat a Hadi levéltárban, Budapesten. Fizetés 80 P, mely később 120 P-ig emelkedhetik. Előnye van annak, aki gépirni is tud. Jelentkezés akár személyesen, akár írásban dr. vitéz Timon alezredestnél, Bécsi kapu-tér 4. III. em. 8.

Melléklet. Lapunk mai számához csatoltuk a Tribon ruházati rt. (Bpest, VIII., Üllői-út 14.) és a Török A. és Társa bankház (Bpest, IV., Szervita-tér 3.) mellékletét.

Csendőrségi tollforgót árusít. köt. javít. *Várfai (Vlahina) Mihály* ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Újvidékköz 5. fsz. 2. (69-es villamossal Amerikai-útnál leszállani). *Dél József* ny. thts. Rákosszentmihály, Matild-utca 11. sz., *Fekete Imre* ny. törzsörmeister, Új-Hatvan, Toldi-utca 2. Árak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5-6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — *Papp Ferenc* ny. törzsörmeister (Hajdúböszörmény, Szilágyi Erzsébet körút 35.) kappanfarokból különleges gondtal készült tollforgókat 30, 25 és 20 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük.

SZEMÉLYI HIREK.

Új ör-parancsnokok. *A székesfehérvári II. kerületben:* Rácz István és nemes Karika Kálmán tiszthelyettesek.

Házasságot kötöttek. *Juhász Béla százados Nagy Adrien Gizella úrhölgygel Miskolcon.*

A budapesti I. kerületben: Erdély Lajos örmeister Mátis Erzsébettel Alsóságon, Kardos-Szabó János örmeister Faragó Krisztinával Dömsödön; *a szombathelyi III. kerületben:* Magyar József III. törzsörmeister v. Sipos Annával Felsőmarácon, Dános Ferenc tiszthelyettes Kis Margittal Zalaszentivánon, Kovács János II. törzsörmeister Fazekas Ilonával Halászi Halászi-ségben; *a pécsi IV. kerületben:* Boros József törzsörmeister Telbert Annával Dunaszekesön, Juhász János tiszthelyettes Pathó Máriával Felsőgallán, Várnagy Vendel tiszthelyettes Plehel Annával Kaposváron, Ilásházi Ferenc Horváth Erzsébettel Gyékényesen, Rákos János tiszthelyettes Takács Máriával Balatonszárszón, Ballár György örmeister Labancz Borbála-Teréznel Nagyatádon; *a kassai VIII. kerületben:* Bányai József örmeister Balogh Margittal Hajdúböszörményen, Juhász József törzsörmeister v. Sarudi Annával Sárospatakon, Molnár Sándor II. törzsörmeister Pörneki Ilona-Jolánával Mikóházán, Balogh József I. tiszthelyettes Fekete Máriával Demecseren, Nagy Sándor IV. tiszthelyettes Nehéz Irénnel Nyirvasváron.

Családi hírek. Született. *A budapesti I. kerületben:* Bóta Sándor tiszthelyettes feleségének Mária-Magdolna leánya, Fekete János tiszthelyettes feleségének Mária-Zsuzsanna leánya, Tölgyes Gábor örmeister feleségének Mária-Lujza leánya, Joó Miklós törzsörmeister feleségének Miklós fia, Molnár András törzsörmeister feleségének Helén leánya, Fekete Ferenc törzsörmeister feleségének Mária leánya, Bán Mihály törzsörmeister feleségének Mihály-László fia; *a székesfehérvári kerületben:* Bagósi Árpád törzsörmeister feleségének Tibor-Zoltán fia, Harmat István tiszthelyettes feleségének Gabriella-Mária leánya; *a szombathelyi III. kerületben:* Csete Lajos tiszthelyettes feleségének Jolán-Ida leánya; *a pécsi IV. kerületben:* Molnár Vendel törzsörmeister feleségének Erzsébet leánya; Bajor József törzsörmeister feleségének József-Gyula fia, Simon Márton örmeister feleségének Sándor-János fia, Németh József I. törzsörmeister feleségének József-Ferenc fia; *a kassai VIII. kerületben:* Halász János törzsörmeister feleségének Mária-Margit leánya, Kása György tiszthelyettes feleségének György fia, Orbán Lajos tiszthelyettes feleségének Zsuzsanna-Júlianna leánya.

Halálozás. *Csányi Károly* g. őrnagy felesége született *Cservenka Teodora* 1939 január 31-én Budapesten, *Andrássy József* nyugállományú százados Esztergomban 1939 január 19-én, *Kiss-Berdó* motoros csendőr Budapesten, *Siklósi István* törzsörmeister *István-Ferenc* gyermeke, *Szék János* alhadnagy felesége született *Keliger Erzsébet* Gyulán, *Dankó Mátyás* tiszthelyettes *Ilona* leánya Kápolnán — meghalt.

BUTOR BERTALAN-né
bevásárlását **bizalommal** eszközölje

KERESZTÉNY BUTORSZALON-nál

B U D A P E S T,
VIII., Rákóczi-út 71. Emelet:

A m. kir. osendőrség tagjait kedvelt, ellásmert bevásárló helye

Képes árajánlatot küldünk!

Polgári és luxus kivitelű butorok készpénzárban - kedvező fizetési feltételekkel.

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átcsiszolásának, és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros írónnal „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlannal kéziratot nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiképpel rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát belegegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgató-ságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, mely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válasz-bélyegyet mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldőik kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrléxikon”-rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és a m. kir. rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei évi 10 P előfizetési díjat fizetnek. Legkisebb előfizetési idő: félév. Nyugállományú legénységi olvasóink az előfizetési díjat 2 pengős részletekben is fizethetik. Az előfizetéseket kérjük

pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. sz. postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok Szerkesztőségének, Budapest, I. kerület, Bőszörményi-út 21. szám.”

Bibliás. Irunk a kérdésről.

Egyházzelle. Az Emlékalaphoz való hozzájárulás levonása úgy történik, hogy a gazdasági hivatalok az illetmények és utazási számadások végösszegeinél mutatkozó 10 filléren aluli összegeket mindenkitől külön-külön levonják. Tehát 1—9 fillért. Attól, akinek illetménye vagy utazási számadása nem ilyen filléres végösszeget, hanem kerek pengőket vagy 10 filléreket eredményez, az emlékalapra semmit sem lehet levonni.

N. J. X. törm. Mosdós, Köszönjük.

Értse meg egymást a magyar. Azt bizonyára tudja és érzi, hogy egyedül az Ön előadása után nem dönthetünk arról: jogos-e, jogtalan-e az Onnel szembeni magatartás, melyet sérelmesnek tart. Becsületében, vagyonában és egyéb egyéni értékeiben támadás nem érte, bár Ön úgy érzi, hogy mint nyugállományú bajtárs más bánásmódot érdemelne. Ez lehetséges, ez egyéni érzése Önnek, tiszteletreméltó is, mert vágyódik a megbecsültetés jelei után. Meg kellene vizsgálni, — de arra hivatottak nem vagyunk, hogy Ön mindenben és mindig úgy viselkedett-e, ahogyan a községbeli csendőr bajtársak, a csendőr név tisztes volta érdekében kívánatosnak és szükségesnek tartják? Ők a meghatározói ennek a maguk kis családjában és ez a meghatározás az egész családra, az egész csendőrségre vonatkoztatva csak ugyanaz lehet. Ön az írása, fogalmazása, kifejezett felfogása után ítélve, az átlagnál magasabb ismeretekkel rendelkezik, megérti könnyen, hogy az, aki a csendőrséghez tartozónak mondja magát akkor is, ha már nem szolgát ténylegesen, az legalább is azokat az erkölcsi tulajdonságokat őrizze, ápolja és tartsa meg, amelyeket a ténylegesnek utasításaink előírnak. Ha ezt bármiben mellőzi, nincs joga a megkülönböztetett bánásmódot igényelni. Mi mindezt nem tudhatjuk, ezt az ottani őr tudja s annak elhatározásába senki sem szólhat.

Balaton 333. Megállapították, hogy azt a filmet előzetesen nem nézte meg a csendőrség részéről senki, jóllehet erre rendelet van. Intézkedés történt, hogy ez ne ismétlődjék. A bílnesről írt gondolatai jók. Felhasználjuk. Magánügyében sikert s lehetőleg teljes boldogságot, egész életre megnyugvást kívánunk. Önből még igen jó csendőr lesz, reméljük, hogy mint férfi is, családi ügyét is rendbehozza. Üdvözöljük.

MEGBÍZHATÓ SZABADTÉRI VILÁGÍTÁS

vilámpák

Kézilámpák

petroleum-
g á z z a l.

Ismertetőt díjmentesen küld:

Aladdin, Budapest, VII. Nyár-u. 7.

Alapítási év: 1921

Telefon: 144-192

KOZÁK ANTAL

ezüstkoszorús mester. Kardműves- és lakatosüzem

FÉMOSISZOLÁS, CHROMOZÁS, NIKKELEZÉS, AUTÓGÉNHEGESZTÉS
Budapest, VIII., Üllői-út 58. (Futó-u. sarok, villamosmegálló)

Telefon:

126-165

BÚTORVEVO

Akkor várom bútorüzletembe

Andrássy-út 33

c i m e m j ó l j e g y e z z e

FÉSZEK BÚTOR

a c ó g n e v e

bútorait innen vegye

Őskeresztény
cég

Ó-Komárom. Nem kaphatja meg, mert a Háborús Emlék-érem alapítására vonatkozó rendelet (26/1929. Cs. K.-ben) értelmében az érem csak a rendelet c) pontja esetében (hadi-özvegy, hadiárva, stb.) adományozható a legidősebb fiú (esetleg a másod-, vagy harmadszülött) részére. Az osztrák háborús emlékérmét már nem lehet megszerezni.

Felvidék. 1. Az illetőt utólag léptették elő január 15-én, de november 1-i ranggal. 2. A járőrvezetői tanfolyam sikeres elvégzése feltételt képez az előléptetésnél. (L! 1935. évi 5. Cs. K. mellékletét képező előléptetési szabály I. fejezet 3. pontját és a D) mellékletét. Az előléptetések ez alapon történnek.) 3. Töbörzási évfolyama szerint már előléptetett volna, de minthogy minősítését és egyéb körülményeit nem ismerjük, nem szolhatunk hozzá. A legközelebbi szemle alkalmával jelentheti azt, amit nekünk írt.

Martonvásár. Csakis rendes szabadság esetén veheti igénybe a katonai díjazás szerinti kedvezményt, ha arcképes igazolványra nem igényjogosult. Eltávozásnál nem.

Hazatérés. Ha az őrsön köztétkezést vezetnek is, az őrs kap gazdasági átalányt. Ilyenkor a köztétkezés javára vételezik be a világítás, tisztogatás és ágynemű mosatási átalányokat. Ezek szolgáltatásáról tehát a köztétkezés gondoskodik.

Kanada. A Nemzeti Bank útján lebonyolíthatja az amerikai állampolgár házának megvásárlását. Külön engedély nem kell hozzá. Pénz helyett a külföldi eladó zárolt *belföldi pengő-számlát* kap, ami azt jelenti, hogy a megvásárolt házért kapott pénzt az illető nem viheti ki, hanem pl. amerikai állampolgárok Magyarországon fennálló tartozásait rendezheti. Ezt az összeget az illetőktől dollárban megkaphatja Amerikában. A megvásárlás lebonyolításának részleteit vidéki banknál is megtudhatja.

Vágyom Erdélyért. A kéreztett cím: Irodai gyors- és gépírókat vizsgáztató országos bizottság, Budapest, Vallás- és Közköztudományügyi Minisztérium.

Érsekújvár. Bizonyos feltételek fennforgása esetén özvegy édesanyja után kérheti a családi pótlékot. Visszamenőleg nem kapja meg. Utmutatást talál lapunk folyó évi 5. számának 174. oldalán a „Pátyi őrs”-höz intézett üzenetünkben, ahol az örökbe fogadott gyermekekre mondottak özv. édesanyjára is vonatkoztatandók. A jelzett üzenetünkben foglaltakon kívül ugyancsak helyhatósági bizonyítványban kell még igazolni, hogy özv. édesanyja nyugdíjat, kegydíjat, vagy bármilyen címen ellátást nem élvez, továbbá anyja többi gyermekének vagyontalanságát s végül külön közhatalósági (honvéd- vagy csendőrorvosi) bizonyítványban anyja teljes munka- és keresetképtelenségét.

Mecsek. Olvassa el lapunk 1936. évi 5. számának 153. oldalán a 15. lekszikon választ.

Kassai rádió. Már kérheti, mert a 7 hónapi katonai szolgálata is beszámít. A kérvényt szolgálati úton kell előterjeszteni a H. M. úrhoz.

Vitafokozás. Az 1852. évi házalási nyílt parancs 16. §. tiltja az olyan ármennyiséggel való házalókereskedést, melynek szállítására teherhordó állat, vagy szekérfogat szükséges. Eszerint tehát a házaló csak olyan mennyiségű árut vihet magával, amennyit maga hordani képes. Segédet is csak abban az esetben tarthat — és pedig csakis külön engedéllyel, — ha testi fogyatékossága miatt az árut saját maga nem tudja vinni. (14. §.) Mindez nem jelenti azonban azt, hogy a házaló köteles egyik községből a másikba is gyalog menni. Használhat kocsit, autót, kerékpárt, lovat, vonatot, vagy akármilyen más szállító eszközt, de ez az áru mennyiségét nem befolyásolhatja, vagyis csak annyit vihet magával így is, amennyit kocsit, stb. nélkül is magával tudna vinni. A házalás megkezdésénél, illetve a házalás alatt azonban már sem kocsit, sem teherhordó állatot nem használhat külön engedély nélkül. Ennek az a célja, hogy a házalókereskedés a letelepedett kereskedők érdekeinek megóvása végett csak szűkebb korlátok

között mozoghasson. Ha a házaló a házalás alkalmával engedély nélkül szekeret (málhasállatot vagy segédet) használ, már áthágja a házalási szabály rendelkezéseit s a Szut. 312. p. 13. alp. értelmében elfogadó. Ugy az ilyen házaló, mint általában a Szut. 312. p. 13–17. alp. alatt említettek elfogadók abban az esetben is, ha rendes lakásuk van s a csendőrök személyesen ismeri. E kihágások tettesei ugyanis alig tartózkodnak otthon s így a hatóság nehezen tudná megidézni őket. Ezért azonnal kiróják rájuk a büntetést.

Gondviselés. 1. Az ügyvédek fegyelmi hatósága az ügyvédi kamara, Jó helyre fordult tehát. Még várnia kell, mert ilyen gyorsan nem tisztázhatják az ügyet. Ha bizonyos idő múlva sem kap választ, újból oda fordulhat. 2. Az útmesteri iskolába való jelentkezés egyik feltétele a négy középiskola, vagy ipari szakiskola, vagy pedig a kőműves-, kőfaragó- vagy ácsmesteri vizsga. Önnél ez nincs meg. Az iskola elvégzése nem jelenti azt, hogy mindjárt álláshoz is jut. Erre — az üresedés szerint — esetleg jó ideig várhatnak. Ugy látjuk, hogy ez a *legbiztosabb kenyér*, ahol most van s a szüleit is így támogathatja talán a legjobban. Nem látszik egyáltalában reménytelennek, ha a nekünk is megírt helyzetet jelentve, kintlakásra kér engedélyt s akkor magához veszi elszegényedett öreg szüleit.

M. B. őrm. Maglód. 1. Ha a járőrvezetői tanfolyamot „jó” és nem „igen jó” vagy „kiváló” eredménnyel végezte, akkor 1939 novemberében léptetik elő, feltéve, hogy a feltételeknek egyébként is megfelel. L! Előléptetési szabály D) melléklet. 2. Ön felhívás alapján az őrsállomástól 16 km-re fekvő járásbírószághoz két egyént vezetett elő. Őrsparancsnoka szükségig írta elő a szolgálatot azzal, hogy átadás után a legközelebbi vonattal vonuljon be. Az elővezetendőket a járásbírószágnál a számított időnél jóval előbb átadhatta s így még hosszú órákat kellett volna várnia a legközelebbi vonat indulásáig. Ezért Ön gyalog vágott neki az útnak s a legrövidebb mellékutakat használva, 3 órával hamarabb bevonult az őrsre, mintha vonaton utazott volna. Az őrsparancsnoka helyeselte eljárását, egyes bujtársai azonban azt állítják, hogy a parancs szerint mindenképp vonattal kellett volna bevonulnia. Tőlünk kéri, hogy döntsünk. Válaszunk, hogy az őrsparancsnoka már döntött és pedig helyesen. Nekünk nem lehet más megszólalásunk, csak az, hogy olvassák el a Szolg. Szab. I. R. 82. pontját. 3. A záróra annyit jelent, hogy az üzletet, stb.-t be kell akkor zárni. Ha nyitva van az üzlet, kihágás forog fenn akkor is, ha éppen nincs is bent vevő.

Szín. A volt m. kir. egyesített csendőriskolák parancsnok-ságának irattára a hadilevéltárban van. (Budapest, Bécsikapu-tér 4.) Forduljon oda.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

Arad. Inkább ünnepi, március 15-iki beszédnek volna alkalmas.

74.523. Köszönjük, esetleg felhasználjuk.

S16. Mai számunkban közöljük. Máskor is szívesen látjuk. Ha nem is tudjuk rövid időn belül közölni írását, az nem jelenti azt, hogy végleg elmarad. A mai cikkét múlt év január 26-án küldte be s ma kiválóan alkalmasnak, időszerűnek találván, közöltük. Üdvözöljük.

Hegyen-völgyön lakodalom. Türelem, sorra kerül.

„GAMMA”

finommechanikai gépek és készülékek gyára Rt.
Budapest, XI., Fehérvári-út 81-85.
 T e l e f o n : *25-88-90.

Érnödi és katonai műszerek és mérőeszközök, finommechanikai és optikai munkák.

TÁMOGASD A HANGYÁ SZÖVETKEZETET, MERT EZZEL magad és családod JÓLÉTÉT MOZDÍTOD ELŐ

Vak Miska meg a többiek.

Írta: CSURKA PÉTER.

— Regény. — (16)

Vak Miska leereszkedett irtózatosságtól a köcsörök között a hasára, maga pedig leguggolt a fa tövébe. A két Köcsör halkan beszélgetett:

— Én azt mondom, hogy marhaság ez az egész, édesapám!... Babona!... Már pedig én a babonára nem adok semmit!

— Mhahd meglátjuk, fiam!... Ma még ásnak egy kicsit, hha mha she hlesz shemmi, akkor habbahagyjuk!... Egy ásásból nem jöhetünk a nyomára, fehl kék hezt hásni haz hegész területet, hakkor hvóna hértelme!... Mer hogy van valami itt, az egészen biztos!... Ez a Vak Miska különös ember!... Sok minden megesezt már vhele!...

A fiatal Köcsör felnevetett:

— Csudát esett meg velem!... Jól befirundevancigolta magukat. édesapám!... Hazudott!

— Mi érdeke lett vóna?... Megoszt, ha te így hiszed, mhér jössz már harmadszorra ki ide velem?

Már jócskán elhaladtak, mikor az ifjú Köcsör válaszolt:

— Őszintén szólva, már engemet is érdekel a dolog...

Még tovább felelgetett egymásnak apa és fia, de már nem lehetett érteni, hogy mit beszélnek. A part tövében, a fától körülbelül ötven lépésre megálltak. Amint Laji bátyám verejtéktől vízesen odapillantott, jól látható, hogy földhányás felett állnak, belevágják az ásót, a lapátot, letezik kabátjukat és egymás után eltűnnek a földszínéről.

Egymás után ugráltak le a kiásott gödörbe. Azután suhogott a föld fölfelé, omlott széjjel a rög, amint dobálták ki, nőtt a földhalom a gödör mellett...

— Hát nézze, Mihály bátyám, — beszélt Laji bátyám Vak Miskához fojtott hangon — maga most szépen visszacsúszik a faluba, még nem igen látják meg, hogy egyedül séborog, oszt reggelre előteremt nekem nyöcszáz forintot!

— Mit mondtál? — kérdezte Vak Miska, mintha nem jól hallotta volna.

— Siket maga?... Reggelre, ha a fene fenét eszik is, előteremt nyöcszáz forintot! Azt a nyöcszáz forintot pedig len ideadja nekem kölcsön!... Kötelezvényt írok én magának alá, hogy három éven belül kamattól együtt visszafizetem!... Mert én máma itt ezt az egész környéket meg akarom venni örökáron!... Na ízibe, esússon Mihály bátyám hazafele!... A pénzt hozza el a házamhoz, ahol lakok!

Az utolsó mondatot már mászásközben mondta Laji bá-

tyám, mert mászni kezdett föl a nagy jegenyefára. Lassan haladt, mert a fa vastag volt és így nehezen ölelgette. De mikor az első ágat elérte és abban megkapaszkodhatott, felhúzózkodott és meglovagolta az ágat.

— Én itt figyelem ezeket, hogy mire mennek... Mert ha rossz helyen is ásnak, amint mondja Mihály bátyám, mégsem lehet tudni, hogy mit találnak!... De ha már annyira konok kend, hogy nem akarja megmondani, hogy hol kell jó helyen ásni, akkor megveszem itt a földet!... Mondom, a nyöcszáz forint meglegyek reggelre!

Vak Miska állt, állt, nézett fölfelé magára, Laji bátyám, beleszáradt a szó és olyan volt ronggyúnájában, zsíros kalapjában, meggyfabotjával, meggörnyedt testével, mint mesebeli sátán. Öreg, elaggott rongy sátán, akit a pokolból itt fent felejtettek a földön, és szinte kívánta maga, Laji bátyám, hogy vajha megnyílna a föld alatta és visszasüllyedne oda, ahonnan származott.

— Bolond, bolond! — motyogta kend felé. — Végképpen elment az eszed, Laji! De emezeknek is!

— Ne álljon már, Mihály bátyám, mint a faszent, hanem lóduljon be a faluba!... De lóduljon, a hétáldóját neki, aki van, mert mindjárt a fejére ugorok kendnek!

Sutogó, szenvedélyes szavak voltak ezek a vadhalmi éjszakában. De a borosgyáni buckák fölől mintha angyalodott volna már a táj. És ebben a szépséges pítymallatban riadtan állt a mesegyártó vén koldus, mint éró dinnye földök rongyos madárijesztője, mint ijesztő valóság a panorámában, kontraszt a művészi vászon csücskén, pongyolán odavetett festékköft, sár, mit elmosni nem lehet. Mert amilyen angyali volt maga, Laji bátyám, ott fent a fán, a fatörzssel ölelkezően, megszállottan, tébolyultan, kincsrevágyón — mindegy, mindegy akárhogy —, éppen olyan szánalmasan torz volt Vak Miska, aki rádöbent, mint róka a csapdában, hogy meg van fogva; a játék, a mesejáték pénzbe kerül, család életével szerzett forintokat be kell nyomni a Vashalomba, ha nem akar szembekerülni a törvénnyel gyalázatos élete miatt.

— Hát jól van, Laji!... Ereszkedj egy kicsit lejjebb!... Nem akarok kiabálni!

Laji bátyám lejjebb ereszkedett, csüngött a legalsó ágon.

— Én hozom a pénzt... — reszelte Vak Miska. — De kikötöm, hogy a föld az én nevemre íródik... Meg osztán hallgatás énnullam!... Ugyis elmegyek én erről a vidékről mosmár!...

Választ sem várva, elindult keshedten a harmatos mezőn és beléveszett a homályba.

És a mesefa pedig tovább lombosodik.

Suhogott a föld a mély gödörből, nőtt körülötte a friss nyersszagú halom. Az égen feltűnt a kései sarjúhold és nagyon halvány ezüsttel vonta be a tájat.

Félóra múltán a parton egy alak tűnt fel és lassan ereszkedett le a partról. Az alak szoknyás alak volt, nő lehetett, zsákot cipelt a hátán. Közeledett a csapáson Laji bátyám felé. Felneszelt a föld suhogására, megállt és a gödör felé nézett. Mikor így a fejét a holdfényvel kimeszelt ég felé fordította, látható Laji bátyám, hogy a fény milyen szépen kirajzolja a batus alak körvonalait. Fekete szén-rajz, ezüst alapon. Bekötött fej, erős, férfias arcélek, rézsút cseréppipa mered ki a szájából. Szoknya, bekötött fej, pipa, batus a hátán. És nagyon megindul azután, mint aki lopott holmit cipel.

Mikor a fa alatt elloholt, a batusból vernyogás hallatszott ki. De máskülönbben is ráismert volna Laji bátyám, mert e

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-161
EBEDLŐSZÖNYEGEK P 28-161

Fotelagyak, paplanok vasbátorok, futószőnyegek, fehérneműváznak, ruhaszövetek „Baross” Szőnyeg- és Kártyaszővők

Budapest, VIII., Baross utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-tér 1 Telefon: 18-48-31, 18-48-32.

Mint a honvéd jóléri alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. ● Vidéki megbízottak!

EMERGÉ

a tőkélletes gumiárak védjegye!

Magyar Ruggyantaárugyár R.-I.

Küzel 50 éves gyártási tapasztalat

hölgy nem volt más, mint Cece néni és nem volt más a batyújában, mint pár darab aprófószág.

Még később a fa legtetején vércse vijjogott, azután a Nagy Ferencék szállóskertje felől nóta hallatszott, legény dalolt, lovak prüszkolték fel a csendet... Szállt a nóta, szállt, bús, siró tanyai nóta a szerelemről, csendesen bűgött, mint a nádsíp tompa hangja és még az is felhallatszott magához Laji bátyám, hogy a lovak milyen jóízűen ropogtatják a harmatos füvet.

A halom pedig egyre nőtt a gödör szélén...

Azután halk esacsogásra lett figyelmes. A falu felől a csapáson két alak közeledett a fa felé. Két esacsogó kartonruhás alak, az egyik nagyobb volt, a másik kisebb volt. Két lány volt, az egyik Rozika volt, a másik Esztike volt...

Hinyje, hát hova mennek ezek olyan korán? Szívemadták, haló, hé, hát szólni kéne nekik, de fene cudar helyzet, itt mennek a fa alatt a saját lányai az embernek és még csak meg se szólíthatja őket!...

(Folytatjuk.)

A gyermek

megfigyelőképessége általában igen jó, a csendőrnek ezt nem szabad figyelmen kívül hagynia nyomozásoknál. Épp úgy kell keresni tanuként, mint a felnőtteket, de kikérdezése más eljárást követel és már szórabírása sem lehet azonos a nagyokkal követett eszközökkel és módokkal, előadásának értékelése is különös gondosságot kíván. Olyan esetek leírására hirdettük január 1-i pályázatunkat, amelyeknél a gyermek segít-

ségével jutott a járőr eredményhez. Érdekes, ügyes esetek tanúsítják, hogy mily hasznos a gyermeket is keresni...

A legérdekesebb esetek legjobb leírói: Pál Lajos thtts. (Szeged, ny. alo.), vitéz Zöldligeti Péter ny. áll. thtts. (Moston), de az alább felsoroltak is mindnyájan dicséretet érdemelnek:

Bertók Pál alhdgy. (Sarkad), Csanádi Imre thtts. (Mártély), Csató József törm. (Debrecen), Dobó István cső. (Nagykanizsa), Dobos György thtts. (Porcsalma), E. Dürge Junos cső. (Beregszász), Gazdag Miklós cső. (Méhkerék), Görbedi András törm. (Kaba), Hegyesi Sándor törm. (Szabadszentkirály), Jánosi Ferenc cső. (Budapest), Kovács Kálmán cső. (Krasznokvajda), Molnár Lajos cső. (Pécs), U. Nagy József thtts. (Hajdudorog), Németh Sándor II. törm. (Andocs), Székely Sándor őrm. (Alsódabas), Takács Imre III. törm. v. (Méhkerék), Vincze György törm. (Páka), Virág József törm. (Tarnalelesz), Vörös Gyula törm. (Szigetvár).

A leírásokat közölni fogjuk.

A nyertéseknek művészi keretezett képet küldtünk jutalmul.

Pályázatok.

I.

Próbacsendőrök részére.

Az alábbi három kérdés közül arra feleljenek legfiatalabb bajtársaink, amelyekről legszívesebben írnak.

1. Nemrégén teljesített katonai szolgálatuk legderűsebb, legszebb vagy legizgalmasabb eseménye mi volt?

2. Eddigi életüknek van-e és milyen emléke a csendőrről arról, akivé most lenni kívánkoznak? Tudjuk, hogy sokan vannak, akik csak el-elnézték a falujabeli csendőröket, vannak, akiknek nagyon tetszett valamely csendőri intézkedés, van, aki templomban, vagy bálban, vagy a laktanyában látta a csendőrt úgy, hogy emlékében megmaradt.

3. Családjukról mit tudnak mondani? Az anya, apa, testvérek, akár jómódúak, akár szegények, akármilyenek is, legközelebb vannak minden jóérzésű ember szívéhez, ezért úgy gondoljuk, könnyű lesz róluk írni.

II.

Csendőrök részére.

Legelső vagy legnehezebb szolgálatukat írják le.

A legjobb munkák beküldött értékes tárggyal jutalmazzuk. A nyertesek tetszésére bízzuk ennek megjelölését, írja meg tehát minden pályázó, mit kívánna jutalmul, ha a szerencse neki kedvez. A pályázat határideje: április 1.

III.

Járőrvezetők részére.

Ők azok, akik az őrsparancsnokkal együtt a szolgálat súlyát viszik. Ha bűncselekményt adnak hírül, ők azok, akiknek fő a fejük, míg nincs teljesen tisztázva az eset, sokszor bizony évekig, amíg az tehát kiderítetlen. Hogy mi volt az oka az eredménytelenségnek, azt akkor lehet megállapítani, mikor mégis megkerül a tettes. A jó csendőr az ilyen esetből is tanul, sőt tanulnia kell. Szeretnénk ilyenekről hallani. A leírásban világosan meg kell jelölni a hibákat, melyeket az első nyomozásnál elkövettünk, valamint azt is, hogy a későbbi nyomozásnál miképpen váltak ezek a hibák nyilvánvalóvá.

Okulásul közöljük is a leírásokat, melyeket április 15-éig kérünk. A legjobb dolgozatokat jutalmazni fogjuk.

IV.

Számvivők részére.

Pusztamérges és Ülésdülő közt egyik tanyán március 16-án 5 órakor katonaszökevényt fogott el az utóbbi őrs gyalog járőre, melyet az öpk. éjjel 1 órakor indított útba. A szökevény elfogatásakor pisztolyból a járőrre lőtt, a próbacsendőr járőrtárs súlyosan megsebesült. A kiskunhalasi kórházban öt hétig ápolták, míg felgyógyult. A szökevény a győri gyalogezred állományába tartozik, Győrben teljesített szolgálatot. Őt a csendőrök előírás szerint március 16-án 21 órakor átadták a katonai parancsnokságnak. Járőr bevonult 17-én 4 órakor.

Feladat: Hol és milyen költségek keletkeztek ebből az esetből? A pályázat csak akkor jó, ha minden költségösszegnél a vonatkozó utasítást, rendeletet is megjelöljük, amely annak felszámításához jogalap. A legpontosabb munkát — kívánság szerinti — tárggyal jutalmazzuk. Határidő: április 15.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

DOXA

A TÖKÉLETES, MEGBÍZHATÓ SVÁJCI ÓRA.
DOXA órát vegyünk.

ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBÁRAI